

magyar grafika

2

0

2

4

Főszerkesztő: Matussek-Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrektor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Maczó Péter, dr. Novotny Erzsébet,
Németh László, Szentendrei Zoltán,
Tóth József

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1114 Budapest, Bartók Béla út 41. fsz. 6.
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábián Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Aldus Grafikai Stúdió

Képfeldolgozás: Colorcom Media

Nyomtatás és felületnemesítés:
Druk-Ker Nyomda Kft.
Felelős vezető: Markó Péter

Kötészet: Stanctech Kötészeti Kft.
Felelős vezető: Joóné Vass Katalin

Borítóterv: Németh László

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető online: www.mgonline.hu
Egyes szám ára postázva: 1500 Ft
Éves előfizetés: 8400 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Magyar Grafika
szerkesztőségében
Telefon: +36 30 520 7857

Index: 25537

HU ISSN 0479-480X

Belív: az Igepa által forgalmazott
Maxi Silk matt 115 g/m²

tartalom

<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Kedves Olvasónk!	3
<i>Ratkovics Péter</i>	Modern flexó: digitalizáció, trendek, jövőkép	4
<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Druk-Ker Nyomda	7
<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Így készült!	14
<i>Németh László</i>	Kiborító borító	16
<i>Németh László</i>	Trendek és lehetőségek	18
	Ki kicsoda a flexóban?	22
	Varga-Flexo Kft.	28
	Flexo 2000	31
<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Húszeves a Grimex Magyarország Kft.	32
	A nyomdaipar jövője a drupa kiállításon	35
	Bemutakozik a tesa®	
	Softprint TP-X EA Flex kliséragasztó	40
<i>Csabai Bernát,</i>		
<i>Szabó Szabolcs</i>	SEI Laser	43
	ScrollLabel	44
<i>Kaposvári Edina,</i>		
<i>Kiss Nóra</i>	Hulladékkezelési megoldások	48
<i>Bombicz György</i>	Valóban szeretjük a gépeinket!?	52
	In memoriam sen. Szikszay Olivér	54
<i>Sántáné Fazekas Tünde</i>	A jelen és jövő nyomdászai játszottak együtt Békéscsabán	56
<i>Pogány György</i>	Egy tizenhatodik századi nyomdász élete és munkássága: Raphael Hoffhalter	58
<i>Matussek-Faludi Viktória</i>	Grafikarácsony a Néprajzi Múzeumban	61
	Jubileumi ünnepség	
	a zirci Ciszterci Műemlékkönyvtárban	66
<i>Bubik Veronika</i>	Út a tipográfusok földjére	68
<i>Maczó Péter</i>	Kárpáti Tibor	72
	Könyvtolmácsok	80

E szám megjelenését az Imprenta Kft. is támogatta.

Kedves Olvasónk!

A digitalizáció és robotizáció a csomagolóanyag-gyártás területét is jelentősen érinti. Ezzel a témával kiemelten foglalkozunk a 2024-es flexószimpóziumra megjelenő számunkban. A Kecskemét–Kiskőrös–Kecel helyszíneken megrendezésre kerülő rendezvény szakmai programjának kiemelt témája a flexótechnológiát érintő digitalizáció és robotizáció.

Ratkovics Péter prezentációja hasábjainkon is olvasható a hiperpersonalizációról, a mesterséges intelligencia és a robotizáció szerepéről és helyéről a flexótechnológiában. Trendeket és elemzéseket és vitaindító gondolatokat vet fel írásában szakfolyóiratunk szerkesztőbizottsági tagja, Németh László. E gondolatébresztő cikkek megbeszélésére remek alkalom lesz a flexószimpózium előadásait követő bankettvacsonya.

A Magyar Grafika nyomtatása a kiskőrösi Druk-Ker Nyomdában történik. A nyomdát bemutató cikkem túl bepillantást engedünk a kulisszák mögé a kivitelezés folyamatát bemutatva. Igazi paradoxon, hiszen azt az újságot tartja kezében az olvasó, aminek előállításának részleteiről is beszámolunk.

A jubiláló vállalkozásokat megszólaltató interjúkban több évtizednyi sikeres munka, fejlesztés és tudás birtokosai szólnak meg. Minden eset egyedi, mégis mindannyiunk számára hordoz tanulságot. Kívánunk további sikereket a szakma minden résztvevőjének! Ehhez a folyamatos fejlődés és együttműködés elengedhetetlen, aminek mozgatórugója a PNYME. Fontosak a közösségformáló beszélgetések, személyes találkozások, olyanok, mint az immár 26. alkalommal megrendezett Flexószimpózium. Találkozunk minél többször személyesen is a szakma eseményein!

Tisztelettel:

Martina Feludi U. Störice
főszerkesztő

Modern flexó: digitalizáció, trendek, jövőkép

Ratkovics Péter

A flexónyomatás a nyomdaipar azon ágazata, mely elsősorban a csomagolóipar számára gyárt nyomdatermékeket. Ebből egyenesen következik, hogy a flexónyomatás trendjei, jövőjét a csomagolóipar trendjei és az ezekhez a trendekhez és elvárásokhoz illeszkedő technológiai lehetőségek határozzák meg.

A csomagolóipar viszont egy sajátos iparág, hiszen termékei egyidejűleg látnak el többféle funkciót: a csomagolt áruk *védelmét* mind szállítási lehetőségek, kezelhetőség, mind tartósság, eltarthatóság, esetleg többszöri, részleges felhasználás szempontjából, de egyben rendkívül lényeges *marketing-* és reklámfelületet is adnak a kereskedelem számára, ezáltal gyakran a *vevői döntések* meghatározói is. Végso soron azonban kiegészítő segédtermékek, melyek a becsomagolt áru felhasználását követően egyszerűen szemétté degradálódnak, mely környezetünk fenntarthatósága szempontjából jelentős veszélyforrást jelent.

Mindez magyarázatot ad arra, hogy a flexónyomatásnak milyen összetett elvárásrendszernek kell megfelelnie a felhasznált anyagok, a fizikai és esztétikai minőség tekintetében – nem is beszélve a folyamatosan változó piac egyéb marketingjellegű elvárásairól és a bolti vagy az e-commerce kereskedelem állandóan gyorsuló igényeiről.

A következőkben felsoroltak határozzák meg a csomagolásgyártás és ezen belül a flexónyomatás már-már unalomig ismert elvárásait, trendjeit:

- ♦ folyamatosan *változó alapanyagok*, nyomathordozók (szerencsére erre a flexó és az ink-jet-es digitális nyomtatás kiválóan alkalmas);
- ♦ az egyes munkák *futáshossza* folyamatosan *csökken*, míg a munkák, variációk száma és a minőségi igény növekszik;
- ♦ a megrendelők egyre érzékenyebbek a munkák átfutási idejére, a „*just in time*” *szállításra*,

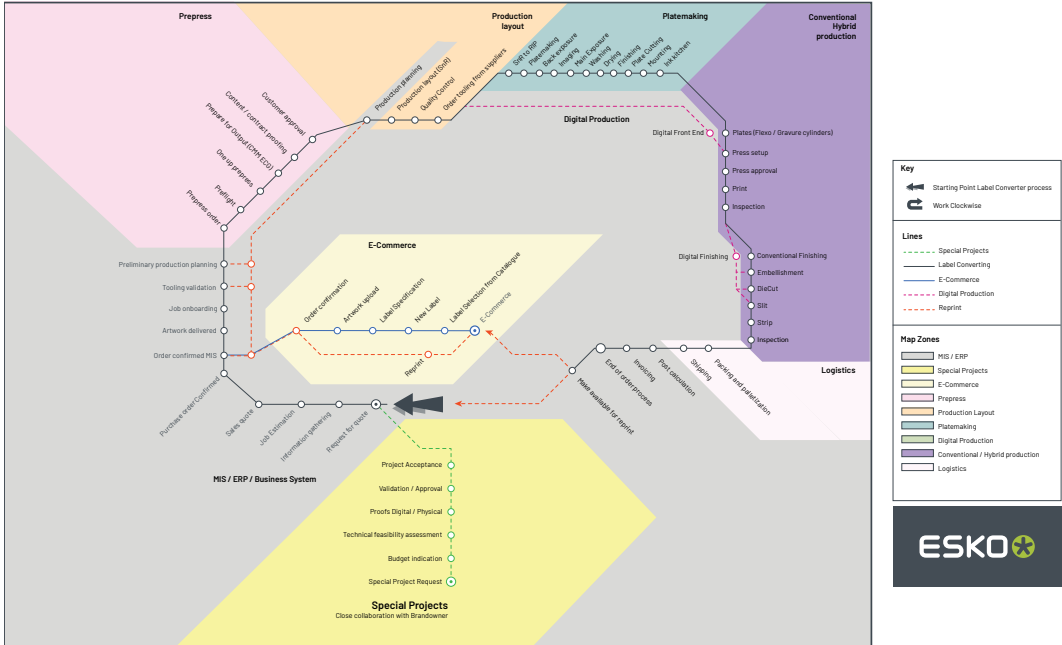
a raktározási költségekre, ennek következtében egy-egy keretrendelés többnyire kis, ismétlődő munkákból áll;

- ♦ a munkák elvárt átfutási ideje és futáshossza meghatározza, hogy technológiafüggő párhuzamos *előkalkulációt* kelljen készíteni (flexó, digitális vagy hibrid nyomtatás, illetve digitális vagy hagyományos utófeldolgozás);
- ♦ az előzőekben felsorolt trendek óriási terhet helyeznek a nyomdai előkészítésre, *prepress-re*, mely sokszor a teljes folyamat *szűk keresztmetszétévé* válik.

Belátható tehát, hogy a piaci trendek és elvárások nem csupán a nyomtatást és utófeldolgozást, de a teljes gyártási folyamatot érintik, minden részletében. Elengedhetetlen teljes rendszerként szemlélni a folyamatot, melyet például úgy lehetne szemléletesen bemutatni, mint egy város metróterképét: ahol „A” pontból „B” pontba szeretnénk eljutni különböző zónákon, átszállásokon keresztül. A város maga a vállalat, pontosabban vállalatirányítási rendszer – MIS, ERP, míg minden egyes zóna egy-egy nagyobb funkcionális területet reprezentál (pl. prepress, fizikai formakészítés, nyomtatás stb.), és ezen belül az állomások a részletesen lebontott feladatok (pl. prepress-en belül megrendelés, ellenőrzés [pre-flight], egyképes nyomtatási állomány létrehozása, proofkészítés, ügyfél általi jóváhagyás stb.). A hagyományos munkafolyamatban „személyvonaton” megyünk, mely minden állomáson és megállóhelyen megáll, míg a digitalizáció és automatizáció valójában azt jelenti, hogy gyorsító pályákon haladunk, akár egyes zónákat ki is kerülve, és gyakran robotvezérlésű szerelvényeken.

A mellékelt ábrán a címke- és flexibilis nyomtatás folyamatát ábrázoltuk a térképen. Hasonló, de természetesen más zónákat és állomásokat tartalmazó térképet/folyamatot kell figyelembe vennünk, ha pl. hullámkarton-, illetve kartonnyomtatásról van szó.

Label & Flexibles converting process

Az ábrán is kiválóan áttekinthető, hogy mi határozza meg azokat a pontokat, ahol egyes megállók kihagyhatóak és gyorsítópályára léphetünk. Ilyenek például a teljesség igénye nélkül:

- ♦ digitális nyomtatás – kihagyható a lemezkészítéssel kapcsolatos teljes zóna;
- ♦ digitális utófeldolgozás – egyes utófeldolgozási állomások kihagyhatóak, pl. stanckészítés;
- ♦ ismétlődő munkák – prepress feladatok, jóváhagyások.

A folyamatokból azonban az is látszik, hol kapcsolhatunk „robotpilótára”, mely lépések gyorsíthatók, hol hagyható ki vagy csökkenthető drasztikusan az interaktív emberi beavatkozás. Ez manapság szintén sarkalatos kérdés, mivel a jól képzett munkaerő évek óta hiánycikk a piacon – nemcsak Magyarországon, de Európa-, sőt világszerte. Az automata feldolgozást lehetővé tevő workflow-rendszerek azonban nem oldanak meg minden feladatot az ember helyett. Nagyon fontos figyelembe vennünk azt, hogy csak a standard keretek közé szorítható feladatok automatizálhatók! Tekintettel azonban arra, hogy a megrendelések komoly hányada *visszatérő munka* (akár 30–60%), valamint az új feladatoknak is

átlagosan *80%-a standard* vagy legalábbis a gyártási folyamat jelentős része standardizálható, az automatizálás igazi jelentősége három lényeges pontban foglalható össze:

- ◆ felszabadítja a képzett operátori munkaerőt a speciális feladatok megoldására;
- ◆ elkerülhetővé teszi az emberi hibák túlnyomó részét;
- ◆ gyorsítja a megrendelővel való együttműködést és megszünteti ennek időbeli korlátait, hiszen egy automata rendszer éjjel-nappal működik.

A versenyképesség megőrzése, a profitábilis működés csak abban az esetben képzelhető el egy ezen a piacon dolgozó vállalkozásnál, ha az *automatizáció* és *digitalizáció* irányába mozdul el. A be-

rögződött folyamatokat és technológiákat meg kell újítani! Szerencsére azonban ez a megújulás is egy folyamatként fogható fel, nem szükséges az összes lépést egyszerre, egyidejűleg végrehajtani, mivel ez pénzügyileg és emberileg is túlzottan sok problémát, túl nagy kihívást jelentene, törést okozhatna a folyamatos működésben.

Fontos azonban, hogy egy cég tulajdonosi köré, menedzsmentje a teljes *rendszerben gondolkodva kezdjen a jövőépítéshez*, ne elszigetelt megoldásokat alkalmazzon egy-egy terület pillanatnyi problémáinak megoldására, hanem egy előre gondosan megtervezett, teljes rendszert valósíts meg lépésenként, kompakt rész megoldásokkal, melyek jövőbeni egymáshoz kapcsolódása biztosított. Ezt figyelembe kell venni a szoftverrendszerek és a berendezések, valamint ezek vezérlési lehetőségeinek kiválasztásánál – olyan beszállítót kell választani, aki megbízhatóan, hosszú távon és mindenre kiterjedően tudja támogatni a jövőbeli modern üzem és működés felépítését.

További információ és kapcsolatfelvétel:
www.partners.hu

Sötét, besült képek? Fakó, élettelen a nyomat?

A hiba rendszerint nem a nyomtatásban, hanem a helytelen előkészítés területén található.

Hiába néz ki jól az anyag a megrendelő képernyőjén, ez nem szavatolja, hogy nyomtatásban is megfelelő lesz az eredmény. Különösen nagy az esély a kellemetlen meglepetésekre, ha a kivitelezés mázolatlan papírra történik, ahol a jelentős mennyiségű optikai fehéritő hatása is erőteljesen érzékelhető.

A megoldás: **professzionális képfeldolgozás és nyomdai előkészítés** a nyomtatási körülmények figyelembevételével.

Ha már látszik, hogy gond lesz a leadott anyaggal, a grafikus pedig tanácstalan: hívjon minket! Akár egy nap alatt csodát teszünk, és nyomható anyagot varázsolunk egy menthetetlennek tűnő PDF-ből is!

colorcom

+36 1 453 2478 colorcom.hu

Druk-Ker Nyomda

32 ÉVES LETTEM ÉN...

Matusek-Faludi Viktória

Petőfi szülővárosában, Kiskőrösön működik immár három évtizede a Druk-Ker Nyomda. A Markó család két generáción átívelő folyamatos fejlesztéssel hozta létre az egyszemélyes aranyozóműhelytől a térség meghatározó címkegyártó nyomdájává növekedett üzemet. Markó Péter tulajdonos igazgatóval beszélgettünk.

A TÉNYEK TÜKRÉBEN

Jelenleg 64 fővel működünk a kiskőrösi telephelyünkön, 2000 négyzetméter a gyártócsarnok, amihez még egy 350 négyzetméter területű iroda és egy 1400 négyzetméteres raktár is tartozik. A tavalyi évet 1,8 milliárdos árbevétellel zártuk, amit 90%-ban a címkenyomatással hoztunk létre. Az ofszet nyomókapacitásunk gerincét

egy B2-es ötnyomóműves + lakkozóművel rendelkező Heidelberg nyomógép és kettő B3-as kétnyomóműves íves ofszet nyomógép adja, de a csarnok szomszédos területén a magasnyomatást megállóhengeres és tégelysajtók is reprezentálják. Ez utóbbi berendezéseket a felületnevesítési és stanolási műveletek kivitelezésére használjuk. A hajlékonyfalú csomagolóanyag gyártáshoz az egyik flexó gépsorunk Omet márkájú 530 mm-es pályaszélességű, a másik Gallus 430 mm széles nyomatok előállítására alkalmas. Mindkét gépsor szervós és ezeken felül van még egy 280 mm pályaszélességű fogaskerékes flexógépünk.

A DIGITÁLIS TECHNOLÓGIA IS FONTOS

Régóta van digitális részlegünk. A plakátnyomtatató és a kispéldányszámú színes és fekete-fehér íves digitális nyomógép már a kezdetekben megvolt a lakossági igények kiszolgálására, amikor még papírbolt is tartozott a nyomdához. A profiltisztítás következtében megváltunk a papírbolttól és a lakossági szolgáltatástól, és a céges megrendelők igényeire koncentráltunk, akik nagyon örültek annak, hogy nemcsak a címkeigényekre nyújtunk megoldást, hanem teljes szolgáltatást kapnak. Az étlaptól a brosúrán át egészen a pólnyomtatásig mindent megrendelhetnek tőlünk. A digitális technológia is egyre nagyobb kapacitással jelen van termelésünkben, ahol a széles formátumú nyomtatóktól az íves digitális nyomóberendezésen át az MGI felületnemesítés, Konica AccurioLabel digitális tekercsnyomó gép és az újonnan érkezett HP Indigo WS6600 digitális nyomóberendezés képezi a gépparkot.

Úgy ismer benneteket a szakma, hogy beleálltok a spéci feladatokba. Felidéznél néhány ilyen példát?

Tavalyelőtt volt a harmincéves jubileumunk, ami-re egy spéci sleeve-et készítettünk. A kihívást az

jelentette, hogy egy hőre zsugorodó alapanyag felülete kapott fólia aranyat, szintén hővel. Ezeket a kihívásokat szeretjük. Volt már vízbázisú, hőre aktiválódó ragasztófelület, amit hőre zsugorodó anyagon kellett megszáritanunk. Szeretjük feszegetni a technológia határait, és ha sikerrel járunk, mindenki nagyon örül.

Ehhez egy történettel a Grafika kivitelezési emlékeiből mi is hozzátehetünk, volt olyan felületnemesítési elképzelésünk egy bizonyos fémgőzölt ezüst felületű fóliával, aminek kasírozása kihívást jelentett, végül a Druk-Ker Nyomdában kötött ki, és készült el mindenki meglepedésére.

Szenvedélyünk az új dolgok kipróbálása. Ilyen volt például 2006-ban a lenticular nyomtatás. Ez a mögöttem álló csapat érdeme. Az előkészítési vezetőnek mutattam egy mintát, hogy ilyen szeretnénk csinálni, két hét múlva megvolt...

Az UV-technológia mióta van képen?

Már a kétezres évek elején UV ofszetgépünk volt, amihez ezt megelőzően tapasztalatot gyűjtötünk mobilszárítókkal, átépített GTO-kkal, nem kis küzdelmek árán.

„Mindig kerestük a lehetőségeket, hogy egy kicsit továbblépünk.”

A címkék felületnemesítésének milyen egyedi változatát alkalmazzátok?

A fólia-felületnemesítés, amit egyedül mi alkalmazunk. A Labelexpón bemutattunk egy tasakot, amit a Lemmaco fóliájával dombornyomva fóliáztunk. Ez abszolút novum a piacon, és nagy sikere volt a kiállításon. Sok inkjet domborlakkos megoldást láttunk, de mindenki papíron mutatta be ezt az effektet. Nyilván nehéz lesz erre megtalálni a piacot, ez egy teljesen egyedi és új lehetőség, például prémium paprika, dohány

vagy kávé aromazáró csomagolásához abszolút el tudom képzelni.

A FELÜLETNEMESÍTÉS CSAK ÁR KÉRDÉSE

A megrendelő a pontos kalkulációnk alapján eldöntheti, hogy megéri-e az elképzelt effekt számára. A digitális eljárásnál valójában maga a lakk drága, de igazán a vékony vonalak, apró, filigrán elemek kiemelésénél mutat jól. Alacsony kitöltési arányú formálakk motívum alkalmazásánál rendkívül versenyképes árat tudunk adni.

FORDULÓPONTOK

A 2000-es években uniós pályázattal rengeteg budapesti nyomda ruházott be nyolcszines B2 formátumú gépekbe. Mi akkor eldöntöttük, hogy nem állunk be a sorba, hiszen vidékről még nehezebb versenyezni, főleg, hogy a kötészeti gépparkunk nem volt versenyképes. Ekkor vettük a B3-as UV-s gépünket, és ekkor kezdtünk el műanyagokkal foglalkozni, lenticulart nyomtatni, fémgőzölt címkéket UV-val gyártani, valamint erősítettük a marketingtevékenységünket.

A 2008-as válságot követően lecsökkent a marketingtermékek iránti kereslet. Lukács Zoli már akkor mondta nekem, hogy úgysem úszom meg flexó nélkül, és be is igazolódott a meglátása. Sok munkát veszítettünk el, mert nem léptünk időben. Közben a megrendelőink fejlesztettek, megvették a fóliacímkező és sleeve-ező gépeket, lépést kellett tartanunk. Megvásároltuk a régi telephelyre az első szervós gépünket, a 410 mm széles Gallust. Ezzel nagyon sok ügyfelet visszahoztunk, ugyanakkor bedőlt egy konkurens nyomda, amelyik elvitte az íves munkáinkat az

alacsonyabb árral, így azok a megrendelések is visszakerültek hozzánk.

A pandémia alatt alapanyag-ellátási gondjaink voltak, de akkor mi már auditált élelmiszer-ipari csomagolóanyag gyártók voltunk, így a gyár közvetlenül is kiszolgált a rendeléseinket. Ekor született meg az igény a raktárkapacitás bővítésére, ami újabb kedvező feltételekkel növelte a versenyképességünket. Azóta kamionnal rendeljük az alapanyagot, és vettünk hasítógépet, hogy magunk vágjuk le a szükséges mennyiséget az anyatekercekből, de ívesíteni is tudunk az 1000–1200 mm széles alapanyagokból 70–400 mikron vastagságtartományon belül.

REJTETT FORRÁSOK A PANDÉMIÁNAK KÖSZÖNHETŐEN

Tetszett a nyomdák összefogása és találékonysága. Volt olyan is, hogy a vágási eselék éppen jó volt egy másik nyomdának és kisegítették egymást, mindenki jól járt. Mi újabb papírbeszállítóra tettünk szert, kibővítettük a raktárunkat, és megtanultunk nagy készlettel gazdálkodni. Csebbe mindig van minden házon belül, ha beesik hirtelen egy nagyobb tételű megrendelés, akkor sem jövünk zavarba.

ITALCSOMAGOLÁSI TRENDEK A NYOMDA SZEMÉVEL

A multik arra törekednek az italcsomagolásoknál, hogy minél kevesebb festék legyen a címkén és maga a címke is minél kisebb legyen. Szerencsére felismerték, hogy a sleeve feldarálható a PET-tel együtt, mert a sűrűsége alacsonyabb, mint a vízé, így könnyen szétválasztható a kétféle műanyag. Az alumíniumnál ugyanaz a helyzet. Ugyanakkor perforált feltépőcsíkot is alkal-

mazunk a címke könnyű eltávolítása érdekében. Nem a nyomdákon múlik, hogy a visszagyűjtés még nem működik teljes hatékonysággal.

Keleten még mindig nagyon népszerű a sok aranydíszítés, minél dúsabb, veretesebb a díszítés, annál kelendőbb az áru.

SZAKMAI UTÁNPÓTLÁS

Rendszeresen látogatják a nyomdánkat iskolai csoportok, akiknek ajándécsomaggal kedveskedünk. Az a célunk, hogy megmutassuk a nyomdaipar szépségeit, megszerettessük velük a grafikus kommunikáció e szép területét. Ha csak egyetlen diák szívét ejti rabul csoportonként a

nyomdászat szépsége, már megérte. Bízunk benne, hogy a jövőbeli kollégáink köztük vannak. Egészen biztos vagyok abban, hogy egy digitális berendezésre könnyebben találunk dolgozót, mint egy mechanikus gépre. Házon belül megvan a csapatunk arra, hogy a tudást átadják az érdeklődő és megfelelő képességekkel rendelkező alanyoknak.

MUNKAHELYET MINDENKI AKAR, MUNKÁT NEM MINDENKI

Az a tapasztalatunk az újdonsült kollégákkal, hogy nagy elvárásokkal érkeznek, de a két műszak már komoly akadályt jelent. A földrajzi

elhelyezkedés nem igazán kedvező ingázásra, inkább szerencsésebb ideköltözni. Voltak kollégáink, akiket Debrecenből, Budapestről, Zalaegerszegről csábítottunk át. A tapasztalatunk az, hogy aki ilyen nagy változtatásra képes, az később is nagyon könnyen képes változtatni. Őrájuk már annyira nem alapozunk, sokkal inkább azt valljuk, hogy a helyiekből kell kinevelnünk egy olyan csapatot, ami később a nyomda jövőjét képezheti.

PETŐFI 200

Kiskőrösön a lokálpatrióta szemlélet elkerülhetetlen. Itt mindig is fontos volt a város, Petőfi városa. Apukám is kiskőrösi, a helyi fúvószenekarban gyermekkorától komolyan részt vesz, és azóta is zenél, a közélet része. Mi nyomjuk a helyi újságot is. A kiskőrösiek büszkék a városukra, és Petőfi Sándorra. Abba az iskolába jártam, ahol édesapám koptatta az iskolapadot és most már a gyerekeim is itt diákok. A polgármesterünk nagyon fontosnak tartja a turizmus fellendítését, és ezt a törekvést mi is támogatjuk, amiben csak tudjuk.

JÓ A TÁVOKTATÁS, DUÁLIS KÉPZÉS

Nekünk ez működik. Volt is egy tanulómnk, aki most már három éve gépmester. Ő is feljárt Budapestre elméleti oktatásra és nálunk volt a gyakorlati helye. Csillogott a szeme, amikor először bejött a nyomdába és megmutattuk neki a vágógépet. Rögtön látszott, hogy belőle nyomdász lesz, és egy év után küldtük is a suliba, de az ilyen ritka, mint a fehér holló. Mindig nyitva áll a kapunk ilyen kollégák és kollégajelöltek előtt.

Így készült!

BORÍTÓNK NYOMTATÁSA ÉS A DEMO SLEEVE

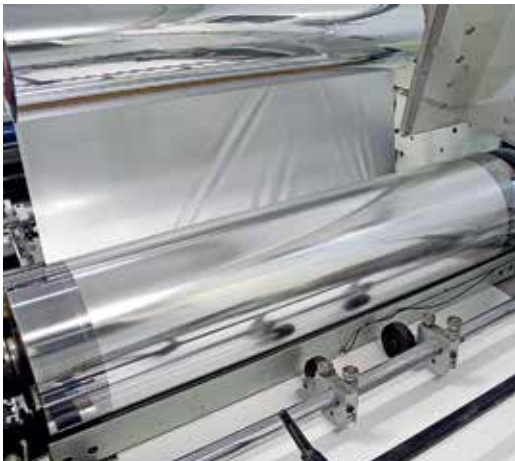
Önmagában a tény, hogy nyomdászoknak írunk a nyomdászatról, alaposságot és nagy odafigyelést igényel, hiszen minden olvasó tudja, hogy az a nyomdatermék, amit kezében tart milyen kell, hogy legyen. Ez mind a kivitelezésre, mind a tartalomra igaz. Ha ez még nem lenne elég, tovább feszítjük a húrt: bepillantást adunk a kulisszák mögé, leírjuk, megmutatjuk a gyártás folyamatát.

Az ideai flexószám kapcsán két témát emelünk ki. A borító előállítását és a flexószimpózium résztvevői számára készülő egyedi üdítőspalack címkének gyártását.

A BORÍTÓ

Fő témánk a flexó területhez kapcsolódóan a digitalizáció és a robotizáció. Ehhez a témához illeszkedik a felületnemesítés, ami a Lemmaco által forgalmazott TH PET metal silver 22 mic fóliáját kasírozta a Druk-ker Nyomda a Metsä Board Prime FBB Bright 235 g/m²-tömegű kartonjára.

Technikai adatlap: <https://lemmaco.com/wp-content/uploads/2023/04/PET-silver.pdf>

Felületnemesítő anyagok széles palettája

webcím: www.lemmaco.com

Lemmaco

the golden company

A kasírozás

A választásunk azért erre a fóliára esett, mert korábban már jó nyomtathatósági eredményekkel használta kivitelező nyomdánk ezt az alapanyagot. A tematikával összecsengően a fémes hatással érzékeltetjük a digitalizáció és a robotizáció térhódítását. A Druk-ker Nyomda számos alkalommal kivitelezte felületnemesítési munkálatainkat, olyan különleges esetekben, amit más nyomda nem tudott kivitelezni. Ezúton is köszönet érte!

A NYOMTATÁS

A fóliára nyomtatás kihívásai közül a háttér és a színek eltérő visszaadása a csillogó fém felületen jelentette az első feladatot. A második a fedőfehér kiemelések hatékony alkalmazása, végül a festékfilm védelme érdekében egy lakkréteg vonja be a nyomtatot.

A következő izgalom a ragasztóköti gép szenzorainak próbája, de ilyen kalandunk már volt, a Stanctechnik kötészet csapata rutinos hátországot jelent számunkra is.

KIHÍVÁSOK, NEHÉZSÉG, BUKTATÓ, MEGOLDÁS

Ha metalizált alapanyagban gondolkodunk, mindig először vizsgáljuk meg mit szeretnénk kiemelni a nyomaton. Hiszen pont azért választottuk a metalizált felületet, mert fel szeretnénk hívni a figyelmet egy vagy több dologra a nyomaton.

A fedőfehér színt valójában bármilyen direkt színnel jelölhetjük, de ha lehet ne fehéreként jelenjen meg az állományban. Habár nem kötelező, de ajánlott, hogy ugyanazon az oldalon

legyen, mint a grafika, mert ez az ellenőrzést nagyban segíti. A fedőfehér layer lehetőség szerint legyen felülnyomásra állítva. Amikor állományt készítünk elő, célszerű az alapanyag esetleges nyúlását és a gép regiszterét is figyelembe venni. A trepping legyen 0,1–0,2 mm-rel kisebb az esetleges regiszterhibák elkerülése végett.

A fedőfehér raszterérték beállításánál figyeljünk, hogy 15–20% alatt előfordulhat pontcsökkenés, 65–70% felett pedig becsukódás. A vonalvastagság vagy a vonalköz ne legyen 0,15 mm alatti.

Más színben is gondolkodhatunk, mint ezüst vagy arany, a fólia felülnyomásával nagyon szép metalizált felületet tudunk elérni. Egyébként itt is érvényesül az az elv, hogy a kevesebb néha több, nem kell a teljes metalizált felületet felhasználnunk, olykor elég csak kis részleteket megjelenítenünk a nyomaton.

A SLEEVE

A hőre zsugorodó címkék újabb távlatokat nyitnak a flexónyomdák számára. Különleges tudás, új eszközök és berendezések tapasztalt ismerete

szükséges ahhoz, hogy valaki erre a területre merészkedjen. A Druk-ker csapata sportként tekint a szakmai, technológiai kihívásra és az eddigi közös munkáink alapján állíthatom, hogy nyugodtan indulhatnak a nyomdaipar olimpiáján. A szakmai tudás és a feladat iránti alázat rugalmas találékonysággal párosul a kiskőrösi gárdában. A flexószimpózium résztvevői számára készül egy egyedi italcsomagolást bemutató nyomtatminta, amit értéknövelt italosdoboz formájában kapnak kézhez. Minden nyomdász szereti kézbe venni, megérinteni, neadjisten lupéval megszemlélni a részleteket. A címke felhelyezését és nyomtatását is bemutatják élesben az üzemlátogatás résztvevőinek.

A gyártásról készült videó a QR-kóddal érhető el.

Kiborító borító

Németh László

Ezekben a bizonytalan években mindenki kíváncsi, mit hoz a jövő. Egy „drupa nélküli”, információs tekintetben hosszasan száraz évszak után mindenki szomjazza az újdonságokat és pozitív híreket, miközben egyre vegyesebb jövőképet mutatnak a trendek a flexó területén is. Erre a helyzetre rezonálva készült figyelmet felkeltő, vitaindító címlapunk.

Több mint nyolc esztendőt töltöttem flexó nyomógépek és laminálógépek tervezésével foglalkozó sikeres magyar cég kiváló csapatában, ahol számomra mindig az volt a legizgalmasabb kérdés, hogy milyen újdonságokat mutatnak be a nyomdagépgyártók, hogyan versenyeznek innovációkkal évről évre, és közben miként alakítják az aktuális trendeket.

Adta magát az ötlet, hogy a Magyar Grafika tematikus flexószámához képzeletbeli gépekről készítek illusztrációt, mely reflektál a jövő bi-

zonytalan és megosztó, néha nehezen befogadható trendjeire.

A képzeletbeli gép a CYBERFLEX nevet kapta. Legfőbb jellemzője, hogy kissé kifigurázza a túlaautomatizáltságot. A vezető német, svájci, olasz és spanyol gépgyártók a hatékonyságnövelés érdekében az automatizálást látják a legfőbb irányynak, melyet úgy próbálnak elérni, hogy a lehető legtöbb ponton igyekeznek robotokkal és fejlett szoftverekkel „emberteleníteni” a gyártási folyamatokat. Jó ez nekünk? Ezt a kétélű jelenséget próbálja megragadni a borító fókuszában egy humanoid robot és egy ember közötti párbeszéd, ahol egy üzemvezető hölgy számon kéri a humanoid nyomdász robotot. Tudjuk, hogy a vezető autógyártók már emberszerű robotokkal próbálkoznak a magas munkaerőköltség miatt és ez a trend, ha sikerrel jár, akkor idővel megjelenik a nyomdaiparban is. Valószínűleg ez nem így fog történni, és életszerűbb az, hogy a gép és ember együtt lesz igazán hatékony. Persze itthon a jó-

zan ész is azt diktálja, hogy azonnal legyintsünk erre, nálunk ez ugyan soha nem fog megtörténni (legalábbis nem ebben a formában), és pontosan ez mutatja az ellentétet és a hatalmas távolságot a vezető európai gépgyártók elképzelései és a mi kis hétköznapi valóságunk között.

Kell-e robot? Kell ez a sok automatizálás? Amikor már mindent robotok végeznek majd, és minden automatizált, akkor mi az, amivel a nyomdák egymással versenyezni tudnak? Miért válasszon minket a vevő? Hová vezet ez az egész?

Robot, vagy az ember hozza a profitot? Hogyan tudok olcsóbban termelni? Vagy valami más kell? Szoftver? AI? Spórolás? Mikor jönnek végre a termelékeny digitális gépek?

Pontosan ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel foglalkozik ez a tematikus flexszámunk. Reméljük, kellőképpen vitaindító mindez és talán válaszokkal is szolgálhatunk cikkeinkkel.

Az utolsó nyomdász pedig kapcsolja le a világot! A robotok sötétben is jól dolgoznak...

Trendek és lehetőségek

MEGATRENDEK

Németh László

A globális nyomdaipar zsugorodik ugyan, de a jó hír az, hogy a hajlékonyfalú csomagolóanyag gyártás a nyomdaiparon belül töretlenül növekszik arányaiban és abszolút értékben is.

2023-ban a globális nyomdaipar 192 000 céggel és kétmillió alkalmazottal összesen 350,3 milliárd USD bevételt produkált. Ebből 119,1 milliárd USD, tehát 34% a csomagolóanyag-nyomtatás részesedése. (Forrás: IBISWorld)

2018 és 2023 között a teljes nyomdaipari összkép azt mutatta, hogy a cégek száma 1,2%-kal, az alkalmazottak száma 2,6%-kal csökkent és az árbevétel is 6,4%-kal zsugorodott. Összességében a nyomdaipar a 2010-es 519,4 milliárd USD-ről 2023-ra 350,3 milliárd dollárra csökkent. Egyedül a 2021-es év +1,1%-os növekedése törte meg a láncot, de összességében folyamatosan csökkenő trend jellemezi az elmúlt tizenhárom évet.

Pozitív hír, hogy a csökkenés elsősorban nem a hajlékonyfalú csomagolóanyag gyártást jellemzi, hanem főleg az egyéb nyomtatott termékek piaca zsugorodik. A hajlékonyfalú csomagolóanyag gyártás részesedése a teljes képen belül töretlenül növekszik, és abszolút értékben bővül. Nehéz hiteles globális adatokhoz jutni és nem könnyű alátámasztani, de az általam olvasott elemzések eltérő mértékben, de mind kivétel nélkül a további jelentős bővülést prognosztizálják. Talán kimondható, hogy továbbra is a nyomdaiparnak az egyik húzóágazata a hajlékonyfalú csomagolóanyagok gyártása lesz.

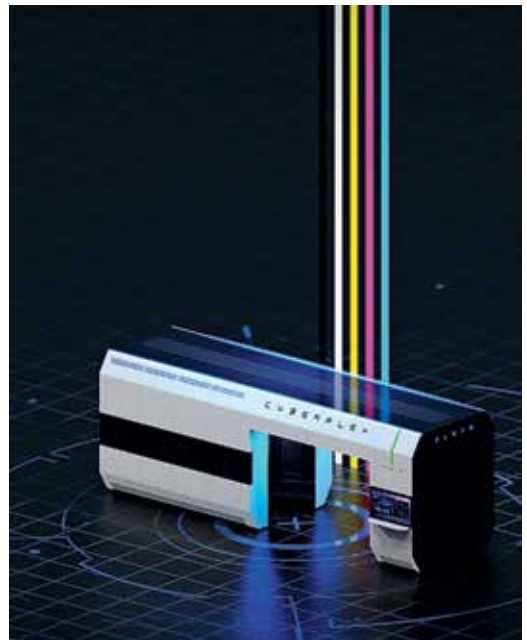
Leginkább pozitív számokat Keleten láthatunk, a világ Kínára figyel. Ami ott történik, az akarva-akaratlanul befolyásolja az életünket és a Covid-járvány bebizonyította, mennyire sérülékenyek az ellátási láncok és az alapanyaggyártásban is milyen nagymértékben függünk a világ más részein bekövetkező eseményektől. A műanyagipar a kínai Chinaplas 2024 kiállításra készül. Ennek kapcsán talán érdemes nekünk

is nyitott szemmel fordulni Ázsia felé. Néhány érdekes információ, mely hatással lehet a flexóra:

- ♦ a világ műanyagtermék-gyártásának mértéke a 2015-ös 269 milliárd tonnáról 2021-re 390,7 milliárd tonnára nőtt;
- ♦ Kína részesedése 2021-re elérte csaknem a világ teljes gyártásának az egyharmadát, 32%-ot;
- ♦ ebből is évről évre jellemzően 40% kapcsolódik csomagolóanyag-gyártáshoz és szintetikus gyanták előállításához (forrás: IBISWorld);
- ♦ ezen belül körülbelül 28% a hajlékonyfalú csomagolóanyagok részesedése;
- ♦ a kínai bővülés az alapanyaggyártáson túl a keleti gépgyártók gyorsuló fejlődését erősítheti.

FLEXÓGONDOLATOK

A fenti számokkal összecseng a hazai tapasztalat is, miszerint a flexó egy nagyon hálás terület és

ezt talán több jelentős hazai szereplő hasonlóan gondolja. De miért és merre haladunk?

A kezdőknek rossz hír, de a régi motorosoknak az az ideális helyzet áll fenn, hogy bár gyors a beruházások megtérülése, mégis a belépési küszöb egyre magasabban van, mivel a jó minőségű nyomdagépek nagy összegű befektetést igényelnek és a technológia erősen igényli a szakembereket. Emiatt ritkán jelennek meg új versenyzők a pályán, és általában véve a hajlékonyfalú csomagolóanyag gyártás kifejezetten válságállónak és stabilnak bizonyult. A multik és a helyi kis és közepes cégek elférnek egymás mellett, hiszen más a piacuk. Az ütközőzóna leginkább a szakemberek megszerzésében érhető tetten, nem a piacaikon. Az energiaintenzív alapanyaggyártás és maga az energia ára volt erősen drágító hatással a flexóra, de összességében a fejlődés töretlen.

DE MEDDIG? MI BORÍT-HATJA EZT FEL?

Az utóbbi drupák slábertémája az volt, hogy a digitális nyomtatás, hasonlóan a

címkenyomtatás területén látottakhoz, mikor jut majd el arra a termelékenységi szintre (és beszerzési árra), amikor már jelentős piacot vehet el a hagyományos szélespályás flexótól. Ez a vita nem dőlt el, és talán nem is most fog, de az idei drupán már bizo-

nyára találkozhatunk majd nemcsak keskenypályás, hanem olyan szélespályás megoldásokkal, amik bár még irreálisan drágák lesznek, de termelékenységük már a figyelemre méltó kategóriába kerül. A lélektani határ talán a 200 m/perc pályasebesség lesz, ami legalábbis erősödő vitára adhat majd okot. Itt elsősorban az a kérdés, hogy melyik nagy multi fog először hatalmasat invesztálni és „átállni”, vagy esetlegesen egy új innovatív technológia melyik gépgyártó és multi összefogásából jön létre.

Összességében a változások valószínűleg „felülről”, a nagy nemzetközi cégek irányából fognak történni, és talán attól sem kell tartanunk, hogy gyors folyamat lesz mindez, hiszen a szabadalmak és a technológiai nehézségek miatt ez egy nagy és lassú folyamat, egy-egy nagyberuházás évtizedes távlatot jelent.

Másik tényező, ami megváltoztathatja az erőviszonyokat, az a keleti gépgyártók fejlődése. Indiai és kínai gépgyártókról eddig nem sokat hallottunk szélespályás flexó területén, mivel alapvetően a nagyobb volumenek miatt a mélynyomtatás uralkodik az ő piacaikon, így a gépgyártók is főleg erre fókuszáltak eddig. A támogatás hiánya és a bizalmatlanság is ellenük szólt, de mivel egyre jobb szervohajtású gépeket építenek és egyre több nyugat-európai szaktudás és technológia áramlik oda, így már most látni olyan olasz-kínai gépgyártót, és önálló indiai gyártót is, akiknek a gépei már kezdenek „szalonképessé válni”, nemcsak ázsiai piacokon. Török gépgyártók is egyre erősebben képviseltetik magukat a flexó területén német szervohajtású gépeikkel, egyre több új típust kínálnak. Természetesen hosszú idő, hogy a szerviz és támogatás is kiépüljön, és nem elképzelhetetlen, hogy lassan megjelennek ezek a gépek nálunk is. Üzlet az üzlet, mégis úgy gondolom (némi elfogultsággal), hogy a magyar gyártású gépek támogatása, minősége és megtérülése sokkal kedvezőbb és megbízhatóbb ezen a piacon.

Az európai gépgyártók száma csökkent az elmúlt két évtizedben, a felvásárlások hatására egyre kevesebb a kis cégek száma, és egyre erősebb a koncentráció a nagy gépgyártók körül.

Ázsiai piacokon épp az ellenkezője figyelhető meg, több kis gépgyártó jelenik meg, és fejlődik.

Az utóbbi években svájci, olasz, német és osztrák nyomdákban látottak alapján valós trend, ami számomra közvetlenül érzékelhető, az a zárt, jól szabályozott festékezőrendszerek terjedése és egyre nagyobb fokú automatizálása. Ami a mélynyomtatásnál már megszokott trend, hogy a viszkozitásszabályzásokon túl a fehér festékeken és oldószerekben jelentős mennyiségeket meg tudnak spórolni szabályozórendszerekkel, az lassan meg-megjelenik a nagyobb flexónyomdákban is, és jól kalkulálható megtérülése miatt egyre többen investálnak bele, miközben stabilabb minőséget is biztosít. Ezek a fejlesztések gyakran nem új gépekhez, hanem többéves gépek mellett is nagy hatékonyságnövelést tudnak eredményezni, de természetesen nagymértékben függ a megtérülés az adott nyomda legjellemzőbb munkáitól, így ezek mindig jól átgondolt mérnöki tudással testre szabottan megtervezett rendszerek.

A 3D nyomtatásra talán senki sem gondol úgy mint ránk hatással lévő technológia, de az is fordulatot hozhat ott, ahol nem is gondolnánk. Olyan rohamos tempóban fejlődik ez a technológia, hogy talán a nem túl távoli jövőben elképzelhetünk olyan kliséket, melyek akár a nyomdagépen belül készülnek (vagy mellette) és közvetlenül a sleeve-ekre nyomtatják 3D fejek majd a kliséket. Már kísérleteznek hasonló megoldásokkal és további eddig nem látott minőséget lehet elérni majd velük, hiszen a fotopolimer

nyomtatás már egy évtizede képes anyagában változó keménységű és rugalmasságú részeket nyomtatni. A klisé így lehet keményebb és puhább azokon a részekben, ahol azt a klisé és a grafika megkívánja. A rezonanciákat csökkenthetik ezek az újfajta megoldások, sőt akár vegyes rendszerekre is számíthatunk, miszerint a mai hagyományos klisékészítést vegyítjük a 3D nyomtatással, tehát a klisé gyors felépítése 3D nyomtatóval történik, míg a pontok kialakítása már a maihoz hasonló lézeres módszerekkel kerül a felületre. Ezek az innovációk lényegesen csökkenthetik az átállások sebességét, és legfőképpen a kliséproblémákból adódó veszteségeket minimalizálhatják. Nem beszélve arról, hogy feleslegessé válik a klisék tárolása és szállítása is, hiszen bármikor reprodukálhatóvá válnak. A gép csak levágja a kliséet a sleeve-ről, és már nyomtatja a következő kliséet. Olyan jellegű munkáknál, ahol például sok a nyelvi mutáció vagy esetleg becsúszik egy grafikai hiba, képzeljük el, milyen sokat segít egy gyors javítás és gyors klisékészítés „intarziázás” helyett. A klisék károsodásából eredő problémák is megszűnnének. További jó hír az is, hogy a klisékészítők tapasztalata még jobban felértékelődik majd, ha ebbe az irányba megy a világ. Mindenesetre egyelőre még nem látunk konkrét megvalósítást, így ez csak egy gondolatébresztő potenciális fejlesztési irány, nem több.

A legintenzívebb hatékonyságnövelést árérték arányban a szoftveres megoldások hozzák a nyomdákban. Ezen a területen a sleeve-ek és klisék digitális jelölése, azonosítása és nyomon

követése adatbázisokkal és érzékelőkkel már számos cégnél komoly versenyelőnyt biztosítanak. Ezek a legjobb gyakorlatok nincsenek közkézen, sokan maguknak fejlesztenek ügyes házon belüli megoldásokat és vannak, akik még címkéznek, vagy QR- és vonalkódokat alkalmaznak, de vannak, akik már NFC chippekkel azonosítanak mindent a nyomdaüzemben, és ide tartozik az épületeken belüli helymeghatározás fejlődése is. Amikor ezek a rendszerek közvetlenül össze vannak kötve a vállalatirányítási rendszerrel és a nyomdagéppel, akkor drasztikusan csökken a rossz helyre felrakott klisék, a rossz színsorrend vagy esetlegesen az ismétlődő munkáknál való problémák mennyisége. A nyomdaüzemekben az anyag- és információáramlás rendszerszintű integrálása valódi versenyelőny. Több vezető gépgyártó kínál már megoldásokat ebben a témakörben, ami nagymértékben megkönnyíti a munkát.

Alapanyag oldalon az energiaintenzív gyártás okozott problémákat. A műanyagokkal szembeni országonként eltérő szemlélet, avagy a zöld átállás is változásokat generál. A valóságban a nemzetközi egységes szabályozás hiánya miatt gyakran az egyes országokban hamarabb bevezetett szigorúbb szabályai miatt lokálisan eltűnő polimer termékek és leépülő kapacitások olykor megjelennek más országokban, mint például a mi piacunkon extra igényként esetleg papír alapanyagból, mely igen jó fejlődési potenciál több szemfüles hazai cég számára is. A papír mint alapanyag előretörése könnyen jósolható emiatt, hiszen ahol lehetséges, ott idővel ki fogják váltani a műanyagokat, így ez igen kedvező hír lehet a „papíros” flexónyomdák számára és jelentős növekedési potenciált hozhat egy-egy másik országban történő törvényi változás.

Európai útjaim során folyamatosan azt tapasztalom, hogy a nagy multinacionális cégek már nemcsak szavak szintjén, hanem ténylegesen elindultak a körforgásos gazdaság és fenntarthatóság irányába, és keresik a valós megoldásokat. Leginkább nem maguktól, hanem a beszállítóikon keresztül keresik a bizonyíthatóan jó megoldásokat. Ez az igény hatalmas lehetőség is egyben. Versenyelőnyt jelent majd a nyomdaiparnak és azoknak a cégeknek, akik képesek kiszolgálni a növekvő igényt az új környezetbarát megoldásokra. A multinacionális cégek az autóiparhoz hasonlóan egyre gyakrabban fogják megkérdezni beszállítóiktól, hogy az adott

nyomda mennyire zöld energiát használ és a fenntarthatóság felé vezető úton mennyire előrehaladtak a fejlesztéseik.

A robotizálás is egyre gyakrabban megjelenik a nagy központi ellennyomó hengeres gépek mellett, gyorsítva a sleeve-cseréket. A kisebb gépeken is meglehetősen nehéz munka emelgetni és mozgatni a sérülékeny sleeve-eket, de egy nagy gépen kifejezetten liftek és daruk kellene a feladathoz, így logikus lépés a gyártók részéről, hogy robotkarokkal segítenék ezt a folyamatot.

Másik izgalmas automatizálási kérdés az anyagmozgatás, melyet automata targoncák is végezhetnek, de felvetődhet a kérdés, hogy ezek a guruló robotok miért ne lehetnének eleve a nyomdagéphez és laminálókhoz fizikailag csatlakozó standard berendezések a jövőben. A Magyar Grafika címlapján látható CYBERFLEX illusztráció is utal erre a megoldásra, tehát a tekercsváltás és tekerccsek cseréje akár automatikusan is megtörténhet, és ha sikerül a vízszint és párhuzam standardizálása, akkor a jövő flexó nyomógépei talán így fognak működni.

Az utóbbi évek legfőbb trendje a mesterséges intelligencia alkalmazása. Egyelőre kézzelfogható módon még nem láttam egyetlen működő nyomdaipari megoldást sem a szavakon túl, de bizonyára a drupa sok újdonságot hoz. Közvetett módon azonban már most beszivárog az életünkbe például az új gépeknél már működő prediktív karbantartáson keresztül, de a nyomatellenőrzés és a minőségbiztosítás területén is számíthatunk a megjelenésére.

A közelgő Flexószimposium és utána a drupa remek alkalom, hogy személyesen is megvitathassuk majd ezeket a néha megosztó trendeket és kérdéseket.

Ki kicsoda a flexóban?

MARKÓ PÉTER

marko.peter@druk-ker.hu

1996-ban végeztem a Tótfalusi Kis Miklós Nyomdaipari Műszaki Szakközépiskolában, síknyomó gép-mesterként. Ezt követte a Könnyűipari Műszaki Főiskola, ott nyomdaipari szakon szereztem diplomát. Végül, 2001-ben a főiskolák összevonásával létrejött Budapesti Műszaki Főiskolán végeztem műszaki menedzser szakon.

A nyomdászattal már gyerekként megismerkedtem. Édesapám 1983-tól aranyozó kisiparosként dolgozott. Akkoriban az iskola után már Adana A5-ös kézi tégelysajton nyomtattunk a vállalkozásában.

Nagy változást az 1992-es év hozott. Édesapám ekkor alapította meg barátaival a Druk-ker Kft.-t. Ekkor épült a nyomda is, amit az állandó beruházások következtében folyamatosan bővíteni kellett. Gyártásunk profilja az íves ofszet nyomdatermék volt.

Ebben az időben én az iskola mellett a budapesti kiszállásokat végeztem. 2001-től kivált a budapesti értékesítést vezető tulajdonostársunk, így én léptem a helyébe. 2004-től lettem ügyvezető. Ekkor már íves ofszet UV nyomtatással is foglalkoztunk. Mindig megoldható feladatként tekintettem a szakmai kihívásokra. Jó érzéssel tölt el, ha olyan megoldásokat javasolhatunk partnereinknek, amelyek egyszerűbbé, szebbé, olcsóbbá teszik az általuk kért terméket vagy csomagolási folyamatot.

Flexótechnológiával 2010 óta nyomtatunk. Ügyfeleink igénye fóliacímkékre, zsugorcímkékre hozta meg ezt a fejlesztést. Számunkra ez csak flexó nyomógéppel volt kivitelezhető. Ekkor vet-

tük meg első Gallus soros, szervomeghajtású tekerces nyomógépünket.

A budapesti iroda irányítását 2013-ban adtam át nővéremnek, és leköltöztem Kiskőrösre. Azóta is itt élek. Közben folyamatosan pályáztunk, beruháztunk. Partnereink automatizált gépsorai hibátlan termékeket követeltek tőlünk. Ezért kiemelt figyelmet fordítottunk és fordítunk a minőségre és a stabil címkézhetőségre. A zsugorcímkéknél ez nagyon nagy odafigyelést és gyártásbiztonságot kívánt. Gondoskodtam róla, hogy minden részfeladathoz legalább két gépünk legyen. Igaz ez a 2017-ben indított IML címkék gyártására is.

Jelenleg 2100 m² egybefüggő nyomdacsarnokban modern gépparkkal folyik a nyomdaipari termékek gyártása.

Fontos lenne az oktatás, a jövő generáció képzése, de egyelőre sajnos nincs rá igény.

Minden évben tartunk nyílt napot a pályaválasztó fiataloknak. Egy-két érdeklődőt kivéve nem nagy a foganatja. Próbáljuk közelebb hozni, kézzelfoghatóbbá tenni a szakmát a fiatalabb generáció számára is. Kiskőrösön, a tavalyi március 15-i felvonuláskor például könyökös préssel nyomtattuk a nagyközönség előtt a 12 pontot.

Mindenkinek nagyon tetszett, de egyelőre nem látszik az áttörés.

TÓTH LÁSZLÓ

laszlo.toth@kner.hu

A családjunkban több nyomdász is volt, így már korán kapcsolatba kerültem a nyomdászattal. 1981-ben végeztem a Ságvári Endre Nyomdaipari Szakközépiskolában mint kéziszedő, majd újabb két év iskola után lettem gép-

mester. Az Athenaeum Nyomdában kezdtem el dolgozni gépmesterként egy 16 nyomóműves Cerutti mélynyomó gépen. Itt szerettem meg igazán a nyomdászatot, tanultam meg a gépmester szakma fortélyait.

1993-ban lehetőségem adódott Németországban két évet dolgozni mélynyomó gépmesterként, ami nagyon jó tapasztalatszerzés volt, idegen környezetben is meg kellett állni a helyemet. A flexótechnológiával 1995-től a Nordenia Hungary Kft.-nél ismerkedtem meg, ami új terület volt nekem, W & H Olimpia Starflex nyolcszínű gépeken dolgoztam.

A számomra teljesen új flexónyomtatást Rolf Peter német és több fiatal magyar kollégától tanultam meg, említhetem Kiss Egont, Kmetty Tamást, de nagyon sok tehetséges kollégával volt szerencsém együtt dolgozni és tanulni tőlük, akik ma is meghatározó képviselői különböző területeken a flexónyomtatásnak.

2000-től műszakvezető lettem, a beosztásomnak köszönhetően nagyon sok fiatal gépmester kollégának tudtam immár én segíteni a szakma elsajátításában, megszerettetésében, akik kiválóan megállják a helyüket a flexótechnológia különböző területein. Van, aki nyomdavezető lett, van, aki műszakvezető és sok-sok nagyon jó flexó gépmester. Büszke vagyok rájuk!

2017-ben adódott számomra egy különleges lehetőség, Békéscsabán a Marzek Kner Packaging Kft. indított egy vadonatúj flexóberuházást, aminek a beindításában volt szerencsém tevékenyen részt venni. Nagyon büszke vagyok rá, hogy sikerült gördülékenyen, sok új kollégával együtt, vezetőink teljes támogatásával folyamatos termelést elérnünk. Itt Békéscsabán a teljes technológiai folyamatnak részese vagyok. A gyártás-előkészítés, nyomtatás, laminálás, vágás folyamatainak a technológiai irányítása a feladat, ami nagyon szép és érdekes, mindennapi kihívásokkal teli tevékenység.

A flexószakember képzést nagyon fontosnak tartom. Jelenleg az iskolákból kikerült fiatalok kevés elméleti és még kevesebb gyakorlati tudással rendelkeznek erre a technológiára vonatkozóan, és csak az éles termelésben ismerkednek meg igazán a flexónyomtatással. Ha a képzés során lenne lehetőség több időt szentelni a flexótechnológiának, az ezen a területen is biztosabb tudással rendelkező fiatalokat eredményezne.

Fontosnak tartom továbbadni tudásomat a következő generáció részére és tudatosítani ben-

nük, hogy a flexónyomtatás egy nagyon szép és folyamatosan fejlődő terület. Elsajátításához és műveléséhez szükség van szakmai alázatra, kitartásra, és ha ezek megvannak, elismert és megbecsült szakemberekké válhatnak.

STEFKOVICS RICHÁRD JÁNOS

richard.janos.stefkovics@dssmith.com

A kedvenc mottóm: *A mennyiség előbb vagy utóbb átcsap minőségé.*

A flexótechnológia mindig is a közelemben volt, kisebb-nagyobb távolságra, mióta arra adtam a fejem, hogy a csomagolóipar felé vegyem szakmai utamat. Ebben az iparágban megkerülhetetlen a flexótechnológia, mára már a korszerű ofszettegépek sem képzelhetők el egy vagy két rákelkamrás lakkozómű nélkül.

A kilencvenes évek elején a Petőfi Nyomdában talákoztam először a flexótechnológiával, ebben az időben ez nem volt különleges, mert volt ott minden a kor legkorszerűbb technológiájából, az ofszettől a mélynyomásig. Itt még nem került testközelbe a flexótechnológia, nekem az ofszett volt a területem.

1984-ben kezdtem középiskolai tanulmányaimat a Ságváriban, ahol nyomdaipari gépmesternek formáltak, oktattak. Orosz István volt az osztályfőnököm, aki mint szakismerettanár is nemcsak az akkor már igen népszerű ofszettechnológiára tanított, hanem a magasnyomtatásra is. Ez utóbbit később a flexóhoz jól be tudtam építeni. A középiskola után azonnal a Könnyűipari Műszaki Főiskolán folytattam a „Gara-műveknél”. Ahol nagyszerű tanáraink voltak, ha akkor ezt nem is tudtam így megfogalmazni, de mára világossá vált, mekkora hatással voltak az életemre és szakmai utamra. Például Benyák Feri bácsi, aki egyszer azt mondta: „Uraim, a jövőben az újságokat és a könyveket számítógépről fogják olvasni. De azt a monitort, számítógépet valamibe be kell csomagolni!” Ez a mondata meghatározta utána az életemet. Szakmai oldalról pedig Schultz Péter

kíméletlen színmérésőrái,-előadásai, amelyeken „belénk verte” a színek világát és mérési rendszereit. Az első naptól kezdve, ahogy mérőkként elkezdtem dolgozni, ezt a tudást használok és alkalmazom. 1991-ben szereztem üzemmérnöki diplomát a KMF-en, nyomtató szakon.

1992-től a Petőfi Nyomdában műszakvezető, fejlesztőmérnök, üzemező-helyettes pozícióban dolgoztam, majd 1999-től 2001-ig a Zalai Nyomda termelésvezetője voltam. Ezt követően visszatértem a Petőfi Nyomdába, ahol üzemezőként, majd vevőszolgálati csoportvezetőként dolgoztam.

2012-től a Stora Enso (VG) termelésvezetője voltam négy éven át, majd utam 2016-tól a DS Smith-be vezetett, ahol termelésvezető, majd gyárigazgató lettem.

1999–2000-ben termelésvezetőként részt vettem a Zalai Nyomda átalakításában, ahol a hagyományos nyomdaipari termelésről csomagolóipari irányba kellett fordítani a nyomdát. Beruházásokkal, létszám bővítéssel, megváltozott vevői igényekkel. Itt már testközelbe jött a flexó, és Weisz Gyula szakmai ismeretei segítségével merültünk bele a flexóba Makai Lászlóval és Kocsmár Tamással együtt.

2001-ben a Petőfi Nyomdában az ország első higiéniai dobozgyártó üzemének kialakításában vettem részt. Ma már majdnem mindenhol auditálva vannak az üzemek valamilyen higiéniai standardra. Akkor ez nagy feladat volt. Az egyszerűsége viszont abban rejlett, hogy új üzem volt, így egy friss, megújult csapattal könnyebb volt elfogadtatni az új szabályokat, mint egy meglévő üzembe bevezetni. Ezt a későbbiekben a saját bőrömmön tapasztaltam a hasonló rendszerek kiépítésénél, bevezetésénél.

2016-ban, amint a DS Smith-hez kerültem, az első feladataim között volt egy használt hatszínes, Angliából behozott flexógép üzemeltetése, beindítása. Ebbe az akcióba nem mint termelési vezetőnek, hanem mint nyomdásznak kellett beleugranom, és direktvezerléssel a gép mellett, a gépen dolgozva kellett beindítani a technológiát, és a kollégákat betanítani, akik nagy része már nyomtatott többszínes terméket, de azokat a színeket egymás mellé nyomtatta korábban. Ebben a munkában Hevele Zoltán és csapata adott rengeteg támogatást, ezzel Löschnig Viktor kollégámmal együtt szépen megtanultuk a flexó működését.

Nagyon sok ember tevékenysége és személyisége formált szakmai utamon. Nyomdászként, tanulókoromban a Szikra Lapnyomdában V. Szabó József és Nádai János terelgetett. Az ofszettechnológiát Albert Ferenc és Földházi Béla segítette megismerni mélységében. A flexó rejtjelmeibe Szirmay Endre, Weisz Gyula és Hevele Zoltán vezetett be.

A következő generáció is olyan, mint mi voltunk. Elmondták a tanáraink, oktatóink, hogy „bezzeg az én időmben...”, és mi azt gondoltuk, azok az idők elmúltak. A világ változik, nekünk is változni kell, alakulnunk. A mostani fiatal nemzedéknek azt tanácsolom: Legyetek nyitottak, figyeljétek a változásokat és az energiákat ezeknek a megértésébe és kezelésébe fektessétek!

Megőrizném a szakmában dolgozó kollégák kapcsolatát, egymás támogatását szorult helyzetekben. Szerencsére napjainkban is találkozom ezzel és azt gondolom, ez adhat egy többletet a szakmánk elfogadásának, ha kritikus helyzetekben támogatjuk egymást. Úgy szoktam fogalmazni, hogy ez egy zártkörű klub (lásd szimpóziumokat), nehéz bekerülni kívülről, de ha bent vagy, akkor mindenkit ismersz és segítesz. A pozíciók és a cégtáblák változnak, de az emberek, akiket a munkád során megismertél, azok maradnak.

A nyomdászképzés mindig egy központi téma volt a szakmában. A rendszerváltás óta ez még jobban felerősödött. A korábban Budapestre és egy-két nagyobb városra elszórt nyomdaipar mára, főleg a csomagolóipar, szétszóródott az ország különböző tájegységeire. Saját tapasztalatom volt, hogy amíg Békéscsabán „minden második” ember nyomdász végzettségű volt, addig Zalaegerszegen importálni kellett, mert név szerint volt feljegyezve az összes valamilyen nyomdász végzettségű kolléga a városban. Én nem specializálnám le a képzést flexó-, ofszet-, kötészetfeldolgozó részekre. A képesnek széles spektrumúnak kell lennie, és felmenő rendszerűnek. Az országos széttagolódás miatt régiós központokban lehetne az oktatásokat kialakítani. A felmenő rendszert a tanfolyam- (felnőttképzés), szakiskola-választással kombinálva, lehetőséget adva az iparban dolgozó cégeknek a beiskolázásra (hétvégi, egy-két napos tanfolyamok). Én a távoktatás semmilyen formáját nem támogatom, mert nem tartom elég hatékonynak.

Az eredeti végzettségem okleveles vegyész, amit a Szegedi Egyetem Természettudományi Karának vegyész szakán szereztem 1982-ben. Mester közgazdász diplomám az MBA Econovum Newport School of Master Business Administration gazdálkodási szakához kötődik 2005-ben.

A Petőfi Nyomdában 1993-ban három Windmüller & Hölscher Olimpia Starflex flexó nyomógép üzembe állítása volt az első találkozásom a flexótechnológiával laborvezetőként. A formakészítés, a festékek és ezek alapanyagokhoz való viszonyának stabil technológiai folyamatba építése nagyon komoly együttműködést, közös gondolkodást, problémamegoldást kívánt valamennyi résztvevőtől.

Azokat a pontokat említem a pályámból, ahol közvetlen kapcsolatban voltam a flexótechnológiával:

- ♦ a Petőfi Nyomdában Kecskeméten labor-, majd minőségirányítási vezetőként 1993 és 2000 között;
- ♦ minőségirányítási vezetőként a Mondi Packaging Békéscsaba Kft.-nél 2007–2008-ban;
- ♦ flexónyomtatás és laminálás termelésvezetőként Sealed Air Magyarország Kft.-nél Újharthyánban 2013 és 2016 között;
- ♦ minőségirányítási vezetőként a Marzek Flexi-Log Kft.-nél 2018-ban;
- ♦ termelésvezetőként a Mondi Szada Kft.-nél 2018 és 2021 között.

2018 óta újakezdési coachként is tevékenykedem, illetve 2023 óta trainer és teamcoachként, ezek csak közvetetten kapcsolhatók ehhez a témához, a kollégák fejlesztésében fontos szerepük lehet.

A legnagyobb szakmai sikeremnek az együttműködést tekintem, amit sikerült kialakítani a

gépmesterekkel, formakészítéssel, festékkönyhával és a beszállítókkal a flexónyomatok minőségjavítása terén. Most már odajutottunk, hogy a flexónyomatoknak egyáltalán nem kell szügyenkezniük az egyéb technológiákkal készített nyomatokkal szemben, mert biztos helye van – előnyeivel és hátrányaival együtt – a nyomtatási technológiák palettáján.

A példaképem a flexibilis csomagolóanyag gyártásban Szirmai Endre. Nála mindig kötelező volt gondolkodni, és a nyomdászszakma valamennyi alapvetését figyelembe venni a szakmai döntéseink meghozatalánál. Ezt ő soha nem felejtette el, illetve ha bárki is elfelejtette, azonnal figyelmeztette rá a tőle megszokott természetességgel.

Az egyik Magyar Grafikában megjelent cikkben fedeztem fel a következő Churchill-idézetet, amit azóta is kötelező érvényűnek tekintek a működésekre nézve: „A siker nem végleges, a kudarc nem végzetes: az számít csak, hogy legyen bátorságod a folytatáshoz!”

A teljes folyamat megismerésére biztatnám a kollégáimat, hogy értsék a saját szerepük fontosságát és a miértjét a munkájuk során. Az „azt mondták, hogy így kell csinálnom” attitűd helyett tudom, hogy ha ezeket a lépéseket megteszem, akkor elérem a megfelelő eredményt.

A szakmai tudásra való büszkeséget őrizném meg a régi időkben.

A flexó szakirányú képzés minden formáját támogatom. A pályafutásom során sajnos a flexószakma ismeretének az amortizációját figyelhettem meg. Akik saját kárukon jelentős szakmai tudásra tettek szert, előbb-utóbb vezetőként folytatták tovább a működésüket. Innentől kezdve a napi rutin elmosta a tudásátadáshoz szükséges időt, így az utánuk következő generáció gépmesterei már csak az ő tudásuk bizonyos részét tudták megtanulni, a tőlük tapasztalati úton tanuló következő gépmester ismét csak egy részét ismerte meg az előző tudásának és így sajnos csak tudásfoszlányok érhetők tetten sok nyomtatást végzőnél. Nagyon fontos az iskolarendszerű oktatás, ahol a nyomdászszakma alapjainak megismerését is megkövetelik a tanulóktól.

Varga-Flexo Kft.

JUBILÁL A MAGYAR NYOMDAGÉPGYÁR

Harminc éve alapította Varga Endre és fia Varga Dénes Magyarország legnagyobb nyomdagépgyárát, a Lengyeltóiban működő Varga-Flexo Kft.-t. A vállalkozás világszerte 22 országban van jelen, több mint 250 telepített géppel a hajlékonyfalú csomagolást gyártó nyomdákbán. A Varga család immár három generációja tevékenykedik a nyomdagépgyár sikeréért. Aktív résztvevői a legnagyobb nemzetközi és hazai szakkiállításoknak. Számos szakmai elismeréssel díjazták teljesítményüket nemzetközi szinten. Varga Dénes ügyvezetőt kérdeztük az eltelt 30 évre visszatekintve. Három évtized alatt milyen főbb fejlődési állomásokat határozta meg a cég életében?

1999-ben adtuk át az első központi ellennyomó hengeres flexonyomógépet és az első saját fejlesztésű lamináló-tekercsvágót, ami a mai napig egyedülálló a világon. Senki nem gyárt rajtunk kívül olyan gépet, amelyik egyben tudja mind a két technológiát.

2003-ban gyártottuk az első fogaskerékmentes, oldalról cserélhető sleeve-es flexonyomógépet az akkori legmodernebb szervorendszerrel.

2014-ben találkoztam Németh Lászlóval (Laskyval), akivel közösen elkezdtek tudatosan felépíteni a Varga-Flexo designt minden területen.

2018-ban egy év alatt újraterveztük az összes általunk gyártott gép elektromos rendszerét, mechanikus alkatrészeit és designját.

2022-ben elkészültünk a legújabb nyomdagépfelvezetésünkkel, aminél a legfontosabb szempontok a hatékonyság és az automatizálás (Ipar 4.0) volt.

A generációváltás a nyomdaipari cégeknél is kényes és nehéz feladat. Mi a titka a Varga családnak, hogy ezt ilyen magától értetődő természetességgel és sikeresen megvalósította?

Szerencse! 1993-ban, amikor Apuval megalapítottuk a céget, még nem voltak általunk elérhető példák, amik segítettek volna minket a generációváltásban. A nagy többség Magyarországon ebben az időben kezdte tanulni a vállalkozást és nem volt jellemző a többgenerációs cég. Nekem szerencsém volt, Apu már a nyolcvanas években elkezdett vállalkozni az akkori lehetőségek kihasználásával, és amikor befejeztem a középiskolát és elkezdtünk együtt dolgozni, már megvolt a tapasztalata egy vállalkozás működ-

tetéséhez. Ekkor alapítottuk meg a Varga-Flexo Kft.-t, és autodidakta módon fejlesztettük, folyamatosan kis lépésekben, tanulva a hibáinkból. Szerencsénk volt, hogy jól együtt tudtunk működni és nem hibáztunk akkorát, hogy be kelljen zárunk. Szerencse volt az is, hogy engem nagyon érdekelt a gépgyártás, a számítástechnika, és ezért nyitott voltam minden tudásra, amit Aputól kaptam, és Ő hagyott önállóan dolgozni, megbízott bennem és fokozatosan átadta a céget.

Nekem két lányom van, akik ma már a cégben dolgoznak. Én is mindent megteszek azért, hogy korábbi tapasztalataim alapján eredményesen átadjam a tudásomat, ezért minden területet kipróbáltatok velük, de abban is megállapodtunk, hogy nem ők viszik tovább a céget.

Nem szeretném, hogy 30 év munkája elveszzen, ezért szakmai befektetővel fogom biztosítani a cégünk jövőjét, ahonnan úgy szeretnék nyugdíjba menni 10 év múlva, hogy az unokáimnak is legyen lehetősége ebben a cégben dolgozni, ha szeretnének. Eddigi tapasztalatom alapján fontos, hogy a cég vezetője tulajdonos is legyen, ezért választottam ezt a megoldást.

Voltak-e fordulópontok, amikor nehézségeket kellett leküzdenetek?

Ezeket hogyan oldottátok meg?

A válságok mindig nagyon kemény időszakok voltak a cég életében. A gépvásárlás, -beruházás leállítása mindig az elsők között van a nehéz, bizonytalan években. Többször kerültünk olyan helyzetbe, hogy nem volt megrendelésünk, de hittünk magunkban és a termékünkben, ezért a

A Varga-Flexo aktív szerepet vállal a szakmai közösségi életben, számos alkalommal támogatja a szakmai vásárok, kiállítások közös standját, megjelenését, alapító tagja a Flexo Innovációs Klaszternek és a Flexpo nevű kiállításszigetnek, ami már több alkalommal megrendezésre került a nyomdaipar legnagyobb hazai seregszemléjén, a PPDexpon. Szinte minden flexószimpóziumon részt vett, sőt volt olyan rendezvényünk is, aminek házigazdájaként látta vendégül az üzemlátogatás résztvevőit.

Varga Dénes a PNYME 75 éves jubileumi ünnepségén Dr. Vámos György-díjat kapott.

tartalékokból vagy hitelből gyártottunk raktára gépeket, amiket később sikerült értékesíteni.

A Covid idején három hónapra kénytelenek voltunk bezárni, mert a határok lezárásával a megrendeléseink, aminek a nagy része export volt, teljesen leálltak. A három hónap után még kilenc hónapig hitelből gyártottunk, de 2022-ben sikerült újra jó eredményeket elérnünk.

Ezekben a nehéz időszakokban mindig a fejlesztéseket gyorsítottuk fel, ami később minden esetben meghozta a sikert.

Mire vagy a legbüszkébb a Varga-Flexo Kft.-vel kapcsolatban?

Egyértelműen arra a csapatra vagyok a legbüszkébb, akikkel közösen valósítottuk meg a céljainkat. A létszám folyamatosan változott, kollégák jöttek-mentek, de nagyon sok olyan emberrel

VARGA OKTOFLEX | CASING

dolgoztam együtt, akik nélkül nem tartanánk itt. Nálunk az egyik legfontosabb a kitűzött célok megvalósítása, és ebben nagyon jók vagyunk.

Számos díjat nyertetek gépeitekkel, melyek ezek és ezek közül van-e legkedvesebb?

Nyolc nemzetközi és négy magyar díjat nyertünk, amik közül talán a legrangosabb az iF DESIGN AWARD, de amire a legbüszkébb vagyok az a Magyar Design Management Díj, mert ez nem a termékünk, hanem a készítőik, a kollégák kreativitásának elismerése.

Egy sikeres vállalkozás egyben egy sikeres kollektíva is. Ti miben vagytok egyediek és különlegesek?

Nem gondolom, hogy különlegesek vagyunk, egyszerű, szorgalmas, tanulni vágyó, kreatív emberekből alkotunk egy csapatot. Hiszünk a közösség erejében, számítunk egymásra. Nem tűzünk ki elérhetetlen célokat, de elhisszük, hogy mindenre van megoldás és fontos, hogy meg is valósítsuk terveinket.

Egy nyomdagépgyár vagytok, de a kapcsolat a vevőkkel a gépeladás után sem szakad meg. Hogyan nyújt a Varga-Flexo hátországát a gépeivel termelő nyomdákknak?

Ma az egyik legfontosabb támogatást online szervizzel nyújtjuk az ügyfeleinknek. Nagyon rövid idő alatt tudunk csatlakozni, és a gép- vagy kezelői hibák 95%-át egy órán belül javítani tudjuk. Minimális a kiesési idő, ezáltal a veszteség egy hiba miatt.

A másik fontos szempont, hogy nagyságunkból adódóan évi három-négy gépet gyártunk, ezért jut idő minden ügyfél támogatására.

A gépek tervezésénél milyen főbb szempontokat vesztek figyelembe?

Hatékonyság, hogy rövid idő alatt megtérüljön a beruházás, felhasználói élmény, hogy a gépmesterek szeressenek a gépeinken dolgozni, minőségbiztosítás, hogy minél kevesebb legyen a selejt, automatizálás, hogy minél könnyebben és pontosabban lehessen elvégezni a feladatot és nem utolsósorban fontos számunkra, hogy a gépek tulajdonosai büszkén mutogassák az ügyfeleiknek, családjuknak, barátaiknak, hogy milyen szép és modern gépet vásároltak.

Mit jelent a gyakorlatban a Print 4.0? A partnerek mennyire igénylik és tudják hasznosítani a korszerű lehetőségeket?

A Print 4.0 az Ipar 4.0 nyomdaipari változata, fő feladata a hatékonyság és a minőségbiztosítás javítása. Nyolc éve minden általunk gyártott gép fel van készítve a Print 4.0 használatára. Az ügyfeleink számára díjmentesen biztosítjuk a SMART FLEXO applikációnkat, amivel a Varga-Flexo gépek alap termelési adatait tudják megadni okos telefon vagy PC segítségével.

Ezeket az adatokat széles körben lehet bővíteni, integrálni a vállalatirányítási rendszerbe.

A Print 4.0-nak nincsenek előre elkészített (dobozos) szoftver változatai, mint például a Microsoft Office programcsomag, hanem mindenkinek az egyedi igénye alapján kell testre szabni, ami a gyors elterjedés gátja is egyben. Szerintem rövid távon kikerülhetetlen egy sikeres cég életében az Ipar 4.0 bevezetése és folyamatos fejlesztése, amihez mi minden segítséget meg tudunk adni és működő rendszereket tudunk bemutatni.

VARGA LAMINÁLÓ-TEKERCSVÁGÓ | PREMIUM

Flexo 2000

A Flexo 2000 Csomagolótechnikai Kft. 1998. szeptember 1-jén alakult meg.

A vállalkozás egy 11 000 m² alapterületű ingatlanon található, amelyből közel 4000 m² az épületcsoport. Fő tevékenységük élelmiszeripari és ipari felhasználásra szolgáló papír tasakok konfekcionálása, valamint tekerces papíralapú csomagolóanyagok nyomtatása, továbbá a 4-5 g-os kávécukrok töltése ceruzás és tasakos kiszerelésben.

A megalakulása óta eltelt évek során a cég fokozatosan fejlődött, erősödött. A tulajdonosi kör mindig is nagy hangsúlyt fektetett a technológiai és informatikai fejlesztésekre. Elsődleges céljuk, hogy jó minőségű termékeket készítsenek, amelyek minden szempontból megfelelnek a vevők igényeinek. A minőségi munkavégzést segíti a cégnél működő ISO 9001:2015 minőségirányítási rendszer és a HACCP rendszer működése, amelyen kívül még társaságunk rendelkezik FSC tanúsítvánnyal is.

Termelőberendezéseink technikai színvonala, kibocsátóképessége és a késztermékek minősége a mai kor követelményeinek megfelelnek.

Partnereinkkel a tervezés fázisától a késztermék leszállításáig szorosan együttműködünk. Felmérjük vevőink igényeit, melyeknek minél magasabb színvonalon próbálunk megfelelni, figyelembe véve a leginkább költséghatékony megoldásokat. Figyelmet fordítunk a minőségre és a szállítási határidők betartására, hogy megrendelőink maximálisan elégedettek legyenek szolgáltatásunk színvonalával.

Flexo 2000 Csomagolótechnikai Kft.
4400 Nyíregyháza-Felsősíma, Cimbalom u. 29.
Telefon: +36 42 500 635 • e-mail: flexo2000@flexo2000.hu

www.flexo2000.hu

Húszéves a Grimex Magyarország Kft.

Matusek-Faludi Viktória

Két évtized a csomagolóanyag-gyártás legdinamikusabban fejlődő területeinek szolgálatában, mely sok élménnyel, tapasztalattal gazdagította a cégalapítót, Szabó Szabolcsot, akivel a jubiláló cég történetéről beszélgettünk.

Hogy emlékszel a Grimex megalapításának időszakára?

A főiskola elvégzése után rövid időre egy nyomdában, majd egy nyomdaipari kereskedelmi cégnél helyezkedtem el. Ez utóbbi helyen találkoztam a flexótechnológiával, és ismerkedtem meg Pavel Heinisch személyében a Grimex Prága alapítójával. Nagyon jó szakmai összhang alakult ki közöttünk és hamarosan felkérést kaptam a magyarországi Grimex képviselő megalapítására, aminek fő feladata a Mark Andy flexógépek és kiegészítőik forgalmazása volt. Nem mondtam rögtön igent a felkérésre, mielőtt elköteleződtem volna, elhelyezkedtem egy flexónyomdában, hogy szakmai tapasztalatot szerezhsek. Céлом az volt, hogy elegendő tudással és nem utolsósorban kis kezdőtőkével rendelkezve vágjak neki ennek az izgalmas kalandnak.

Sajnos Pavel 2012-ben elhunyt és ezt követően a Grimex Prága is hamarosan megszűnt, azonban a Grimex Magyarország önállóan és jól fejlődött tovább. Portfóliónk szépen bővült hagyományos nyomdai kötészeti, karton- és hullámkarton-feldolgozó rendszerekkel.

Húsz éve, a cégalapításkor mi volt a nagy kihívás?

Az akkori nehézségek a piac kezdetlegességéből adódtak. Gyerekcipőben járt még a technológia és a ma már nagyüzemkévé fejlődött flexónyomdák akkor szereztek a mai értelemben vett flexónyomtatáshoz vezető szakmai tudásukat és tapasztalataikat. A privatizált vagy a nagy cégekből kivált üzemek vezetői, tulajdonosai a rendszerváltozást követő időszak zárt nyomdaipari világát ismerték. Naiv pályakezdőként azt gondoltam,

hogy a világ vezető márkáit, mint pl. a Mark Andy-t nem kell bemutatni, hiszen mindenki ismeri. Nem így volt. Azzal kellett szembesülnöm, hogy erről a területről nagyon hézagosan jutottak el információk a felhasználókhöz, gyakorlatilag a nulláról kellett felépítenem a márka ismertségét hazánkban, és hamarosan arra is rájöttem, hogy ez csak saját ügyfélkör megteremtésével lehetséges.

Arról a helyzetről, hogy nem volt a magyar piacon Mark Andy gép, az a vicc jut eszembe, hogy elküld egy neves cipőgyár két kereskedőt Afrikába új piacot szerezni a lábbeliknek. Az egyik kereskedő azt táviratozta, hogy esélytelen a terjeszkedés, itt mindenki mezítláb jár. A másik kereskedőtől az az üzenet érkezett: Óriási piacszerzési lehetőség, itt még senki nem hord cipőt. A hangsúly a régen volt.

A kezdetektől fogva egyértelművé vált, hogy ez a piac növekedni fog. Azok számára, akik nagyobb volumenű és magas minőségű termékeket akartak gyártani, elkerülhetetlen volt, hogy előbb vagy utóbb flexógépet vegyenek, vagy cseréljék meglévő gépeiket. Ez számunkra kiváló lehetőség volt. Bár mindenek pozícióban indítottam a céget, ahogy fejlődött, a feladatok mellett természetes módon növekedett a kollégák és az elégedett partnerek száma is.

Milyen mérföldköveket idéznél fel a cég történetéből?

A hátszág nagyon fontos, sok múlik a belső támogatáson. Két jelölt sem felelt meg az elvárásaimnak, mígnem egy véletlen folytán a PNYME Flexószimposiumán találkoztam Kádár Fannival. Bemutattak bennünket egymásnak, elindult a beszélgetés, és rövid idő alatt barátok, majd egy évvel később már munkatársak is lettünk. Fanni azóta is szívvel-lélekkel látja el az irodavezetői feladatokat a Grimex Kft.-nél. Két fővel több és hatékonyabb ügyfélkapcsolati munkát tudtunk végezni, és a növekedés folytatódott.

A Grimex Kft. pillérei: Kádár Fanni és Szabó Szabolcs

Milyen érdekes, tanulságos, meghatározó ügyféltalálkozások formáltak benneteket?

Sok évvel ezelőtt, amikor még öltönyben és nyakkendőben jártak a nyomdalátogató kereskedők a partnereikhez, én is a korabeli etikettnek megfelelően érkeztem egy vidéki nyomdához. A tulajdonos váratlan lazasággal fogadott mind a külsőségek, mind a szakmai figyelem tekintetében. Folyamatosan elbeszélünk egymás mellett, nem sikerült közös nevezőre jutnunk. Hazafelé vezető úton az autóban nagyon lehangolt voltam. Tudtam, hogy soha többé nem szeretnék ilyen helyzetbe kerülni, és gondolkodni kezdtem, hogy min lehetne változtatni. Akkor döbbsentem rá, hogy nem csak kereskedőként, hanem cégvezetőként is kell gondolkodnom.

Elkezdtem továbbképezni magam, sorra jártam a cégvezetéssel, marketinggel, szervezettejlesztéssel foglalkozó szemináriumokat. Ez a folyamat még ma is tart, folyamatosan tanulok, frissítem az ismereteimet, és új dolgokat sajátítok el. Így képes vagyok lépést tartani a világ változásaival.

Mindig előretekintünk – vette át a szót Fanni. Azt különösen jónak tartom, hogy Szabolcs egy sikertelennek tűnő üzleti találkozóból nem a kudarcot éli meg, hanem inkább inspirációként és fejlődési lehetőségként tekint rá. Ez a hozzáállás szolgálja a cég folyamatos megújulását, és motivációt nyújt a fejlődésre. Ennek a szemléletnek köszönhetően a vállalkozás mindig az új, korszerű megoldások közelében marad. Az ilyen dinamikus környezet lendületben tart minket, és közvetve üzleti partnereinket is.

Sosem volt kérdés, hogy együtt haladjunk, egy irányba tekintsünk – vette vissza a szót Szabolcs.

Fanni az a személy, akivel mindent meg lehet beszélni, nincsenek kerülgetett kérdések. Tiszteletben tartjuk a saját időnket és egészségünket, például az ebédidő szent. Eleinte az ügyfelek rossz néven vették, hogy nem állunk minden pillanatban a rendelkezésükre. Ugyanakkor magunkkal is jól kell bánnunk. Csak az elégedett munkatársak tudnak elégedett ügyfeleket teremteni.

Még a fülemben cseng az egyik szakmai vásáron elhangzott kijelentésed: mi soha nem adtunk el semmit.

Ez ma is így van?

Ha szigorúan veszem a kérdést, akkor is csak azt mondhatom, hogy mi soha, semmit nem adtunk el, tőlünk csak vettek. Az egyetlen megvizsgálandó kérdés, hogy a partnernek mire van szüksége és arra nekünk van-e megoldásunk. Amennyiben nincsen, és mégis tőlünk szeretnének vásárolni, mert megvan a bizalom, inkább meggyőzőm az ügyfelet, hogy félmegoldással ne érje be. Sok időt és kényelmetlenséget spórolunk meg ezzel a szemlélettel és hagyjuk érvényesülni a versenytársakat is.

Nemcsak magadat, az ügyfeleket is edukálad?
A külföldi kiállítások, nyomdalaogatások sok új értékes tapasztalatokhoz juttattak, amit szívesen megosztok az érdeklődő ügyfelekkel.

Az egyik vesszőparipám a beruházási terv. Osztom a véleményt, miszerint hosszú távon és a biztonság szempontjából is elengedhetetlen egy precíz és megvalósítható beruházási terv. Sokat és sokszor beszéltem róla, hogy ez mennyivel fontosabb és hasznosabb a pályázati pénzekből megvalósított nem teljesen üzleti igényekre alapuló beruházásokhoz képest. Szuper érzés volt, amikor azt láttam, hogy az az ügyfél, aki korábban kizárólag csak pályázati segítséggel tervezett fejleszteni, mégis készített üzleti tervet, amiből látta, hogy támogatás nélkül is megvalósítható és rentábilis lesz a beruházás. Az ilyen szemléletváltások megéléséért érdemes dolgozni.

Mi történik, ha egy gép meghibásodik?

Én mindig azt mondom, hogy szeretek nyugodtan aludni. Portfóliónkba a lehető legstabilabb gyártók rendszereit válogattuk be, melyek rendelkeznek megfelelő szerviztámogatással is. Ha mégis szükség van rá, a szervizt külsős partnerekkel oldjuk meg. Házon belül az egyik kolléga folyamatosan rendelkezésre áll az esetleges meghibásodások esetén a javítási igények gyors kielégítésére, megkeresi az optimális megoldást és leszervezi a megvalósítást. Hozzávetőleg félszáz céggel vagyunk szoros kapcsolatban.

Versenytárs és partnerség

Erősen támogatjuk azt a szemléletmódot, hogy a szakmán belül versenytársak legyünk és ne konkurenciák, ami a legtöbb versenytárral nagyon jól működik. Az élet úgy hozta, hogy az elmúlt években a Mark Andy képviselőt a Partners Kft.-vel szinergiában oldjuk meg. A Grimex flexós tapasztalatával és a Partners Kft. formakészítési és digitális területen felhalmozott tudásával tökéletesen kiegészítjük egymást. A Mark Andy digitális berendezésével is piacra lépett, amihez a flexós és digitális területen szerzett tapasztalatainkat egyesítve minden részletre kiterjedő, magabiztos háttérzolgáltatást nyújtunk ügyfeleinknek. Az elmúlt három évben közösen hatalmas áttörést tudtunk elérni a Mark Andyvel a magyar piacon. Két éven belül tizenegy projektből kilencen minket választottak. Ratkovics Péterrel közösen nemcsak szerviztámogatást, de oktatást is tudunk biztosítani a berendezések üzemeltetőinek, amely jelenleg egyedülálló a magyar piacon.

A csomagolóanyag-gyártás legdinamikusabban növekedő szegmense a flexó.

Ma már könnyebb a piaci helyzet, mint húsz éve?

Sosem könnyű, inkább más. Korábban az ügyfelek gépeket, megoldásokat kerestek, így kezdetben az általunk képviselt márkák kerültek reflektorfénybe. Mután kiépítettünk egy bizalmi kapcsolatot, eljött a fordulópon, hogy a Grimex neve is elég lett a bizalomhoz. Célunk nem a gépek eladása, hanem az adott helyzetre a legjobb rendszer kínálata. Részletesen és alaposan megismerkedünk a partner technikai sajátosságaival, céljaival, és megkeressük számára a testre szabott konfigurációt. Már nem ismeretlen a Grimex neve a csomagolóanyag-gyártók képviselőinek, és mi is egyre jobban megismerjük a szakterület résztvevőit.

Van múltunk és közös élményeink, amik a szimpátiából barátságot és bizalmat érleltek. Hálás vagyok azoknak a kollégáknak, partnereknek és versenytársaknak, akik irányt mutatnak a fejlődésünkben.

A nyomdaipar jövője a drupa kiállításon

A megatrendek, a fenntarthatóság és a digitalizáció jegyében találkozik a nemzetközi nyomtatási és csomagolási ágazat Düsseldorfban 2024. május 28. és június 7. között. A világ vezető nyomtatási technológiai szakkiállítására az inspiráció, az innováció, a tudástranszfer és az intenzív kapcsolatépítés első számú platformja. Az iparág nemzetközi vezető döntéshozói a drupán cserélnék eszmét az aktuális technológiai trendekről és az úttörő fejlesztésekről.

A nyomtatás- és csomagolóipar a digitalizáció, az automatizáció és a fenntarthatóság ernyője alatt folyamatosan változik, négyévente egyszer pedig minden érintett számára fontos találkozni és megosztani a tapasztalataikat, jövőt formáló ötleteiket. Már nyolc év eltelt a legutóbbi drupa óta,

de 2024. május 28. és június 7. között végre újra az inspiráció, az innováció, a tudásmegosztás és a kapcsolatépítés lesz porondon Düsseldorfban.

NINCS VÉGE A GUTENBERG-GALAXISNAK

Jóllehet a digitális média egyre nagyobb szerepet kap a könyvkiadásban és a reklámparban, a kinyomtatott termékek és kiadványok által nyújtott egyedülálló élménnyel nem tud versenyre kelni. A rendszeresen olvasók a nyomtatott magazinokat és könyveket preferálják. Az Egyesült Államokban például a nyomtatott könyvek eladása mintegy 68 millió dollárral nőtt 2021-ben. A fogyasztók egyre inkább az igény szerinti nyomtatás (POD) technológiáját részesítik előnyben, ami a megrendelés leadása után nyomtatja ki a termékeket, így a vásárlók egyedi dizájnt kapnak kézhez. A gyártók pedig

egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a fenntarthatóságra, így népszerűbbé váltak az energiatakarékosabb és kevesebb szén-dioxidot termelő tintasugaras berendezések.

A reklám továbbra is az egyik leghatékonyabb marketingeszköz. A gyorsabb nyomdagépeket, valamint az új szín- és tonertechnológiákat is magában foglaló technológiai fejlődés pedig jobb minőségű és nagyobb hatékonyságú reklámcikkek előállítását teszi lehetővé. A költség-hatékonyság részben ellensúlyozhatja a digitális média nyomdaiparra kifejtett hatását.

Az e-kereskedelem robbanásszerű térhódítása a csomagolás és a címkézés célpiacait erősíti. A vezető webáruházak a csomagolás javítása érdekében olyan élvonalbeli gyártási technikákat alkalmaznak, mint az additív gyártás és a mesterséges intelligencia. A kiskereskedelmi, raktározási és logisztikai piac szereplői pedig az analóg és a digitális technológiák előnyeit kombináló hibrid nyomtatási technológiába investálnak. A flexónyomtatás megbízhatósága és hatékonysága itt a digitális technika művészi lehetőségeivel ötvöződik.

A NYOMDAIPAR SZÁMOKBAN

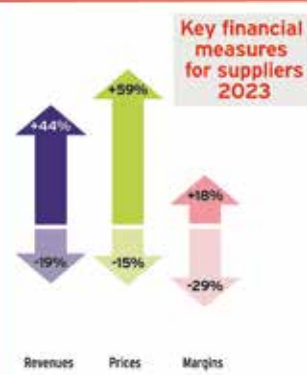
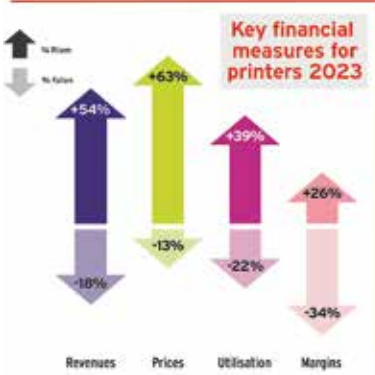
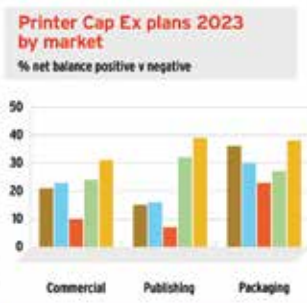
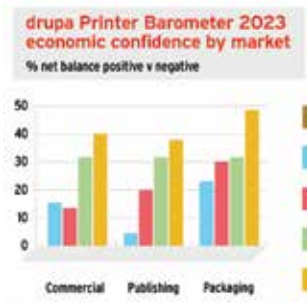
Az előrejelzések szerint a kereskedelmi nyomdaipar a 2023-as becslült 511 milliárd USD-ről 2032-re

3,2%-os összetett éves növekedési ráta (CAGR) mellett 657,5 milliárd USD-ra növekszik majd. A növekedés hajtóereje a vállalkozások és szervezetek promóciós anyagokra – például prospektusokra és brosúrákra – irányuló növekvő igénye lesz.

A digitális nyomtatást, a litográfiát, a flexográfiát, a szitanyomást, a mélynyomtatást és egyebeket magában foglaló nyomdaiparon belül 2022-ben a digitális nyomtatás érte el a legnagyobb piaci volumet. A dolgok internete (IoT) és a mesterséges intelligencia (AI) alapú technológiák alkalmazása előreláthatólag szintén ezt a kategóriát erősíti majd.

2022-ben a csomagolási szegmens által uralt nyomdaiparban Észak-Amerika számított az élvonalnak 45,8%-os piaci részesedéssel. A kontinens nyomdaiparájának fellendülése a marketing-, csomagolás-, címkézés- és reklámcélú nyomtatás iránti növekvő keresletnek köszönhető. Bár volumenben az Egyesült Államok a vezető szerep, az észak-amerikai régió leggyorsabban növekvő piacának Kanada számított.

Az egészségesen növekvő európai nyomdaipar fejlődését olyan tényezők fűtik, mint az új technológiák megjelenése, az életmódváltás, az e-kereskedelem növekedése és az urbanizáció. A földrész legnagyobb piacának Németország számít, de a régió leggyorsabban növekvő piacának járó

címet az Egyesült Királyság hódította el.

Valószínűsíthető, hogy az előttünk álló években az ázsiai csendes-óceáni térség nyomdaipara mutatja majd fel a legnagyobb ütemű bővülést, a hagyományos nyomdagépeket ugyanis egyre nagyobb számban cserélik le modern, csúcstechnológiás berendezésekre. Ázsia e-kereskedelmi terjeszkedése és a kiskereskedelmi szektor szervezettsége további óriási növekedési potenciált jelent.

ERŐBŐL NYOMJÁK

A globális nyomda- és csomagolóipar vezető szakkiállításának megnyitója előtt három hónappal már 50 ország több mint 1400 kiállítója biztosította részvételét mintegy nettó 140 000 négyzetméter területen. Közülük olyan globális szereplők, mint például a Bobst, a Canon, a Comexi, a Duplo, az EFI, az Epson, az ESKO, a Fujifilm, a Heidelberg, a Horizon, a HP, a Kodak, a Koenig & Bauer,

a Kolbus, a Komori, a Konica Minolta, a KURZ, a Landa, a Müller Martini, a Ricoh, a Screen, a Windmüller & Hölcher, a Xeikon és még sokan mások. A drupa szakvásár kiállítói felhozatalából nem hiányozhatnak a feltörekvő startupok sem, így a kínálat idén is hűen tükrözi majd a nyomdaipar teljes értékláncát. Élőben lesznek megtekinthetők a komplex, automatizált munkafolyamatok, a legújabb berendezések és az automatizálási technológiák.

Idén ismét kiemelkedően nagy számban érkeznek kiállítók Németországból, Olaszországból, Kínából, Japánból, Nagy-Britanniából, Svájcban, Hollandiából, az USA-ból, Izraelből, Indiából és Spanyolországból. Magyarországot 2024-ben négy kiállító képviseli majd a drupán:

- ◆ **Paperfox**, Nagytarcsa
12. csarnok, E91. stand
- ◆ **RIGO Kft.**, Martfű
6. csarnok, C05. stand
- ◆ **Vulcan Automation Kft.**
1. csarnok, A/21. stand
- ◆ **PNYME**
alkiállító a Rigó Kft. standján

„A kiállítók pozitív visszajelzései megerősítik, hogy a globális nyomda- és csomagolóipar továbbra is a drupát tekinti a világ legfontosabb iparági találkozóhelyének és üzleti platformjának” – jelentette ki Sabine Geldermann, a drupa és a Messe Düsseldorf Print Technologies Portfolio igazgatója. – „A mintegy 80 százalékos kiállítói nemzetköziség globális összehasonlításban is kiemelkedőnek számít. Az innovációk választéka, változatossága és bemutatása egyedülálló bepillantást enged az iparág jövőjé-

be. A drupa ideális feltételeket teremt az intenzív kapcsolatépítéshez és a projektek előmozdításához.”

DRUPA 2024: „MI TEREMTJÜK A JÖVŐT”

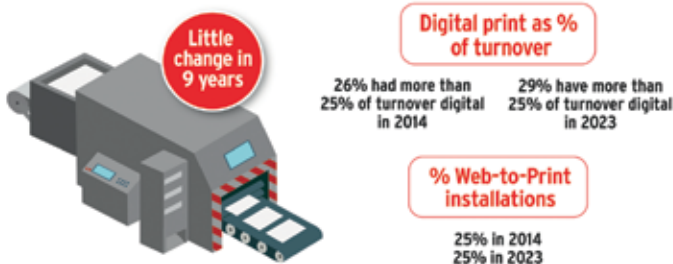
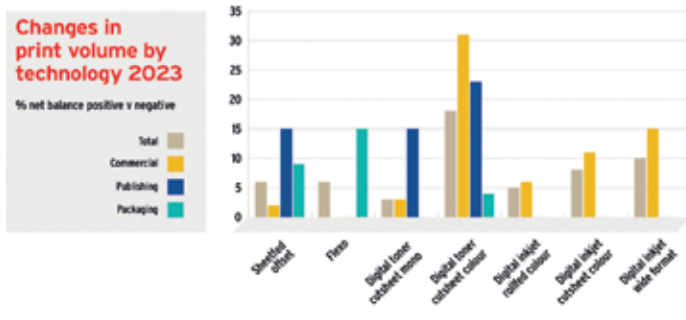
A kiállítás öt különleges fóruma új távlatokat nyit meg, és mély betekintést nyújt a jövő nyomda- és csomagolóiparába, a hálózati technológia élvonalainak elképzeléseibe, valamint az iparág legfőbb trendjeibe. Az öt különbemutató (drupa cube, drupa next age [dna], valamint a touchpoint packaging, textile és sustainability) a globális megatrendekkel, a növekedési potenciállal rendelkező jövő technológiáival és a legjobb gyakorlatokkal foglalkozik átfogó szemléletben.

A partneroldal szakértői közé tartozik a denkendorfi Német Textil- és Szálkutató Intézet (DITF), az EPDA (Európai Márka- és Csomagolástervező Szövetség), az ESMA (Európai Nyomdagyártók Szakértői Szövetsége), a The Marketing Cloud UK, valamint a Német Gép- és Berendezésgyártók Szövetsége (VDMA).

„Speciális fórumaink fontos tájékoztató pontot jelentenek az egyre gyorsabban megjelenő és teret hódító új üzleti modellek idején, így nélkülözhetetlenek az iparág számára” – mondta Sabine Geldermann. – „Partnereinkkel együtt kivételes iparági szakértelemmel vitatjuk majd meg az ágazat jövőt formáló fontos kihívásait.”

DRUPA CUBE

A drupa cube 2024-ben is a jövőorientált tartalmak központi színtere lesz. Előadások, szakér-

Top two print technology investment plans by market 2023

tői panelek és workshopok gondoskodnak a tudásátadásról és az interakcióról. A program megvalósításáért idén ismét a koncepcionális és stratégiai partnernek felkért brit The Marketing Cloud ügynökség felel majd.

DNA – DRUPA NEXT AGE

A drupa next age fórum az iparági startupok, fiatal tehetségek, induló és már ismert vállalkozások gyűjtőhelye. A dna teret kínál a hálózatépítéshez és tekintést nyújt a jövő techno-

lógiaira. A legfontosabb témák a következők: additív gyártás, mesterséges intelligencia, üzleti intelligencia, új anyagok, platformgazdaság, prediktív karbantartás, nyomtatott elektronika, távoli szolgáltatások, új üzleti modellek és folyamattervezés.

TOUCHPOINT PACKAGING

A touchpoint packaging (tpp) a csomagolási megoldások vízióiban érdekelt márkatulajdonosokat, tervezőket, anyagbeszállítókat és nyomdai szolgál-

tatókat hozza egy platformra. Diákok és fiatal tehetségek, mint például a NABA (Milánói Új Képzőművészeti Akadémia) a kiállítókkal indított partnerprojektekbe történő bevonása intelligens csomagolási megoldásokat hoz létre a dobozok, címkék, rugalmas csomagolások és a hullámkarton területén. Emellett olyan fontos kérdéseket is megvitatnak, mint a fenntarthatóság vagy az e-kereskedelem. A részt vevő vállalatok a teljes folyamatláncot lefedik.

A különleges fórumot az Európai Márka- és Csomagolástervező Szövetség (EPDA), Európa vezető márka- és csomagolástervező ügynökségeinek szövetsége szervezi. A fogyasztói kutatások területén aktív Mintel Germany a projekt új tartalompartnereként garantálja a bepillantást a fogyasztói trendekbe és azoknak az iparágra gyakorolt hatásába. A tpp-t a kölni EHI Retail Institute is támogatja a kereskedelem képviselőjeként.

TOUCHPOINT TEXTILE

A textilipar keresztmetszeti technológiát nyit meg számos iparág számára, a touchpoint textile pedig az érintett vállalatokat hozza össze, teret kínálva az iparágak közötti együttműködéshez, új projektekhez, valamint termék- és technológiai ötletekhez. A denkendorfi Német Textil- és Szálkutató Intézet (DITF) az ipari partnerekkel közösen egy digitális mikro textilgyárat épít fel a drupán, ezzel egy teljesen hálózatba kötött, integrált folyamatláncot mutat be az ügyfelek igényeinek felmérésétől a tervezésen át a nagy formátumú digitális textilnyomtatásig. Számos izgalmas projekt kerül napirendre, például a fenntartható anyagokból készült sport- és felsőruházat hatékony, egyénre szabott gyártása egy teljesen digitális munkafolyamatban, vagy egy kreatív verseny a fiatal tervezők számára. A touch-

point textile fórumot olyan jól ismert partnerek támogatják, mint az Assyst, a Brother, a d.gen, az Albstadt-Sigmaringen University of Applied Sciences, a KURZ, a Luxion (KeyShot), a Mey, a Mitwill, a Multiplot, a Vaude és a Zünd.

A touchpoint textile másik partnereként az ESMA egyesület felel az előadási programért. A K + F területéről és az iparból érkező előadók többek között a nyomtatási és kikészítési technológiákkal, a munkafolyamatokkal, a piaci trendekkel és a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak. A hangsúly azokra a trendekre és alkalmazásokra kerül, amelyek a digitális nyomtatás és a textilnyomtatási anyagok kölcsönhatása révén folyamatosan nyitnak meg új lehetőségeket.

TOUCHPOINT SUSTAINABILITY

A touchpoint sustainability az a fórum, ahol a legtöbbet tudhatjuk meg a körforgásos gazdaságról és a fenntartható nyomdaiparról. A programért a drupa régi partnereként a VDMA felel. A látogatók bevált gyakorlati példákat és innovatív megoldásokat láthatnak fenntarthatóság témában. Miként csökkenthető optimalizált technológiákkal az energia- és erőforrás-felhasználás a termelési folyamatokban? Hogyan csökkenthető minimálisan az anyagok és a nyomdafesték felhasználása az új, alacsony határértéket megszabó területeken? Hogyan valósulnak meg a finomítások környezetbarát módon? Ezekre és még sok más kérdésre a touchpoint sustainability ad választ.

2024. május 28. és június 7. között rendezik meg a drupa szakkonferenciát a düsseldorf-i kiállítási központban. Az érdeklődő kiállítók még jelentkezhetnek a speciális fórumokra, hogy termékeiket, megoldásaikat minősített célcsoport előtt mutassák be.

Bemutatkozik a tesa® Softprint TP-X EA Flex kliséragasztó

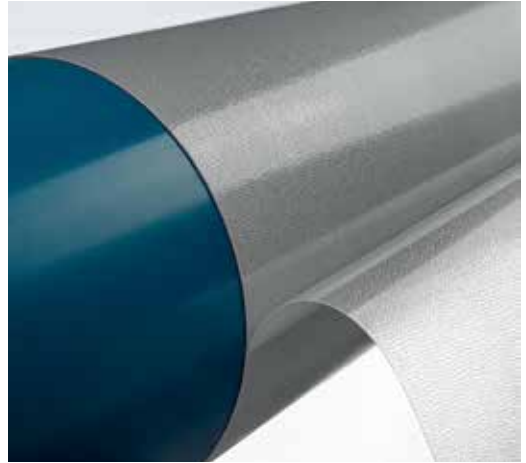

Mikrocsatornás ragasztószalagjaink kínálata egy újabb népszerű ragasztótípussal bővült.

Ügyfeleink visszajelzése alapján ebben a termékben három jól bevált megoldást ötvöztünk:

1. Strukturált felületű „Easy Application” fedőfólia

- ◆ A liner strukturált felülete mikrocsatornákat nyom a ragasztórétegbe a szalag mindkét oldalán.
- ◆ A csatornáknak köszönhetően a levegő nem tud felhalmozódni a klisé alatt, így a montírozás és a nyomtatás is problémamentes.
- ◆ A fedőfólia kellemes tapintású és kis tapadású, így a montírozás kézzel is könnyen elvégezhető.
- ◆ A liner átlátszó, így a szalag eltérő színekkel jelzett habkeménysége könnyen beazonosítható.

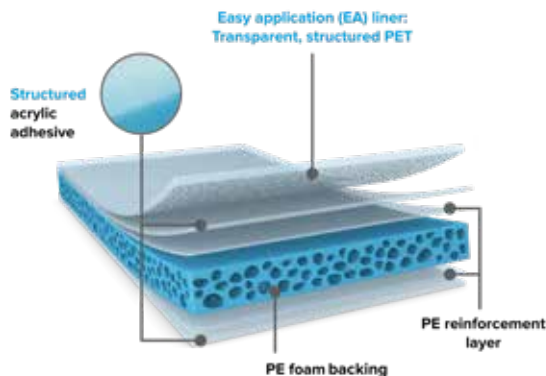

2. A jól ismert TP-X ragasztórendszer

- ◆ A közepes kezdeti tapadással (tack) bíró ragasztó még a kimondottan meleg és párás környezetben is megbízhatóan működik.
- ◆ Jó területének köszönhetően a ragasztó nagy felületen alakítja ki a tapadást a klisével, így a nyomóforma szélei a helyükön maradnak a hosszú munkák alatt is.
- ◆ A kliséoldalon a ragasztó oldószer-ellenálló, ezért a klisé eltávolítása könnyű még akkor is, ha a nyomóforma hátoldala festékkel szennyezett.
- ◆ Erős tapadást biztosít a hengeren.

3. tesa® Softprint Flex termékdizájn

- ◆ A szalag PE megerősítő rétegre épül fel, ami nagyfokú rugalmasságot biztosít.
- ◆ A rugalmasságnak köszönhetően a kliséragasztó jól tapad a különböző, esetleg sérült sleeve-felületekhez, és könnyű montírozást garantál.
- ◆ A tesa® Softprint TP-X EA Flex kliséragasztó négy, színekkel jelölt keménységben érhető el:
 - puha (piros),
 - közepes (lila),
 - közép kemény (kék),
 - kemény (zöld).

KIPRÓBÁLNÁ?

A tesánál arra törekszünk, hogy minél jobban egyszerűsítsük a klisé montírozását a legújabb technológiák és a legjobb szakemberek alkalmazása által. Ügyfeleink visszajelzései alapján új termékeket fejlesztünk, amelyekkel hatékonyabbá válik a termelés, jelentős idő-, pénz- és erőforrás-megtakarítás érhető el.

Az új tesa® Softprint TP-X EA Flex kliséragasztó kiegészíti a mikrocsatornás „EA” linerrel szerelt ragasztószalag-kínálatunkat, amelynek első tagja a tesa® Softprint 7352x FE-X EA Flex szalag volt (más ragasztórendszert alkalmazva). A felhasználók visszajelzései alapján tovább fogjuk bővíteni mikrocsatornás kliséragasztó kínálatunkat a következő hónapokban.

A tesa® Softprint EA Flex kliséragasztót számos ügyfelünk tesztelte sikerrel, még kimondottan meleg és párás környezetben is. Amennyiben ön is kipróbálná, vegye fel a kapcsolatot a tesával mielőbb!

tesa

Jantay Zoltán
Senior Account Manager
Flexo print & paper

Hungary, Romania
1123 Budapest, Hillside Offices Alkotás u. 55-61.
+36 20 446 8309
zoltan.jantay@tesa.com

SEI Laser

EGY RUGALMAS RENDSZER
A HAJLÉKONYFALÚ CSOMAGOLÁSI TRENDEK MEGTEREMTÉSÉHEZ

Csabai Bernát – Szabó Szabolcs
Grimex Magyarország Kft.

Te is szeretnél olyan csomagolásokat gyártani, amelyek követik a legújabb vásárlói trendeket?

A hajlékonyfalú csomagolás stratégiai szerepet játszik az élelmiszer- és italgyártásban, valamint a napi fogyasztási cikkek ágazatában, mivel a termék felismerésének és a versenytársaktól való megkülönböztetésének elemévé vált. Benned is felmerült a kérdés, hogy miért ilyen felkapottak az így csomagolt termékek?

Biztosan te is észrevetted már, hogy egyre több ügyfeled teszi a csomagolást a márkaismertség előmozdításának első számú elemévé, így a csomagolás alapvető szerepet kap a marketing- és kommunikációs stratégiájukban. De ez még nem minden.

A te gyártóid is egyre nagyobb figyelmet fognak fordítani a modern fogyasztói igényekre, amelyek közé tartozik például a termékválasztás megkönnyítése az ablakos csomagolás által, ahol a vásárló láthatja, hogy mit választ. Vagy ott van például a friss termékek megvásárlásának lehetősége; a frissességnek és a csomagolás könnyű felnyitásának, lezárásának és a termék láthatóságának a lehetőségét a termék teljes élettartama alatt a te modern csomagolásodnak kell majd garantálnia.

Hogyan lehetsz képes te is ilyen termék-csomagolásokkal berobanni a piacra és nap mint nap lenyűgözni az ügyfeleidet ezekkel az innovatív technikákkal?

A SEI Laser rendszerei különböző innovatív megoldásokat kínálnak a hajlékonyfalú csomagolásokhoz, mint például a nyitáskönyvítés, az ablakos csomagolás, a könnyen szellőző és a mikrohullámú sütésben használatos páraáteresztő csomagolás.

A SEI Laser által a többrétegű laminátumok feldolgozására tervezett lézerek új termékcsaládjából könnyedén kiválaszthatod a neked való rendszert és holnaptól már a csomagolási trendek megkerülhetetlen irányítójává válhatsz. A gépek gyorsak, hatékonyak és rendkívül rugalma-

sak, így képesek lépést tartani az új trendekkel akár a vásárlás után is. A saját fejlesztésű szoftvere pedig lehetővé teszi, hogy percek alatt tervezdél egyedi mintákat a csomagolásokra, így mindig a piaci igényeknek megfelelő, lenyűgöző termékeket állíthatsz elő.

A SEI Laser rendszereinek minőségi jellemzői, beleértve a nagyon nagy pontosságot az anyag eltávolításában és a makro-/mikroperforációban, garantálják a csomagolás tökéletes minőségét és funkcionalitását. A rendszer akár 400 m/perc sebességgel is képes dolgozni a mozgó optikával ellátott galvanométeres fejekkel, és akár több mint 500 m/perc sebességgel a rögzített optikájú fejekkel a pályairányú mikroperforációs applikáció során, biztosítva a gyors és hatékony feldolgozást.

A SEI Laser rendszerének digitális eljárása lehetővé teszi az azonnali munkaváltást, ami jelentős idő- és költségmegtakarítást eredményez számodra. Ez a mechanikus stancoló és perforáló szerszámaid esetében sosem lesz lehetséges.

Ha szeretnéd páratlan és innovatív csomagolásokkal lenyűgözni ügyfeleidet és ki nem hagynád az új termékekben rejlő lehetőségeket, akkor látogass el a <https://www.grimex.hu/sei-laser-packmaster-lezer-es-rendszerek> honlapra és győződj meg róla saját szemekkel, mire leszel képes a SEI Laser PACKMASTER és PACKMAKER rendszereivel!

A ScrollMAX általános nyomdai rendszer mellett egy-egy technológiára, termékcsoporthoz kifejlesztett verziókat is készítünk. Ennek egyik kiemelkedő mérföldköve lett a ScrollLabel program.

A folyamat első lépéseként kiszedtünk a programból minden felesleges funkciót. Aztán elkezdtük a meglévő keskenypályás modult okosítani, újabb és újabb funkciókat hozzáadni.

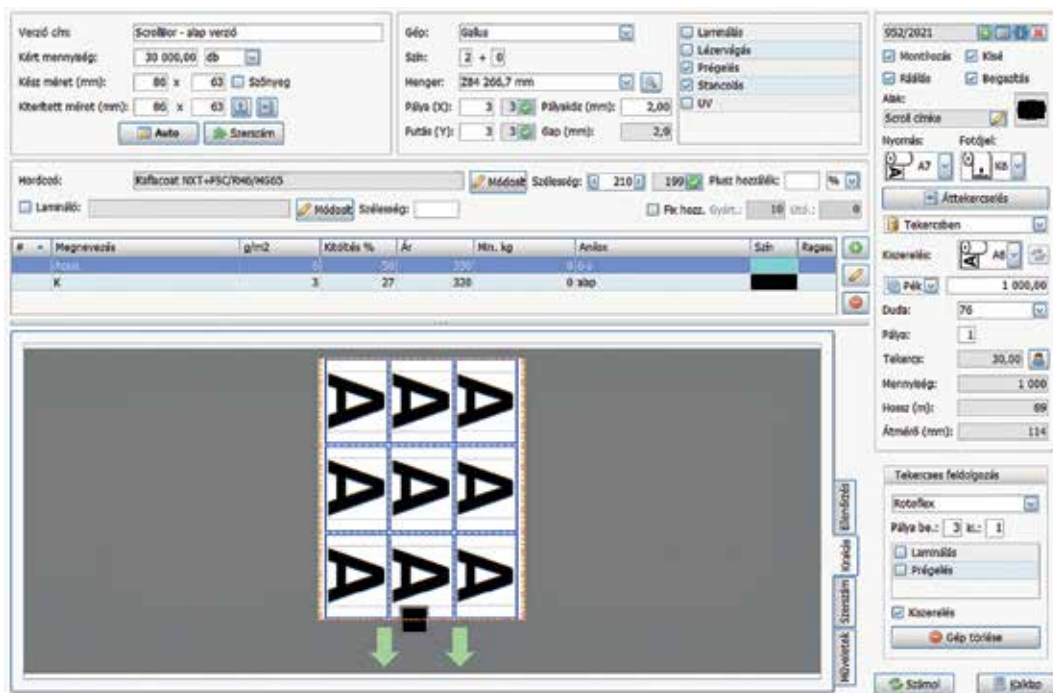
Ahogy haladtunk előre, a megvalósított ötletek egyre újabbakat szültek. Ha valamelyikre az volt a reakció, hogy ezt úgysem lehet megcsinálni, akkor azt annál nagyobb örömmel fejlesztetjük le.

Készítettünk a ScrollLabel verzióhoz egy külön oldalt (www.ScrollLabel.hu), ahol egy videón bemutatjuk, hogy milyen is nálunk egy átlagos árajánlat-készítés, és még egyéb fontos információkat is leírtunk.

Elég csak megadni a címke méreteit, a mennyiséget (ami persze lehet darab, méter vagy kilogramm), kiválasztani a gépet és a program már mutatja is az optimális pályaszámot, hengerméretet, gap-et, tekerccsszélességet. Választható, hogy futásirányban vagy merőlegesen nyomjuk majd (ha esetleg a megrendelő előírása miatt nem a legjobb megoldást kell választani).

Színszám megadása, stancolás bekapcsolása, majd a nyomathordozó kiválasztása – a szűrők segítségével pár mozdulat. A Festék modulból felvesszük a színeket, majd pár kattintással beállítjuk a kiszerelési adatokat.

Mi magunk is meglepődtünk, hogy az Új ajánlat megnyomásától és az Új partner rögzítésétől a kész ajánlatközlő levél elküldéséig kevesebb, mint 2 perc telik el. És mindez sablonok használata nélkül. Persze hogy közben „csaltunk”...

A partner felviteléhez és az adatainak (cím, adószám) kitöltéséhez elég volt csak a cégnév első pár karakterét beírni. Az integrált Bisnode interfésznk ebből már felajánlotta a hiteles cégnyilvántartásban szereplő lehetséges cégeket.

Az időbe még az is belefért, hogy a valós idejű grafikus kirakáson ellenőrizzük, hogyan is fogjuk gyártani. Egy kattintás és megvan az első ár, 10 másodperc és két másik mennyiségre is.

A végén egy gombnyomással el is készült az ajánlatközlő levél.

Nem szeretnénk arról írni, hogy lám, a program kiszámolta a szükséges klisészámot, a kért átmérő alapján a kiserelt tekercsszámot, a festékszükségletet, alapanyagot, hozzálékokat és költségeket. Ez az alap, ezt egy okosabb Excel táblázat is tudja. Amivel a Scroll több: mi értjük és tudjuk is, hogy ezek mit jelentenek.

„A LEGFONTOSABB A SZERSZÁM”

Több partnerünknel is az elsődleges szempont az új kalkulációnál, hogy van-e ahhoz már meglévő szerszámuk – még ha nem is pontosan akora, mint amit a megrendelő kért. Ha van, akkor az ajánlatnak azokkal a paraméterekkel kell elkészülni.

Ezt segíti a Szerszám modul ScrollLabel kiegészítése, ahol az általános tulajdonságok mellett a kalkulációhoz szükséges paramétereket is kezeljük. A címke méretének megadását követően egy gombnyomással listázzuk is azokat a meglévő szerszámokat, amik jók lehetnek az adott termékhez. Ha találunk ilyet, akkor a program ez alapján dolgozik tovább.

És ha már kivágás: a program a késztermék pontos tömegének számolásához az amorf címkék méretét is képes kezelni. Ehhez elég egy képet feltölteni a szerszámról vagy a termékről, és az alapján megállapítjuk a pontos területét. És így az előzetes KTD-költséget is jobban tudjuk kalkulálni.

TEKERCSAZONOSÍTÁS

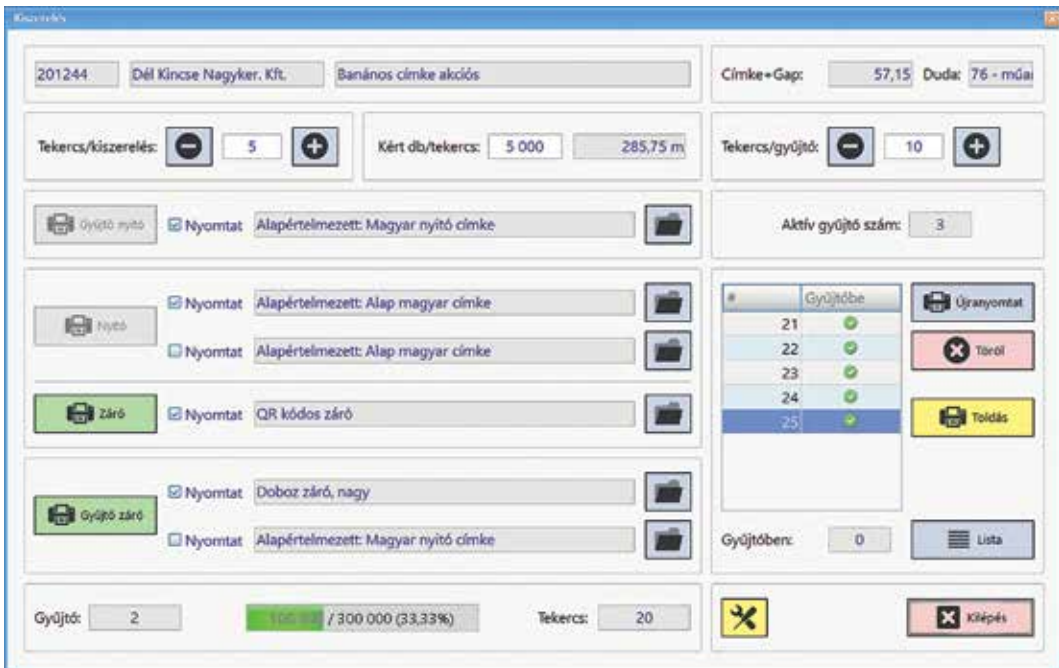
Az évek során nagyon sokféle raklap-, csomag-/köteg- és tekerccsímkeigénnyel találkoztunk: kicsi és nagy, egyszerű egysoros vagy többféle vonalkódú, magyar, angol, német nyelven stb. Mivel nem szerettünk volna hetekig csak címkéket programozni, fejlesztettünk helyette egy könyvnyelven kezelhető eszközt.

A Scroll címketervezőjével különböző adattartalmú, nyelvű, vonalkódú címkésablon készíthető. Többféle vonalkódszabvány használható, rakhatunk rá képet, logót. Lehet egy lapon több, vagy tekerces címkenyomtatóra (pl. Zebra) tervezett. Nagyon speciális esetekre megoldás lehet a direkt nyomtató programjával dolgozni.

A kiserelő modulra külön büszkék vagyunk! A jól átlátható és egyszerűen kezelhető felülettel a munkafolyamat gyorsan követhető. A tekercsre nyomtatunk nyitó-, dudu- és/vagy zárócímkét, a dobozra külön gyűjtő- és extra információs címkét. Természetesen minden egyes kész tekercs és gyűjtő egyedi azonosítóval rendelkezik, amivel a későbbi életútjuk is egyszerűen követhető.

A folyamat egyszerű. A program tudja, hogy hány pályás a kiserelés, és minden új címkénél annyi nyitó- és dudacímkét nyomtat. A zárásnál – a kiserelt mennyiség megerősítése után – elkészül a megfelelő számú zárócímké. Figyeljük, hogy mennyi kerül egy gyűjtőbe, és ezekhez is automatikusan nyomtatjuk a kezdőcímkét (amin a táskák és a gyűjtő azonosítója van) és a zárót (amin a dobozba tett mennyiségek).

Később a szállítás összekészítése is történhet ezeknek a címkéknek a segítségével. Egy egyszerű adatgyűjtővel le kell csipogtatni a tekercs- vagy dobozazonosítókat, és átadni a Scrollnak. A program ellenőrzi, hogy a tekercsek valóban az adott szállításhoz tartoznak-e; figyeli a lejáratot, az esetleges minőségi zárolásokat. A szállítólevélhez a tekercslistánk is csatolható, e-mailben a kért formátumban elküldhető. Segítségünkre lesz a csatolás abban, hogy mennyit ideje szállítottuk ki, mennyit állt a készleten, ki és mikor szerelte ki, prézelte stb. Kinyerhető az alapanyag azonosítója, ami alapján tudjuk, hogy az mikor érkezett be, mi volt a pontos tulajdonsága, szavatossága. És ezek alapján tudjuk, milyen más – akár még készleten lévő, akár már kiszállított – tekercseket érinthet a probléma.

KLISÉNYILVÁNTARTÁS

Rendszerünk komoly Kliségarnitúra modullal is rendelkezik. A kalkulációs paramétereken túl a színprofilt, torzítást, fotocellajeleket, felépítményvastagságot, rácsot is kezeljük. Nyilvántartjuk, hogy mely kliséket használunk másik garnitúránál; ezekre külön figyelmeztetünk a selejtezésnél, és ellenőrizzük, hogy egy időben ne akarjuk ezeket használni.

A klisérendelés a Scroll levélsablonjával egyszerű és pár kattintással készíthető ajánlatkérő levél, megrendelés vagy annak módosítása, magyar, de akár idegen nyelven is. A termékhez csatolt fájlokat is egy kattintással lehet a levél mellékleteként, nagyméretű fájlok esetére a megoldás pedig a ScrollDrive. A szokásos nyomdakész PDF-ek és szerszámfájlok mellett akár már a Scroll által generált kész montírok is lehetnek!

És mivel megvan a klisé, a szerszám(ok) és a kalkuláció adatai is, a program ezeket folyamatosan összeveti. Ha valamilyen paraméter (címkéző, termékméret, pályaszámok aránya stb.) nem jó, azt azonnal feltűnően jelzi is.

További részletekért, bemutató igényléséért keressenek minket bátran az info@scrollmax.hu címen!

Hulladékkezelési megoldások

A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS HULLADÉKKEZELÉS EGYSZERŰ MÓDSZERE

Kaposvári Edina, Kiss Nóra

Az utóbbi években egyre nagyobb figyelmet fordítunk a környezetvédelemre és a fenntarthatóságra. A hulladékkezelés egy fontos terület, ahol innovatív megoldásokra van szükségünk a környezetünk megóvása érdekében. Egy ilyen megoldás a bálázó- és hulladéktömörítő gépek használata, amelyeknek számos előnye van mind a környezet, mind a gazdaság szempontjából.

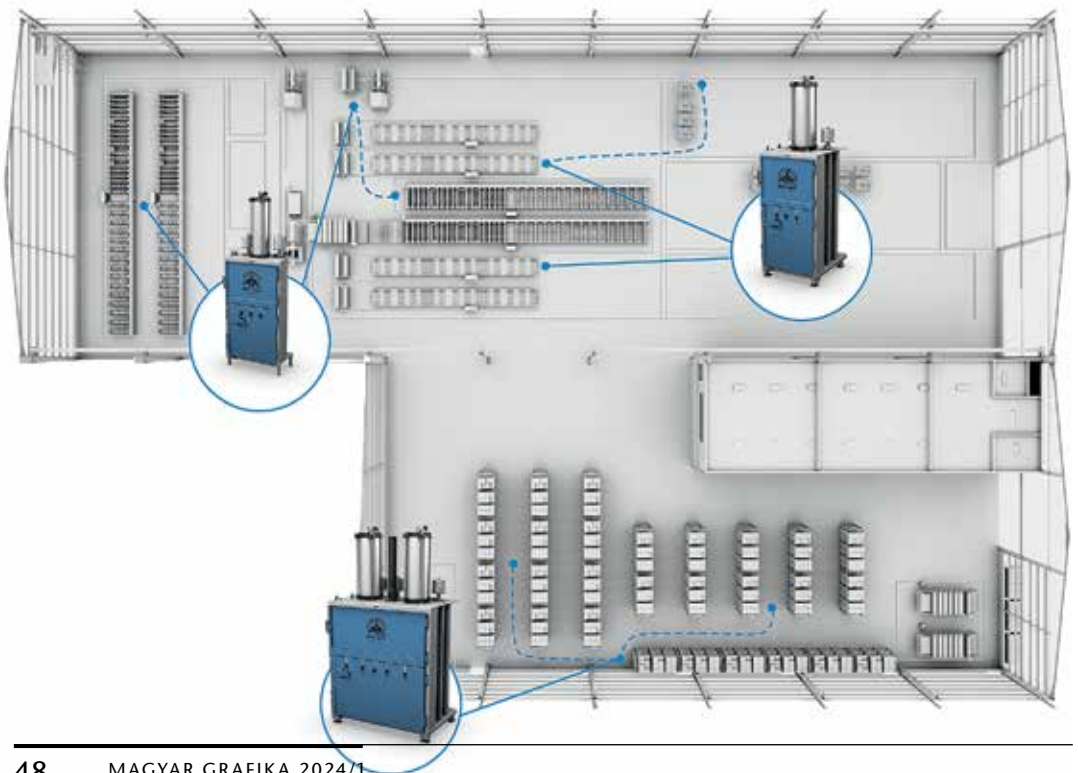
MIL-TEK BÁLÁZÓ- ÉS HULLADÉKTÖMÖRÍTŐ GÉPEK

A bálázógépek és hulladéktömörítők olyan eszközök, amelyek segítségével összehúzóhatjuk a termelés során közvetlenül vagy közvetetten keletkezett hulladékot, például papírt, műanyag

fóliát vagy akár kommunális hulladékot, és kényelmesen szállítható, tárolható formává rendezhetjük.

A Prosystem Print Kft. gépportfóliójában megtalálható Mil-tek gyártmányú bálázógépek és hulladékprések segítségével a vállalkozások optimalizálni tudják a hulladékgyűjtési folyamataikat, valamint időt, helyet és nem utolsósorban pénzt takaríthatnak meg.

A legtöbb vállalatnál a hulladékgyűjtés úgy történik, hogy a hulladékot, például a hullámkartont és a műanyagot gyűjtőedényekbe és/vagy ketrecekbe gyűjtik. A hulladékot ezután naponta többször össze kell gyűjteni és egy vagy több kültéri konténerbe kivinni, ahol további válogatásuk, hajtogatásuk vagy darabolásuk szükséges. Az ilyen típusú hulladékgyűjtés eredménye a megszakadt és nem hatékony munkafolyamat,

LUNDBERG TECH

A MatrixCompactor a Lundberg Tech All-in-one megoldása a címkegyártó ipar számára. A MatrixCompactor négy különböző méretben kapható, és egy egységgel egytől akár max. hat flexó nyomógépről képes felfogni az öntapadó mátrixot és szélhulladékot. Az automatizált hulladékkezelő rendszer nemcsak kimutatható pénzügyi megtakarításokat eredményez, de rugalmasabb, racionálisabb hulladékkezelést biztosít, javítja az ergonómiát, és a gépkezelőket fáradságos fizikai munkától kíméli meg.

az elvesztegetett idő, a helytelen válogatás valószínűsége és a belső balesetek nagyobb kockázata. Ezenfelül a szemetes konténerekben az olyan hulladék, mint a hullámkarton, a műanyag fólia még összehajtván is csak levegősen tárolható, így óriási helyet igényelnek. A konténerek jóval többszöri ürítése drága mulatság.

A dán Mil-tek cég a lean elveket alkalmazza a hulladékkezelési megoldások testreszabásában. A lean elveken alapuló hulladékgazdálkodási megoldást ajánló Mil-tek sűrített levegővel működtetett bálázógépek pontosan ott vethetők be, ahol a hulladék keletkezik. Így a hulladék a keletkezési helyen azonnal lepréselhető. A Mil-tek bálázógépek akár 90%-ban tömörítik a hulladékot, könnyen, egyszerűen és biztonságosan üríthetők. A tömörített bálák könnyen tárolhatók és később újrahasznosításra felhasználhatók vagy elszállíthatók. A lean hulladékgazdálkodás eredménye tehát egy sokkal hatékonyabb munkafolyamat, ahol nagy mennyiségű időt, helyet takaríthat meg a hulladék kezelése során, továbbá a konténerek ürítési költségét is megspórolja.

Amennyiben a hulladékot a hulladékforrásnál tömörítik, ott jelentősen csökken a biztonsági kockázatot jelentő szállítási eszközök, járművek szükségessége, így tovább nő a biztonság az üzem területén.

Az Ön vállalata optimális hulladékgazdálkodásának kialakításában a Mil-tek és a Prosystem Print közösen tud segítséget nyújtani. A bálázógépek nemcsak megvásárolhatók, hanem bérleti konstrukció keretén belül bérbe is vehetők.

További részletekért forduljon a Mil-tek magyarországi képviselőjéhez, a Prosystem Print Kft.-hez (www.prosystem.hu).

A MatrixCompactor egy komplett hulladékgyűjtő rendszer, mely darálókat tartalmaz minden nyomógéphez, egy csőrendszert a hulladék szállításához, szállítóventilátort, levegő-/hulladékszeptatórt, légszűrőt és egy WasteCompactor egységet, amely biztosítja az öntapadó hulladékanyag tömörítését. A MatrixCompactor belseje és a rendszer csövei mind előkezeltek, hogy a ragasztóanyag ne tudjon rátapadni a felületekre. Egyúttal a daráló olajadagoló rendszerrel felszerelt, hogy megakadályozza a ragasztómaradványok lerakódását a késeken.

Az aprított és tömörített mátrixhulladék kevesebb helyet foglal, kezelése és eltávolítása egyszerűbb, mindeközben pedig a termelés megszakítás nélkül folytatódhat. A gépkezelők fontosabb feladatokra koncentrálnak, mint pl. a minőség-ellenőrzésre vagy egy következő munka előkészítésére.

A MATRIXCOMPACTOR ELŐNYEI & FŐBB JELLEMZŐI

A MatrixCompactor használata a címkegyártási hulladék összegyűjtéséhez számos előnnyel jár:

- ◆ növeli a kimeneti teljesítményt: nincs szükség leállásra a mátrixtekerces eltávolításához;
- ◆ javítja a munkahelyi környezetet: ritkább a nehéz emelés és kevesebb a hulladéktároló a gyártás területén;
- ◆ a hulladékképződés csökkentése: kevesebb leállás, mely által kevesebb nyomógép-újraindítási hulladék keletkezik;
- ◆ a hulladékot kis darabokra aprítja: csökkenti a hulladék volumenét;
- ◆ a hulladékot központilag gyűjti és tömöríti: a tömörített hulladék sokkal sűrűbb, mint a mátrixtekercesek.

A MatrixCompactor képes tandemben együtt dolgozni másik Lundberg Tech All-in-one egységgel is: például az öntapadó mátrixot a MatrixCompactorban, a szilikon hordozó szélhulladékot pedig külön, egy WasteTech egységben gyűjthetik össze. Ily módon az anyagok szétvá-

laszthatók, és a szilikon hordozó külön újrahasznosítható, mely által tehetünk egy lépést a környezetbarát címkegyártás felé.

A MatrixCompactor WasteCompactor egységgel felszerelt, amely a hulladékot „végtelenített” zsákba vagy alternatívaként közvetlenül egy görgős kukába is tömörítheti. Mindkét esetben drasztikusan csökken az öntapadó hulladék térfogata a tekerces mátrixhulladékhoz képest.

A MatrixCompactor négy különböző méretben kapható, így egytől akár hat flexó nyomógépet is képes egy egység kiszolgálni. A berendezések telepítése gyors és egyszerű, használatuk pedig könnyen elsajátítható. Számos opcionális kiegészítő elérhető a géphez, mint például antisztatizáló a feltöltődésre hajlamos műanyagokhoz, patronos szűrők a filtertisztítási intervallumok meghosszabbításához, automata filteröntisztító rendszer stb. Továbbá a berendezés rendelhető érintőképernyős kijelzővel is, mellyel az adatok összegyűjtése is lehetővé válik.

A Lundberg Tech megoldásokról a Prosystem Print Kft.-től kaphat bővebb felvilágosítást.

www.prosystem.hu

Valóban szeretjük a gépeinket!?

Bombicz György
Nyomda-Technika Kft.

A kijelentés, hogy mi szeretjük a gépeinket, sokszor tartalom, a gépek által támasztott valós igény biztosítása nélküli, lassan már elcsépelet szlogen. Szeretni kell a gépeinket, vagy megbecsülni és az igényeik szerint kiszolgálni kell-e őket? Mivel fejezzük ki a „szeretetünket” a termelést biztosító gépeink irányába?

A legtöbb esetben ez a hibáig üzemelésben, az elhanyagolt, koszos, karbantartásmentes állapotban, jellemzően a minőséget és a termelékenységet veszélyeztető hibás működésben, a funkciókat, működést csak részben ismerő kezelőkben merül ki... nagyjából úgy, mint a láncon tartott, odú nélküli kutyánál, akit szintén „szeret” a gazdája.

Lehet a legjobb segédanyagokkal, alapanyagokkal dolgozni, de a minőség, hatékonyság maximumát minden esetben a leggyengébb láncszem fogja meghatározni. Jellemzően az a válasz érkezik az alacsony kihozatal, minőségi hiba kapcsán, hogy nem megfelelő az alapanyag, a segédanyag, rossz a gép, ezért nem tudunk gyorsítani. Amikor viszont mélyebbre ás az ember,

kiderül, hogy a jó futtathatósághoz szükséges beállítási tudás hiányos, a gép különböző beállítási paramétereinek nagy része ismeretlen a kezelő számára, rosszabb esetben már funkcióvesztés, hibás alkatrész az oka a nem megfelelőségnek. A gépkezelők megszokják a hibás működést kiváltó „eljárásokat”, melyek az esetek többségében több állásidőt okoznak.

Biztosak lehetünk abban, hogy a használat szépen lassan hatással lesz a hatékonyságunkra, amint elindítjuk az új gépünket. Abban is biztosak lehetünk, hogy a gépgyártók is költséghatékony gyártásra törekednek, így sajnos a korábban stabil, megbízhatónak ismert gépek új generációi eddig ismeretlen problémákat rejthetnek magukban.

Az új gépek elindításával párhuzamosan az azokra szánt „szeretetsomagot” is el kell kezdeni alkalmazni, azaz a napi szintű állagmegóvástól indulva a merev vagy ciklusidő alapú karbantartásokig, ellenőrzésekig is el kell jutni a lehető leghamarább.

Ismerni kell gépeink minden egyes részét, funkcióját, tudnunk kell, mi van az ajtó mögött. Minél később tudatosul bennünk, mit rejtenek

a perifériák, annál biztosabbak lehetünk abban, hogy nem szeretjük megfelelően őket.

Megfelelő karbantartási stratégia nélkül nem fogják jól érezni magukat, és szólni fognak, hogy baj van. A kérdés csak az, tudatosan jutunk el ideig, azaz tervezetten futtatjuk az egyes részeket hibáig és már felkészültünk arra, hogy a javításra alkatrész, hozzáértő személyzet és idő is van, vagy csak tudomásul vesszük, hogy szerelt gépünk nem úgy viselkedik, ahogy azt mi elvárnánk.

Alapvetően a gépeinket kiszolgálni, karbantartani szükséges, és a megfelelő állapotot fenntartani, fejleszteni.

Ha tehetjük, nézzünk körbe az üzemekben és próbáljuk meg megítélni, hol találkozunk valódi

gazdaszémeléttel! Ahol a gépen a napi szennyeződés nyomai látszanak csak és látunk takarítóeszközöket, amelyeken látszik, hogy használatban vannak, már jó eséllyel elindult egyfajta törődés. Ott, ahol minden ilyen irányú művelet dokumentálva van, tervezés oldalról biztosítottak az erre fordítható időszakok, bizonyos alkatrészeket raktáron tartanak és elhivatott szakemberek dolgoznak a gépeken, ott valóban tartalommal telik meg a kijelentés.

Amikor egymás mellett áll a tizenhárom éves és az egyéves termelőberendezés, és nem lehet megmondani melyik az újabb, akkor jó úton járunk. Ott elhivatottság, tulajdonosi szemlélet, tenni akarás dolgozik. Ott már csak elrontani lehet azt, amiről mások csak álmodnak.

NYI NYOMDA-TECHNIKA KFT.

Megbízható partner a kiszámítható jövőért

Növelje velünk profitját, segítünk kordában tartani költségeit!

- Lean printing - Nyomdatechnológiai hatékonyság fejlesztése
- Légtechnika és Nyomdaipari gépek szervize
- Prémium karbantartási szolgáltatás
- Interim menedzsment, Consulting
- Design stúdió

Keressen minket elérhetőségeinken:
www.nyt.hu | info@nyt.hu | +36 30 6809 755

Prisco

Nyomdaipari segédanyagok
a KOMORI nyomdagépek ajánlásával!

FINEST FOG®

Párásítórendszerek az egészséges környezet
és eredményes működés támogatásához!

In memoriam sen. Szikszay Olivér

A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület nyomdai szakosztályának több évtizeden át elnöke, illetve titkára, a PNYME elnökségének és a Magyar Grafika szerkesztőbizottságának tagja volt. Egyesületi munkáját Lengyel Lajos-díjjal jutalmazta a PNYME, majd 2011-ben az NYPSZ Magyar Nyomdászatiért életműdíjával ismerték el nyomdaipari munkásságát.

Ízig-vérig nyomdász. Óvatos, megfontolt, háromszor gondold meg, mielőtt cselekszel mentalitással sok értekezlet száguldani vágyó résztvevőjét tartotta az egyenletesen, megbízhatóan, kiszámíthatóan és minden körülmények között megvalósítható iramban. Lassan járj, tovább érsz! Kedvenc mottója a selejt vagy nem megfelelő munkához kapcsolódóan: „arra soha nincs időnk, hogy jól csináljuk, de arra mindig van idő, hogy kijavítsuk”. A szakmatörténeti emlékek őrzője volt. Többször hangoztatta, a lehetőséghez képest fontos, hogy minél jobban megismerkedjünk a klasszikus nyomdászat értékeivel és minél többet tudjunk átmenteni és felhasználni digitálizálódó szakmánkban.

1940. január 5-én született Budapesten. A gimnáziumi érettségi után, 1960-ban lett betűszedő szakmunkás. A Szikra Lapnyomdában kezdett dolgozni kéziszedőként, majd gépszedő, gyártás-előkészítő, szedőtermi művezető, termelési osztályvezető, termelésirányítási osztályvezető, termelési fősztályvezető pályát írt le a szakmai karrierje.

1991. májusban kérték fel a Népszabadság Rt. akkor alakuló fényszedő üzemének kialakítására, aminek első műszaki igazgatója is lett. Ebben az időszakban álltak át a Népszabadság ólomszedéséről a fényszedésre, amelyet Olivér vezényelt le, annak idején ez komoly technológiafejlesztési feladat volt, amit kiváló alkotó, irányító szervező és végrehajtó munkával sikeresen megoldott. Majd később ugyanennek a cégnek ügyvezetőjeként és a kiadó műszaki vezetőjeként dol-

gozott 1992. novemberig, amikor a Marquard Színes Nyomda Kft.-hez hívták termelési vezetőnek. Innen ment nyugdíjba 2000. januárban. Szakmai aktivitása ezzel nem zárult le, több éven át műszaki tanácsadóként vett részt a Szó-Kép Nyomda működésében. A nyomda műszaki vezetése és a műszaki fejlesztési feladatok, valamint a minőségvédelmi kérdések (pl. ISO rendszer) tartoztak hozzá. Naprakész szakmai felkészültségét, kiváló munkáját a nyomda eredményei igazolják. Felsőfokú tanulmányait a Felsőfokú Könnyűipari Technikumban (1969), majd a Könnyűipari Műszaki Főiskolán (1974) végezte. Ugyancsak a KMF-en szerzett 1988-ban nyomdaipari gazdasági szaküzemmérnöki képesítést. Szakmai tudását különböző szaktanfolyamokat elvégezve tartotta karban.

1965. január óta a PNYME tagja. A szakmai körök munkájába, rendezvények szervezésébe már a kezdetektől bekapcsolódott. 1998-ban választották meg először a nyomdaipari szakosztály titkárának, majd – munkáját nagyra értékelve – a következő ciklusra is újraválasztották. 2006-ban a szakosztály elnöke lett. A szakosztály vezetőjeként az összes rendezvény programjában közvet-

lenül is közreműködött, a legtöbbször az egyik fő szervezője volt. Kiemelkedő szerepe volt abban, hogy a szakmai rendezvények látogatottsága – mindenekelőtt a vonzó programjaik miatt – magas szintű volt és azok a szakmai közélet fontos elemeivé váltak. A technika legfrissebb eredményeinek propagálása mellett sosem feledkezett meg a hagyományok őrzéséről sem. Folyamatos feladatának tekintette, hogy szakmánk emlékeiből megóvjva mindazt, ami az utódoknak hasznára válhat. Vezetőként, beosztott műszakiként az egész pályafutása alatt arra törekedett, hogy a környezetében dolgozó többi szakember is aktívan részt vegyen a szakmai közéletben.

Azon szakembereink egyike, aki nem elfogadta, hanem kereste a feladatokat, és mindig volt néhány hasznosítható, jó ötlete a megvalósításokra. Kiváló mintát nyújtott nemcsak egyesületünk tagságának, de azon túl is az utánunk következő generációknak.

Korára tekintettel az utolsó években visszavonult az operatív vezetői munkából, de továbbra is aktív maradt az egyesület vezetésében. Kijelenthető, hogy egész életpályája alapján méltó a szakmai közösség megbecsülésére.

Így emlékezett szakmai útja legfontosabb állomásaira:

„Keresztapámnak, könyvkötőmesterként, 1945 előtt könyvkereskedése és könyvkötészete volt. Ő vezetett és »avatott« be a könyves világba, és javasolta, hogy a nyomdaiparban válasszak

szakmát. Érettségi után betűszedő-tanulónak jelentkeztem a Ságvári Endre Nyomdaipari Szakmunkásképzőbe. Egy év tanműhelyi tanulás után, 1959 őszétől a Szikra Lapnyomdában lehettem el a szakma fortélyait. Kéziszedés, gép-szedés, gyártás-előkészítés, majd a termelésirányítás különböző vezető beosztásai után mint termelési főosztályvezető váltottam 1991 áprilisában. 1992 októberéig a Népszabadság Rt.-nél dolgoztam mint műszaki igazgató és a Fényszedő Kft. ügyvezetője. 1992 novemberétől nyugdíjba vonulásomig a Marquard Színes Nyomda Kft. termelési vezetője voltam. 2001 óta pedig a Szó-Kép Nyomdánál igyekszem szakmai tapasztalataimat hasznosítani és gyarapítani. Több jelentős szakmai esemény részese lehettem – ofszetprogram, fényszedés-beruházás (Szikra Lapnyomda); szerkesztőségi rendszer telepítése (Népszabadság Rt.) és az utóbbi években a rohamosan terjedő digitális technikával való együttélés. Pályafutásom során több kimagasló fiatalabb és idősebb szakmai tekintéllyel volt alkalmam együtt dolgozni, illetve a főiskolán tőlük tanulni. Példaképeim a szüleim, akik élete, gondolkodása még most – haláluk után – is erőt ad.

Megőriztem – többek között – egy szedőfőkötet, a winklemet és több olyan tárgyat, ami egy lakás, illetve iroda falai között elfér. És sok olyan minikönyvet, ami hagyományos kéziszedéssel készült.”

Mi Olivér bácsi emlékét őrizzük, szeretettel.

A jelen és jövő nyomdászai játszottak együtt Békéscsabán

Sántáné Fazekas Tünde

Idén tizedik alkalommal került megrendezésre az Andor-napi Szimpózium a Békéscsabai SZC Szent-Györgyi Albert Technikumban.

2011 óta többféle szerkezetben, változatos formában bonyolítottuk le a rendezvényt, de a célja mindig azonos volt. Egyrészt tisztelni kívánunk Tevan Andor munkássága előtt, az ő öröksége, hogy Békéscsaba életében ilyen jelentős szerepet tölt be a szakma. A másik fontos célkitűzés, hogy kapcsolódási lehetőséget teremtsen a nyomdászszakma jelenlegi és jövőbeli képviselői között, láthatóvá tegye a fiatalok számára leendő munkaadóikat. Ez fordítva is igaz. Talán sosem volt még akkora jelentősége a szakma számára látni azt, hogy van Magyarországon működő nyomdászképzés, van mögötte modern infrastruktúra és elkötelezett oktatók.

A jubileum alkalmából támogatóink tiszteletére elkészítettük a nyomda aulájában található sajtófalat, hogy köszönetünket fejezzük ki és mindenkit arra biztassunk, csatlakozzon hozzájuk. Köszönjük, hogy biztosítják az oktatói létszám stabilitását, anyagi és szakmai támogatást nyújtanak, biztosítják a továbbképzés lehetőségét az oktatóink számára és megannyi különböző módon hozzájárulnak ahhoz, hogy az ipar és a szakképzés kapcsolata a mindennapi életünk szerves része legyen. Mivel itt készülnek a rendezvényeinkről, végzős diákjainkról, bizonyítványátadásokról tudósító felvételek, így támogatóink rendszeresen fognak szerepelni a nyomtatott és elektronikus médiában is.

A rendezvényt Tóth Csaba igazgató és Varga Tamás alpolgármester köszöntöje után Mucsi Balázs, a Békéscsabai SZC főigazgatója nyitotta meg. Ezután dr. Horváth Csaba tartott előadást

a diákoknak „Nyomdászképzés az Egyesült Államokban – Tapasztalatok, gondolatok...” címmel, majd Tóth Gábor beszélt a fiataloknak a szakma jövőjéről „A szakma, ahol jól nyomják!” előadásában.

A nyomdák és a diákok közös játékán a diákokból szerveződött csapatok ügyességet és szakmai tudást is igénylő feladatokat oldottak meg, a nyomdász kollégák pedig pontozták a teljesítményüket. A csapatok kaptak maguk mellé egy-egy kísérőt, akit szintén a játékban részt vevő cégek delegáltak. A nyomdák igazán kreatív feladatokkal készültek, az állomásokon nagyon jó volt a hangulat.

Velünk játszott az ANY Biztonsági Nyomda Zrt., a Canon Hungária Kft., a Gyomai Kner Nyomda Zrt., a Jura Trade Kft., a Marzek-Kner Packaging Kft., a partners Kft., a Pátria Nyomda Zrt., a Prime Rate Kft., a Progresszív Nyomda Kft. és az STI Petőfi Nyomda Kft. Az ajándékokhoz hozzájárult a Central Dabasi Nyomda is.

A diákok nyereményeit is a részt vevő nyomdák biztosították, sok értékes és hasznos ajándéktárgy mellett egésznapos kirándulások is gazdára találtak. A cégeknek lehetőségük volt különdíjat adni egy választott csapatnak, és a kategóriát is ők nevezték meg (pl. a legkreatívabb, leghangosabb, leggyorsabb csapat). Az idei játék fődíjait a Heidelberg Magyarország Kft. ajánlotta fel, az első három helyezett csapat egyenként 70 000 forint értékű Decathlon vásárlási utalványt nyert, a győztes csapat pedig emellett egy szakmai napon is részt vehet a cég jóvoltából.

A rendezvényen megtekinthető volt a diákok munkáiból készült kiállítás, amely a könyvnyomtatás kezdetétől a modern tipográfiaig mérített az egyes korszakokból, illetve készült egy külön tárlat az Andor-napi Szimpózium felvevő játékának pályamunkáiból is.

Mivel ebben az évben több szakmai jubileumot is ünnepeltünk, így a feladat ezekhez kapcsolódott. A csapatoknak el kellett képzelni és kézi technikával illusztrálni egy beszélgetést Johannes Gutenberg, Hess András és Tevan Andor között. A játék célja természetesen az volt, hogy egy kis kutatómunkára ösztönözzük a csapatokat, segítsük az ismerkedést a csapattagok között és néhány vidám perccet szerezzünk egymásnak.

A diákok a nyomda aulájában megismerkedhettek az Óbudai Egyetem képzéseivel, a Papír-

Aranyfokozatú támogatóink, akik évi egymillió forinttal vagy annál nagyobb összeggel támogatják a képzést és/vagy az oktatói bérkiegészítést:

- ◆ Marzek Kner Packaging Kft.
- ◆ Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata
- ◆ Heidelberg Magyarország Kereskedelmi Kft.
- ◆ ANY Biztonsági Nyomda Nyrt.
- ◆ Gyomai Kner Nyomda Zrt.
- ◆ Canon Hungária Kft.
- ◆ Prime Rate Kft.

Ezüstfokozatú támogatóink:

- ◆ Nyomtatott Kommunikációért Alapítvány
- ◆ Jura-Trade Kft.
- ◆ partners Kft.
- ◆ Konica Minolta Magyarország Üzleti Megoldások Kft.
- ◆ Gelbert Eco Print Kft.
- ◆ Fortuna Digital Kft.

és Nyomdaipari Műszaki Egyesület tevékenységével és kérdezhettek a Szakma Sztár versennyel kapcsolatban is.

A rendezvény célkitűzése megvalósult, a jelen és a jövő nyomdászai egy tartalmas és jó hangulatú napot töltöttek együtt, ami a visszajelzések alapján biztosan hozzájárul a diákok elköteleződéséhez.

Egy tizenhatodik századi nyomdász élete és munkássága: Raphael Hoffhalter

Pogány György

A tizenhatodik századi magyarországi nyomdászat történetében több szempontból is meghatározó szerepet töltött be Raphael Hoffhalter (1525 körül–1568). A lengyel nemesi származására büszke – eredeti neve Skrzetuski – tipográfus betűkészletének, nyomdai felszerelésének egy része még évtizedekkel halála után is szolgálta a hazai officinákat, tőle szerezte be Huszár Gál felszerelését, és Bécsből áttelepülve Magyarországra, illetve Erdélybe, tevékenyen részt vett a debreceni, a váradi és a gyulafehérvári nyomdászat fejlesztésében és megteremtésében. Hoffhalter európai rangú és képességű tipográfus volt, hazai kiadványainak könyvművészeti színvonala meghaladta a korabeli magyar műhelyek niveljét, ugyanakkor nem tudta elérni bécsi nyomtatványainak tipográfiai értékeit. Vele is az történt, ami mintegy másfél évszázaddal később Tótfalusi Kis Miklóssal: az ő kolozsvári működésének kiadványai is esztétikai szempontból alatta maradnak a hollandiaiaknak. Ez persze egyáltalán nem meglepő: a nyomdászat sikeres műveléséhez számos feltétel, rokonszakhák és rokonművészetek összehangolt, eredményes munkálkodása szükséges, ezen előfeltételek akár csak egyikének hiánya gyakorlatilag lehetetlenné teszi a kiadványok műves tipográfiai megformálását. Ilyen feltétel többek között a jó minőségű papír előállítás és beszerzése, betűmetszők, betűöntők működése, tehetséges grafikusok és metszők tevékenysége. És persze elengedhetetlen olyan inspiráló társadalmi és intellektuális közeg is, amely értékeli és ösztönzi a tipográfusok munkálkodását és hajlandó anyagilag is támogatni a színvonalas nyomdai munkát.

Hoffhalter a reformáció terjedésének időszakában folytatta több országra is kiterjedő nyomdászai működését. Életútjára nagy és döntő hatással volt a kor felekezeti csatározása. Katolikusnak született, majd svájci peregrinációja alatt megismerkedett a reformáció kálvini irányzatával, azonban református hitét titkolnia kellett Bécsben, majd amikor ez a császárvárosban leleple-

Bánfi Szilvia: A bécsi császári udvar és János Zsigmond erdélyi fejedelem nyomdája: A tragikus sorsú Raphael Hoffhalter nyomdai vállalkozásai Közép-Európában 1556–1568. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, 2023. 496 p.

ződött, menekülni kényszerült, és így került Magyarországra, Debrecenbe. Feltehetően, mint a korban oly sokan, ő is vallási, hitbeli igazságokat kereső személyiség lehetett, aki megismerkedvén a Szentháromság dogmáját elvető unitárius tanokkal, maga is e felekezet híve lett, és ezért vállalta el 1567-ben János Zsigmond választott magyar király, erdélyi fejedelem invitálását a gyulafehérvári tipográfusi tisztségre. Ugyanakkor Hoffhalter meglepően modern, pragmatikus módon viszonyult a felekezeti kérdésekhez, a tizenhatodik–tizenhetedik századi nyomdászok elsöprő többsége nem jelentetett volna meg a sajátjától eltérő más felekezetű, irányultságú

könyvet. Hoffhalter azonban Bécsben gond nélkül adott közre műhelyében katolikus szerzőktől nyomtatványt, mint ahogy Magyarországon kiadta Melius Juhász Péter írásait éppúgy, mint ahogy Melius nagy ellenfelét, az unitárius Dávid Ferencet is megjelentette.

A fordultatos életű, jelentős tipográfus életének és működésének bemutatására vállalkozott Bánfi Szilvia, az Országos Széchényi Könyvtár nyugalmazott munkatársa. Több évtizedes kutatásai eredményét összegezte az impozáns terjedelmű monográfiában. Bánfi Szilvia a betűtípus-kutatás módszerét alkalmazva tisztázta Hoffhalter működésének, tevékenységének megannyi kérdését. A régi magyarországi nyomdák múltjának rekonstruálásakor a kutató nem támaszkodhat – vagy csak kivételes esetben – levéltári forrásokra és egyéb írott dokumentumokra, gyakorlatilag az egyetlen rendelkezésre álló forrás maga a nyomtatvány, abból kell nagy szakmai felkészültséggel, jó szemmel és nagy-nagy türelemmel kikövetkeztetni az egykorvolt officina működését. A nyomdászat kézműves korszakában, a 19. századig a nyomdai betűk és egyéb felszerelések egyediek voltak, szinte annyira sajátosak, mint amennyire különbözik egymástól két személy kézírása és ez lehetővé teszi azonosításukat, a betűkészletek és egyéb felszerelések mozgásának nyomon követését.

Bánfi Szilvia monográfiája két nagy szerkezeti részre tagolódik. Az első a Hoffhalter életét és működését bemutató tanulmány, a második pedig a felszerelésének részletes katalógusa. Hoffhalter svájci nyomdászti működéséről nincs adat, 1555-ben települt át Bécsbe, ahol nyolc év alatt 164 nyomtatványt jelentetett meg. A betűtípus-kutatás eredményeire támaszkodva Bánfi tisztázta a tipográfus korai magyar kapcsolatait, az eddigi szakirodalom megállapítását cáfolva állapítja meg, hogy Bornemisza Péter Szophoklész Elektra-fordításának nem ő, hanem a szintén bécsi Michael Zimmermann volt előállítója. Bánfi sorra veszi Hoffhalter bécsi nyomtatványait, tisztázta a tipográfus kapcsolatát a jezsuiták nyomdájával, Oláh Miklós érsek javaslatára foglalkoztatta az ellenreformáció meghatározó rendje. Összesen öt nyomtatvány látott napvilágot irányítása mellett; érdemes megjegyezni, hogy 1577-ben ezt a nyomdát vette meg Telegdi Miklós és így jött létre az első hazai katolikus officina. Hoffhalter igényes, gondos tipográfus volt, szoros kapcsolatot tartott a kor jeles grafikusával és együttmű-

ködésüknek köszönhetően is vívta ki a legmagasabb körök, az udvar elismerését is. Bizonyítja ezt az elismertséget számos, a Habsburgok dicsőítését szolgáló reprezentatív nyomtatvány.

Ennek 1563-ban vége szakadt. Közelebről nem ismert, hogyan, milyen körülmények miatt kellett Bécsset elhagynia, nyilván kiderült kalvinista felekezete és kapcsolatrendszere. Debrecenbe került, hogy a várost választotta magyarországi működése helyszínéül, abban Huszár Gálnak volt meghatározó szerepe. Huszár nyomdafelszerelését Hoffhaltertől szerezte be, szoros kapcsolatot tartottak és a várost elhagyni készülő Huszár javasolta Debrecenre a menekülni kényszerülő tipográfusnak. Debrecenben Melius Juhász Péter támogatta a Huszár Gál felszerelésének Debrecenben maradt részéből megszervezett városi nyomda működését, a kezdeti időben Hoffhalter ennek az officinának lett irányítója. Feltehetően reménykedett a bécsi visszatérésben, ezért egy ideig neve mellőzésével készítette nyomtatványait, ugyanakkor saját műhely kialakítására törekedett. A Bécsből megmentett felszerelését kiegészítette titkos bécsi útja során és 1565 januárjában immár neve alatt jelent meg Melius Juhász Péter részleges bibliafordítása. Ekkor tehát Debrecenben két nyomdaműhely is működött: a Török Mihály vezette, szerény felszerelésű városi nyomda és Hoffhalter saját tulajdonú műhelye. Igyekezett gondosan és a könyvművészeti szempontokat is figyelembe véve megjelentetni könyveit, a címlapokon kétszínnyomást alkalmazott, és mivel értett a fametszéshez, több kötethez maga készített dúcokat, de felhasználta a Bécsből megmentett nyomdai dzseket is.

1565 őszén már Váradon találjuk a nyomdászt. Csak találgatni lehet, miért hagyta ott Debrecen. Mindenesetre Várad első nyomdása Hoffhalter lett. Bánfi tisztázta a példányból ma már nem ismert Melius Juhász-féle Újszövetség-fordítás megjelenési helyét. A 18. századi irodalmi emlékekből ismert nyomtatvány megjelenési helyének az egykori források Szegedet jelölik meg, Bánfi szerint a helyszín Várad lehetett, 1567 elején. (Hogy a kérdés mennyire bonyolult, bizonyítja a kézirat lezárása után megjelent tanulmány. Fekete Csaba a Magyar Könyvszemle 2023. 2. számában közölt tanulmányában – Melius és a Szegedi Biblia – annak a véleményének adott hangot, hogy a könyv Debrecenben jelent meg és a nyomdász személye eldönthetetlen. Váradon rövid ideig működött, négy kötet megje-

lentetése fűződik személyéhez és még ugyanazon év végén Gyulafehérvárott találjuk.

A formálódó unitárius egyháznak hitelvei szélesebb körű megismertetésére szüksége volt nyomdára. Hogy Hoffhalter milyen feltételekkel fogadta el a meghívást, nem lehet tudni. Bánfi Szilvia elfogadható hipotézise szerint az unitárius egyház és János Zsigmond anyagi támogatást nyújtott, de ennek fejében rendelkezési jogot szerzett a nyomda felett. Ezt a Hoffhalter 1568 februárjában bekövetkezett váratlan és hirtelen halála után történtek is megerősítik: nem a családja, hanem az unitárius egyház használatában maradt a műhely. Csak 1571 decemberében sikerült visszaszerezni fiának, Hoffhalter Rudolfnak jogos tulajdonát. Ebben része volt az új fejedelemnek, Báthori Istvánnak, aki a felszerelés átengedése fejében kikötötte, hogy Rudolf nem működhet a fejedelemség területén.

A gyulafehérvári nyomtatványok közül tisztazza a nevezetes, Szentháromság-csúfoló metszetsorozat problémáját. Jelenleg a példányból az 1568-ban megjelent *De falsa et vera unius...*

című vitairatban maradt fenn, de a metszetek már 1567-ben napvilágot láttak a példányból ma már nem ismert Császmái István által írt *Antichristus képei* című polemizáló műben. A *De falsa et vera unius...* nyomdai munkálatait még Hoffhalter kezdte meg, de halála miatt már nem tudta befejezni. Mindenesetre az unitáriusok nyomtatványai a továbbiakban Heltai Gáspár kolozsvári műhelyében jelentek meg.

Bánfi Szilvia monográfiájának második része az adattár, itt kapott helyet Hoffhalter kiadványainak bibliográfiája, a valamennyi fennmaradt nyomtatványában használt illusztrációk, címlapkeretek, záródíszek, ábrák, iniciais, kották, nyomdai cífrák és betűtípusok katalógusa.

A Raphael Hoffhalter munkásságát bemutató kötet a szakirodalom fontos darabja. Remélhetően a szerző folytatja kutatásait és bemutatja a talán kevésbé tehetséges, de a tizenhatodik századi hazai nyomdászatanban mégis fontos szerepet betöltő fia, Hoffhalter Rudolf tevékenységét is. A kötet tipográfiai kialakítása, nyomdai kivitelezése méltó a jeles nyomdászhoz.

Tizennegyedik alkalommal kerül kiírásra a GPWA pályázat!

Cél: A papír-, nyomda- és csomagolóipar területén végzett kiemelkedő környezetközpontú vállalatirányítási tevékenység, környezetkímélő technológiák alkalmazása, valamint a papír-, nyomda- és csomagolóipar környezettudatosságának fejlesztése területén végzett tudatformáló, példamutató tevékenység elismerése.

Kategóriák:

**Az Év Zöld Papírgyártója • Az Év Zöld Papírkereskedője • Az Év Zöld Nyomdája
Az Év Zöld Csomagolóanyag-gyártója • Az Év Családbarát GPWA Szervezete**

A GPWA 2024 partnerei

Fővédnökök: Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület • Nyomda- és Papíripari Szövetség • Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség • Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar • Széchenyi István Egyetem Csomagolásvizsgáló Laboratórium • Prosystem Print Kft.

Támogatók: Canon Hungária Kft. • Eurotronik Zrt. • Heidelberg Magyarország Kft. • Hesse Trade Kft. • hubergroup Hungary Kft. • Jura Trade Kft. • manroland Magyarország Kft. • Sun Chemical Kft. • walltrade

Médiapartnerek: Magyar Grafika • Print & Packtech

A GPWA 2024 szervezője: a Mernők és Nyomdász Kft.,
projektvezető: dr. Schulz Péter.

Jelentkezés: a részvételi szándékot rögzítő Pályázati dokumentáció
beadási határideje: **2024. május 31.**

További részletek: +36/20/970-4807;

www.p-e.hu/GPWA/AZ_AKTUALIS_PALYAZAT

Grafikarácsony a Néprajzi Múzeumban

Faludi Viktória

Legutóbbi Grafikarácsonyunk a Néprajzi Múzeumban került megrendezésre. Nagyon sok szívet melengető jó szót, köszönetet, dicséretet kaptunk a résztvevőktől. A szakmai program és a helyszín nemcsak az esemény ideje alatt jelentett tudás- és élménygyarapító találkozási lehetőséget, új ötletekre inspirálta és új barátságokkal, üzleti kapcsolatokkal gyarapította a résztvevőket.

Minden lehetőség csak annyit ér, amennyit hasznosítani tud belőle az ember. No, ezen a rendezvényen csupa olyan csillogó szemű érdeklődővel találkoztunk, akik vették a lapot és tudtak mit kezdeni a lehetőségekkel. Délelőtt 10 órától, amint a Néprajzi Múzeum kitartha kapuit, érkeztek az ország különböző pontjairól a nyomdai és grafikai képzésben részt vevő diákok, akik közül sokan grafikai tervvel is pályáztak a Papír karácsonyfádsz tervező versenyre.

Hálásan köszönjük a Grafikarácsony rendezvényünk megvalósítását támogató cégeknek és magánszemélyeknek, hogy évről évre egyre több, színesebb, érdekesebb programhoz és ajándékokhoz juthatnak a rendezvény résztvevői.

A Grafikarácsony támogatói:

- ◆ Alföldi Nyomda Zrt.
- ◆ Biró Bertold
- ◆ Deszán Kft.
- ◆ Europapier Kft.
- ◆ Gyomai Kner Nyomda Zrt.
- ◆ Konica Minolta Magyarország Kft.
- ◆ Lamitrade Kft.
- ◆ Maczó Péter

- ◆ Néprajzi Múzeum
- ◆ Nyomdaipari Szakemberképzésért Alapítvány
- ◆ Nyomatott Kommunikációért Alapítvány
- ◆ Nyomdaipari Oktatási Centrum
- ◆ Óbudai Egyetem
- ◆ Papyrus Zrt.
- ◆ Pátria Nyomda Zrt.
- ◆ PNYME
- ◆ Progresszív Nyomda
- ◆ Ricoh Hungary Kft.
- ◆ Schawk Hungary Nyomdaipari Kft.
- ◆ ScrollMAX Zrt.
- ◆ Sipospack Kft.

- ◆ Voronko Vera
- ◆ Stanctechnik Kötészeti Kft.
- ◆ Ziegler Ostya

Köszönjük a Pátriás csapatnak a díszletek kihelyezését és a Nyomdaipari Oktatási Centrumnak, hogy a szebbnél

Köszönjük Jutkának és Anitának, hogy az érkező vendégeket fogadták és ellátták névtáblával a múzeumban való szabadon mozgáshoz

szébb papír karácsonyfadísz terveket nagyban is kivágták, hogy útba igazítsa a rendezvényre érkezőket.

A Schawk asztalánál hangzott el: végre világossá vált a flexótechnológia, remek, hogy kézbe vehettük a nyomóformát, szakszerű magyarázattal kísérve nézhettünk meg flexóeljárással készült nyomatokat

Középen piros pulóverben a Papír karácsonyfadísz tervező verseny első helyezettje, Kürti Levente, a Győri SzC Sport és Kreatív Technikum diákja és tanuló társai megpillantják a lap mellékleteként testet öltött papírdísz és a felületnemesítéshez használt rézklisét

Kézzel foghatóan sokkal egyszerűbb... elhoztuk a decemberi szám felületnemesítéséhez használt klijét, fóliát, prégelt borítót, megérte a fáradtság, az érdeklődő tekintetekből a felismerést és a megvalósult terv örömét olvastuk ki

A Papyrustól Szendrey Iringó és Hegyi-Kovács Tímea gondoskodott arról, hogy a diáksereg számára a papír érintése a kreatív kezűességet fejlesztő feladatokkal kézzel fogható maradandó élményt legyen. A papír iránti vonzalmat ez a workshop igazán elmélyítette.

Inspiráló ötletek, különleges effektusok. Ötletadó grafikai megoldások a digitális technológia előnyeivel házasítva. Útmutató a tervezéshez a jövő grafikusainak a Konica Minolta jóvoltából.

A Maczó Péter által tervezett Tiponaptár is a Papyrus által forgalmazott papírból készült. A legszebb bók egy ilyen terméknek, ha örömmel forgatják. Még február elején is kaptunk örvendező visszajelzéseket – sőt fotókat is az íróasztalon fontos helyet kapó, használatban lévő naptárról

Az örökzöld sláger: asztali kivágó berendezés a Lamitrade-től. Ez minden Grafikarácsonyon osztatlan siker. Itt látják életre kelni a terveket a pályázók.

Műhelytitkok: Hogyan készül a Grafika? Személyes találkozás a szerzőkkel. Ugyanitt különleges eljárások és a nap szenzációja, a Tiponaptár.

A nap fénypontja a díjak átadása

Időutazás egy középkori könyvkötő műhelybe Biró Bertolddal és édesapjával

Jubileumi ünnepség a zirci Ciszterci Műemlékkönyvtárban

Ünnepélyes keretek között átadták a zirci Ciszterci Műemlékkönyvtár kis galériáját, melyet eredeti pompájában helyreállítottak. A 2024. január 31-én megrendezett ünnepségen bejelentették, hogy Borsa Gedeon könyvtáros és irodalomtörténész értékes, 1500 kötetes hagyatéka a könyvtár örökségévé válik. A rendezvényen megemlékeztek arról is, hogy már hetven éve az Országos Széchényi Könyvtár vigyáz a műemlékkönyvtárra, hűségesen őrizve és gondozva azt az utókor számára.

Az elmúlt években tett megújulási munkálatok is azt szolgálják, hogy a könyvtár történelmi termei újra eredeti fényükben ragyogjanak: 2021-ben a barokk terem, majd 2023-ban a nagyterem galériája is megújult. A frissen helyreállított kisgaléria pedig mostantól nyitva áll a nagyközönség előtt is, lehetővé téve, hogy minél többen részesüljenek a kulturális örökségben rejlő gazdagságból.

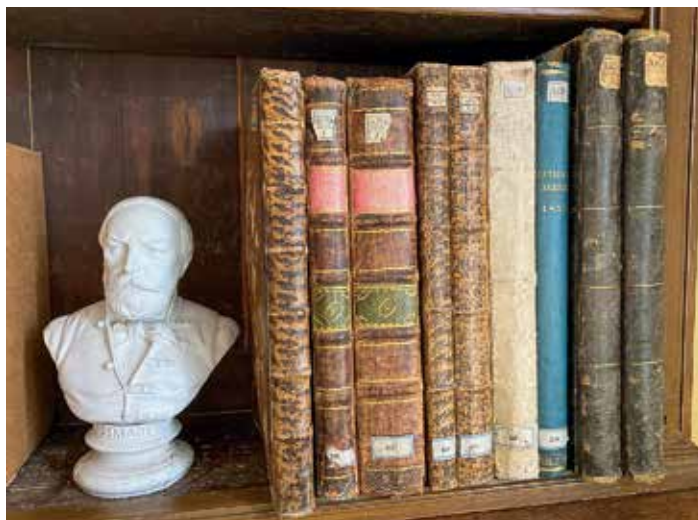
Vincze Máté, a Kulturális és Innovációs Minisztérium közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkára idézte fel, hogy már 1182-ben az első ciszterci szerzetesek elkezdték gyűjteni a könyveket, és ezek a kincsek megőrződtek a világháborúk és a kommunista üldöztetés korszakában is.

Beszédében kiemelte Werbczy István 1571-es Hármas-könyvének magyar nyelvű

Rózsa Dávid, az OSZK főigazgatója megnyitóbeszédében kiemelte, milyen jelentőséggel bír, hogy a könyvtár 65 ezer kötetes állománya több mint hetven éve egyben maradt, ellenállva az egykori üldöztetésnek. Az értékek megőrzéséért tett állagmegóvó intézkedések mellett kiemelte a kiállítóterek védelmét is, hogy azok megőrizzék eredeti szépségüket és tartalmukat az utókor számára.

kiadását, valamint a Thuróczykrónika 1488-as augsburgi kiadását. Rámutatott arra, hogy a közgyűjtemények kezelői sokszor elrejtették, majd újra felfedezték a könyveket, védelmezve azokat a különböző időszakok viharaitól. Borsa Gedeon könyvtáros példája is ezt mutatja, aki Zircen tevékenyen ővta és ápolta az értékes gyűjteményt.

Reményét fejezte ki, hogy a magyar emberek összefogása az elkövetkező ezer évben is megőrzi és ápolja ezt a páratlan értéket.

Németh Gábor, az OSZK Ciszterci Műemlékkönyvtár igazgatója emlékeztetett arra, hogy 1950-ben a kommunisták betiltották a legtöbb szerzetesrendet, köztük a zirci ciszterci közösséget is. Ekkor, a rendi értékek védelmében, számos kötetet rejtettek el a falak mögé, köztük Hervay Levente atya közreműködésével. Az 1950-es évek elején Borsa Gedeon kezdeményezésére döntöttek úgy, hogy a műemlékkönyvtárat

az Országos Széchényi Könyvtár gondozásába adják, így biztosítva hosszú távú megőrzésüket és hozzáférhetőségüket a jövő generációi számára.

A Barokk teremhez illő, korhű hangulatot teremtett Szászvárosi Sándor gamba-művész és Kovács Katalin csembalóművész koncertje. A zenei élményen túl a barokk hangszerekről és zenéről is megtudhatott érdekességeket a hallgatóság.

Út a tipográfusok földjére

GYOMA – GYULA – BÉKÉSCSABA, 2023. DECEMBER 7–8.

Bubik Veronika

A BSzC Szent-Györgyi Albert Technikum és Kollégiumhoz tartozó Nyomdaipari Tudás- és Képzőközpontban vannak az ország legszuperebben felszerelt nyomdaipari tanműhelyei, és hozzá kiváló tanárok. Most végre alkalmunk nyílt arra, hogy a METU Tipográfus szakirányú továbbképzésének (Tipost) végzős csoportjával személyesen látogassunk Békéscsabára a „műhelyismeret” tantárgyuk apropóján.

A Gyomai Kner Nyomda és a Kner Nyomdaipari Múzeum útba esett Békéscsabára menet, nem hagyhattuk ki. Gyula is egy régóta dédelgetett célpont volt. Czégé Petra, egykori tanítványunk, itt dolgozik a levéltárban, és amíg hozzánk járt, sokszor mesélt azokról a kincsekről, amelyeket a falak között őriznek.

Minden helyszínen volt fogadókészség, és sikerült időpontot egyeztetnünk. December 7-én korán reggel, sűrű hóesésben vágtunk neki az útnak.

Gyomán Kovács Barna vezetett minket. A nyomólemezek előhívásánál sokáig beszélgettünk, a hallgatók érdeklődve kérdeztek, rácsokról, színekről, papírokról, majd elindultunk be a nyomdába. Ihletten szívtuk be mindannyian a nyomdafesték szeretett illatát.

Opauszki Pál bemutatja az ofszetnyomatást a BSzC Szent-Györgyi Albert Technikum és Kollégiumhoz tartozó Nyomdaipari Tudás- és Képzőközpontban

A négy nyomóműves Heidelberg gép ütemesen dobálta ki a nyomatokat, Barna magyarázott, csak az ő hangja hatolt át a gép zaján.

Haladtunk tovább raklapokra halmozott nyomtatványok között. Összehordás, hajtogatás, fűzés, sürgés-forgás, gépzaj. Elmentünk a ragasztógép mellett és a hullámvasút alatt, amin a könyv végigmegegy, hogy legyen ideje a ragasztónak megkötni. Itt a raklapokon már kész könyvek sorakoztak. Ragasztott, füles, sarokkerekített, fűzött, keménytáblás, védőborítós, mindenféle könyv.

Pár héttel előbb kézzel fűzött könyvet készítettünk Somogyi Márk workshopján, belénk ivódott a kézi kötés egyes lépései. Itt sorozatgyártásban láthattuk, hogy mit tudnak a gépek. Az emberi kéz munkája azonban most is nélkülözhetetlen.

Nyomdai díszek és betűk a Kner-nyomdából

Utunkat a Kner Múzeumban folytattuk. Kner Imre családi háza szolgál a múzeum épületeként. Beinschróth Károly, a Kner-nyomda egykori dolgozója kísért körbe bennünket, aki ma már nyugdíjas. Személyes szeretete a család és a nyomda iránt átsugárzott a történeteiben, amelyekből kirajzolódott a család tehetsége, összetartása, embersége, felelőssége a közösség iránt, az együttműködési készség, az innováció és az üzleti érzék. A tárlókban ott a sok gyönyörű

A Kner Nyomdaipari Múzeum egyik termében

nyomtatvány, arányérzékről és jó ízlésről tanúskodnak. A betű szeretete nyilvánul meg bennük, anyagi értelemben is – a nyomdabetű, a papír és a festék szeretetében –, de átvitt értelemben is, a szöveg, a grafika, az irodalom iránti igényességben. Gyönyörű összhang.

És ott a tragédia is a tárlókban, amely véget vett ennek a ragyogásnak.

Tudtam, hogy a hallgatókat is meg fogja érinteni a történet, a látnivaló. Sok kérdésük volt.

Megnéztük a 2023-ban megnyitott új tárlatot is, Kner Endre hajdani házában, amely Kner

Inspirálódás a múzeum tárlójában elhelyezett Kner-kiadványokból

Albert munkásságáról, Amerikában kiteljesedő fényes karrierjéről és – ami ezzel éles kontrasztot képez – az itthon maradt családtagok szomorú sorsáról szól a holokauszt nyomán. A tárlat kissé hiányos éppen, de beszélgetés közben a tablókat, tárlókat nézegetve így is sokat tudtunk meg, és az érzések is kavargtak bennünk.

Az idő már szorított, egy kicsit késésben voltunk. Ahogy a navigáció ígérte, nagyjából egy óra alatt Gyulára értünk.

Sajnos a késéssel kissé megvárakoztattuk Petrát és Erdész Ádámot. Nem látszott rajtuk, hogy haragudnának, nagy örömmel fogadtak. Petra egy terembe vezetett minket, ahol két nagy asztalra voltak a kincsek kiterítve. Erdész Ádám a levéltár nyugalmazott igazgatója, aki kutatta a Kner család történetét, hagyatékát. A gyomai új tárlat is kötődik a nevéhez, és két kötet is, amelyek a közelmúltban jelentek meg Kner Albert munkásságáról, valamint a Kner család levelezéséről 1938 és 1949 között.

Körben leültünk és Ádám elkezdett beszélni a Kner családról és Kner Izidor unokájáról, Haiman Györgyről. A délelőtt hallott személyes hangvételű történetek itt tudományos oldalról

Erdész Ádám előadása előtt Czégé Petra beszél a bemutatott anyagról a gyulai levéltárban

megvilágítva, levéltári anyagokból megelevenedve tárultak eléink. Közben nézegethettük a kiadványokat, nyomtatványokat. Tudtuk azt, hogy a Kner-nyomda fő profilja a közigazgatási nyomtatványok előállítására volt, itt megnézhettük ezeket is. Nekünk persze azért nem elsősorban ezek a nyomtatványok szereztek örömet. Inkább azok, ahol a tipográfiai tervezés esztétikai oldala is kidomborodik. Igazi, unikális darabokat láthattunk és vehettünk a kezünkbe. Haiman György hagyatéka is telis-tele van nagy jelen-

tőségű művekkel: gyönyörű könyveket, kiadványokat, terveket, közöttük bélyegterveket is láttunk. Emellett a tipográfia történeti kutatómunkája is kiemelkedő volt. Külföldön is megjelentek Tótfalusi Kis Miklós munkásságát feltáró kutatási eredményei. Meg kell említeni tanári hivatásában is. A Magyar Iparművészeti Főiskolán ő alapította a Tipografikai tanszéket, amelynek tanszékvezetője is volt.

Szabad szemlélődés a Kner család és Haiman György hagyatékaiban található kiadványokban

Ádám előadása után szabadon beszélgetve nézegettük az asztalokon található érdekesebbnél érdekesebb tipográfiai munkákat.

Petra még levitt bennünket a könyvkötő műhelybe, ahol megnéztük, hogyan lehetett helyrehozni még az igazán nagyon rossz állapotban lévő régi könyveket is. Kézzel írott, nagyméretű köteteket néztünk, például egy adós könyvet. Fábíán Attila mutatott nekünk képeket arról, hogy milyen rossz állapotban volt a könyv, amikor a kezébe került, az asztalon pedig belelapozhattunk a megtisztított, megújult és a környezeti hatásokkal szemben ellenállóvá tett kötetbe.

Másnap reggel 9-re értünk a BSzC-be, ahol Opauszki Pál és kollégái vártak minket, hogy megmutassák a műhelyeket.

A hallgatónk füzetborító terveket készítettek, az egyik grafikai állományból készültek az ofszet nyomólemezek.

Az ofszetműhelyben végzős gépmester diákok mutatták meg, hogyan erősítik föl a nyomólemezeket a hengerre. A mi hallgatónk felállhat a gép mellé, és felülről tudták figyelni a hengerek mozgását nyomtatás közben.

A nyomtatás beigazítását, hibáinak kiküszöbölését kísérhettük figyelemmel, azután elindult a nyomtatás.

Ezután a digitális nyomda terme következett. A nyomdagép mellett egy ragasztókötő gépsor is van a helyiségben. Ha a nyomtatás elkészült, néhány beállítás után a kötészet folyamata is automatikusan lezajlik és a gépsor végén kippotyog a kész ragasztókötött, borítóval ellátott kiadvány. A többiek füzetborító tervéből digitális nyomtatást kaptak, és minden borító ragasztott könyvtestet kaptak.

Innen a flexó gépterembe mentünk. Sajnos nem tudtuk megnézni működés közben, de Pali részletesen bemutatta nekünk a gépet, az alkatrészeit, és elmagyarázta a működését. Izgalmas beszélgetés alakult ki a kérdések nyomán.

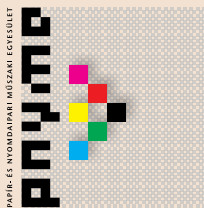
A flexó nyomógép után az Arizona táblanyomó gép következett. Doboografikákat nyomtatunk, karácsony előtt időszzerűek voltak az ajándécsomagolások. Digitális vágógép bígelte, körbevágta a dobozokat, öröm volt nézni.

Ezzel fejeződött be a látogatásunk.

Elfáradtunk, de nagyon élménydús volt az út. Ezúton is köszönjük mindenkinek, akikkel találkozhattunk, hogy szívesen fogadtak bennünket, nem sajnálták ránk az időt és a felkészülést. Hála a barátaink és a vendégeinknek!

Résztevők:

Bozzay Bia, Bubik Veronika, György-Réti Mia, Katus Krisztina, Kőrösi Márta, Mozsár Mátyás, Nagy Cecília, Németh Dániel, Polgárdi Ákos, Szabó Gyöngyi, Tót Barbara, Varga Júlia, Vass Réka, Veres Vica, Virágvölgyi András.

„We create the future”, azaz mi alkotjuk a jövőt, hangzik a 2024-es drupa szlogenje. A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület (PNYME) pedig hagyományai szerint minden támogatást megad ahhoz, hogy ennek az eseménynek minél több hazai szakember is a részese lehessen. Ha lenne drupa szlogenünk, valahogy így hangzana: „We organize your participation”.

A kiállítást a szokásosnál is nagyobb várakozás előzi meg, hiszen a legutóbbi drupa (2016!) megrendezése óta rengeteg innováció és fejlesztés történt az iparágunkban, amelyet most mindenki szeretne testközelből megismerni és inspirációkat gyűjteni az elkövetkező évekhez. Bízunk benne, hogy az alábbi ajánlatok között mindenki megtalálhatja azt az opciót, amely számára/kollégái számára a legmegfelelőbb. A magyar drupa falu főhadiszállása most is a holland Landal De Lommerbergen parkban rendezkedik be, ahol a szállás mellett vacsora és tranzit opciókat is kínálunk a résztvevők számára. A park a pandémia alatt teljes felújításon esett át, amely kapcsán vadonatúj belsőt kapott minden bungaló és a központi terek is.

Amennyiben az ajánlattól eltérő igénye lenne, vagy más időbeosztásban tervezi kiutazását, akkor a következő elérhetőségeken kereshet bennünket és igyekszünk megtalálni a legjobb megoldást.

Telefon: +36 30 927 8317

E-mail: titkarsag@pny.me.hu

A drupára történő jelentkezés folyamatosan biztosított, azonban kizárólag az aktuálisan érvényes kondíciók alapján tudunk minden jelentkezést visszaigazolni!

Az év legizgalmasabb kortárs
fotó tárlata a Néprajzi Múzeumban

Indiánok. Lelkek. Túlélők.

Claudia Andujar
fotókiállítása

további részletek:
neprajz.hu

 Néprajzi Múzeum
Museum of Ethnography

Kárpáti Tibor

AVAGY A KERESZTSZEMES PIXEL ESETE

Maczó Péter

Néha egy szivar... csak egy szivar.

SIGMUND FREUD

Kárpáti Tiborral – úgy hiszem – fél szavakból is értjük egymást, és talán ez az egyetemi éveik vezet vissza, ahol karakteres illusztrációi örömteli humorral társultak. Lágy vonalvezetése szögletessé vált, de szellemi szípkái és a kikacsintás megmaradt. Majd minden rajzában úgy érzem, mintha Picasso 12. bikáját látnám: olyan lényegre törő, oly mértékben redukált. De direkt nem vetném össze másokkal, habár Bányai István lendületes grafikáinak finom iróniájával is rokoníthatnám. Ez azonban nem műelemzés és nem is műtöri – most már...

Gyakran van úgy, hogy látunk egy szót és egy kép jelenik meg előttünk. Persze itt a szerző – Freud, akinek elég csak a nevét leírunk – indukál... ha azt

mondják orr, néha egy kifli jelenik meg előttem. De ez is lehet személyfüggő. S vajon miért?

Apropos, majd kérek egy portrét a beszélgetéshez

✦ Ha az én figuráim orrára gondol valaki, akkor is valószínűleg egy kifliforma jelenik meg a lelki szemei előtt, vagy egy krumpli. Lujza kislányom nagyorruáknak nevezi ezeket a karaktereket, Molnár Gyula tanár úr vasorruáknak hívta őket. (Persze szigorúan németes kiejtéssel...)

✦ Valójában eléggé megkötöttem a kezemet, amikor a lágy vonalvezetésről a szögletesre váltottam. Pedig annak idején még a rajzos stílusomat is úgy jellemezte Kass János, hogy

Self-made portrait of the artist

»gúzsba kötve táncolok«..., hát ehhez képest még nehezítettem is a dolgomat.

Amikor a *The New Yorker* magazinnak küldendő kis képregényeim (azaz spot illusztrációkon) gondolkodtam, rengeteg ötletet kellett elvetnem amiatt, mert nem lehetett megcsinálni pixelben. A rajzaimnál elég, ha egy figura grimaszol, vagy furán tartja a fejét, ez már karaktert és talán derűt is visz az ábrázolásba.

A pixeleknél egy teljesen másfajta humort kell belevinnem a képeimbe, ami az ábrázolás-módból ered. A 3x3 négyzetből álló arc nem sok teret enged az érzelmeknek...

Bányai Istvánnak nagyon sokat köszönhetek, hiszen lényegében ő indított el az illusztrátor pályán, amikor beajánlotta a *The New Yorker* magazinnak. Húsz évig ápoltunk baráti viszonyt, így őt mesteremnek tekintem. Szerette a dolgaimat, nagyon ritkán érkezett tőle negatív kritika. Érdekes, hogy pont a pixelleimmel nehezen barátkozott meg. De az is biztos, hogy semmilyen szempontból nem meném magam hozzá hasonlítani. Arra a minőségre és mélységre csak törekedni lehet.

Maradjunk a szivarnál! Egy-két szót felvetve vajon mi jut eszedbe – persze tudatos szóválasztások ezek, és ha grafikailag is megerősítet, akkor még jobb.

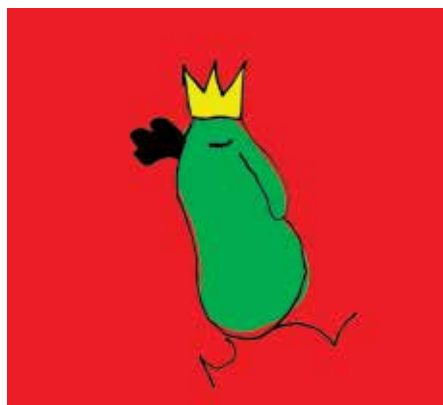
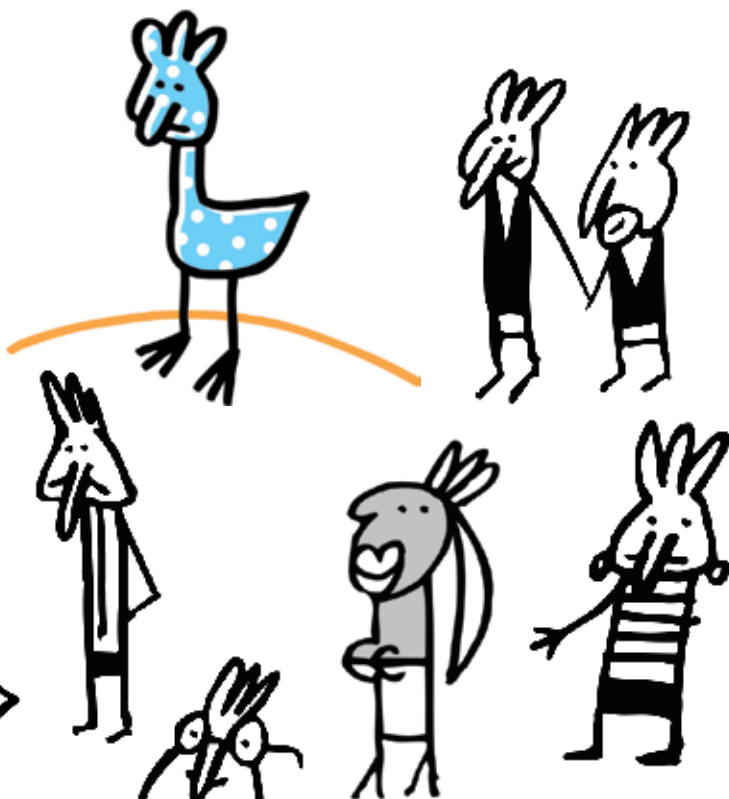
Pippi! Tudjuk, Astrid Lindgren írta, de neked mi közöd van hozzá?

✦ Volt egy sajátos karakterem, az orros csirke! Bolognában a 2001-es gyerekkönyv vásár kiállításán kezdte a pályafutását és az egyetemi feladataim főszereplőjévé vált, végül a *The New Yorker* magazinban ért a csúcusra. Bányainak nagyon tetszett ez a figurám. Amikor felütötte a fejét a madárinfluenza, arra gondolt, a csirkém szerencsét próbálhatna a New York-i művészeti vezetőknél.

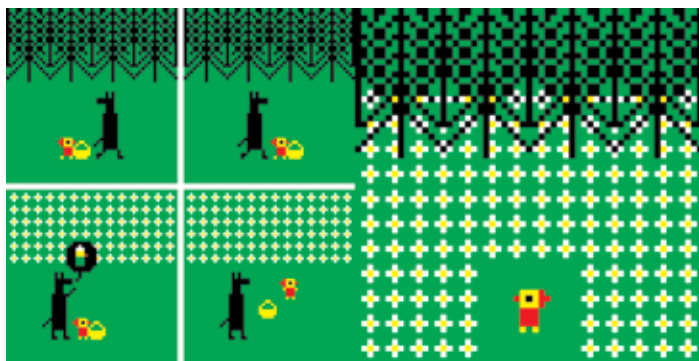
Rajzoltam inhaláló és ágyban fekvő csirkét, csirkét lázmérővel a csőrében... természetesen nem jelentek meg az újságban, hiszen nemcsak abszurd volt az ábrázolás, de morbid is.

Viszont tetszett nekik a rajzok stílusa! Így pár hónapos ötletelés és próbálkozás után végül meglevevénedett csirke formában *Lagerfeld*, *Gaultier* és *Armani* is. Majd egy évtizedig készítettem különböző típusú illusztrációkat a magazinnak.

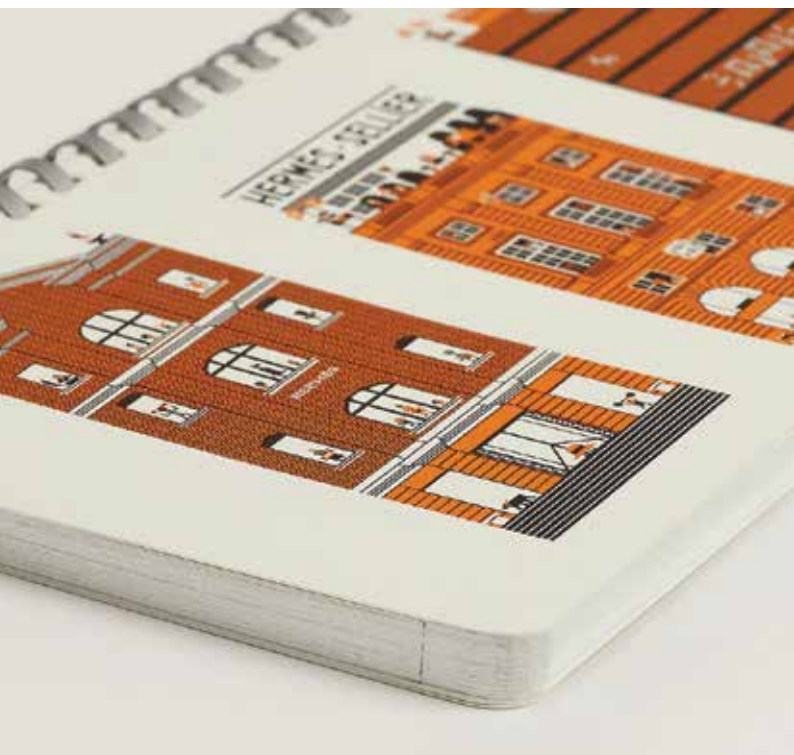

Érdekes, hogy nekem inkább a Hófehérke a kakukktojás e három közül. Ebben az egyben nem jelenik meg a farkas figura, ami átsétált a Piroska könyvből a három kismalac sztorijába, és ott folytatta az útját egyik malac házatól a másikig. Ezek a könyvek – apró méretük ellenére – óriási dolgokhoz segítettek hozzá. Emiatt váltottam pixelre a *The New Yorker* magazinnál.

A könyv Bolognában kiállított oldalai megtetszettek a francia *MeMo* kiadónak, és az ő könyvüket találta meg az *Hermès* divatház művészeti vezetője...

Hermès és GQ France avagy Párizs? Van akinek Párizsról a parizer, másnak New Yorkról a The Budapestester jut eszébe...

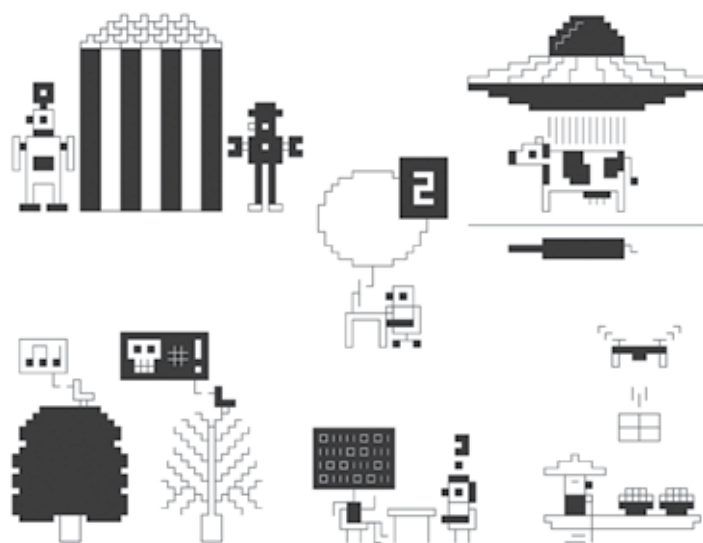
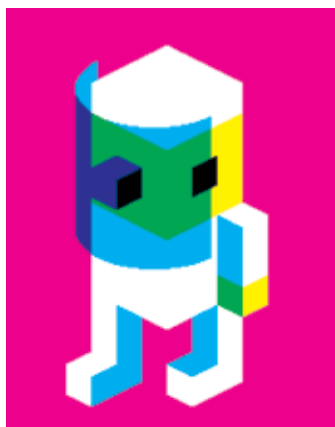
❖ Van egy elég erős vonzódásom a francia vizuális kultúrához. Talán ezért is találtak meg ezek a cégek. Az *Hermès* immár 2018 óta megrendelőm, azóta sok mindent terveztem nekik. Illusztrált katalógust, 1x1 méteres férfi sálakat, rendezvényre dekorációt. A figuráim szerepeltek táskákon, nyakkendőkön, most épp a 2024-es határ-időnaplók borítóin és belső lapjain bukkannak fel. Most is folyamatban vannak munkáim... Egyébként a *The New Yorker*-nél is megvan a francia kapcsolat, hiszen sok francia illusztrátor dolgozik a magazinnak, sőt a címlapért felelős művészeti vezető *Françoise Mouly* is francia. immár több mint 30 éve felelős a borítókért.

Pixel + textil – a két x-en túl milyen kapcsolatot tudsz elképzelni? Remélem, ez neked nem egy keresztszemes kérdés.

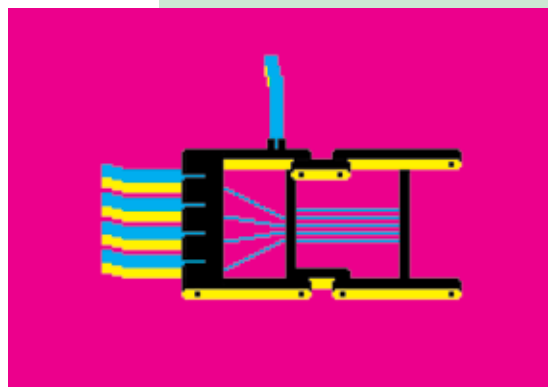
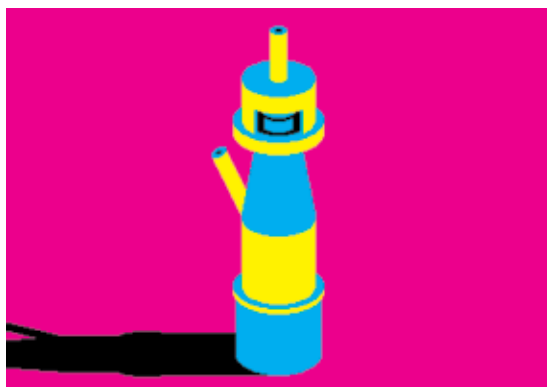
❖ A Hófehérke volt az a könyv, ami az összes általam illusztrált kötet közül a legkomplexebb módon készült. A kész illusztrációkat a *Burda* magazinokból ismert módon alakítottam keresztszemes mintává. Majd következett a hímzés, ami két hónapot vett igénybe. Amikor megkaptam az elkészült szötteket, fotóztatni vittem az anyagot, majd következett az utómunka, végül a nyomdai előkészítés... egy online magazin illusztráció egyik napról a másikra kell, az erre fordított idő és energia gigantikus volt.

© HERMÈS, PARIS 2024

A GQ magazin francia kiadásának »Covid« témában készítettem jó néhány illusztrációt a kislányom csecsemőkorában. Ez csupán amiatt érdekes információ, mert nagyjából másfél óram volt egy ilyen képre, ugyanis a kislányunknak ennyi volt a délutáni alvásidő. Hozzászoktam a szoros határidőkhöz, de itt aztán tényleg nagyon koncentrálnom kellett. Egymást követő számokban jelentek meg a képek, így sorozat jellege lett az illusztrációknak. Azt hiszem a magenta itt jelent meg először a szűkös színpalettámon.

Polar pingvinek afroamerikai dinók – kicsiben!

❖ Hát igen, a kevés szín és kevés pixel miatt vannak egyezések... A *The New York Times for Kids* az amerikai napilap gyerekeknek szóló melléklete. Havonta egyszer jelenik meg egy gyönyörűen megtervezett és telerrajzolt magazin. Az én grafikám a karácsonyi számban duplaoldalt kapott, *(itt is)* ami az átlagos magazin illusztrációhoz képest óriási felület.

Port Lockroy, az Antarktiszon üzemelő brit postahivatal... Az alkalmazottak feladata a frissen kikelt pingvinfiókák összeszámlálása, de a pingvinkaka eltakarítása is. Egy böngészőt kellett csinálnom, aminél alapvetés, hogy annyira zsúfolt, amennyire csak lehet. Szóval rengeteg pingvin került a képre. Aki kedvet érez rá, meg is számolhatja őket. Én nem tettem, csak a hátsó oldalon, a megfejtésekből tudom: összesen 758!

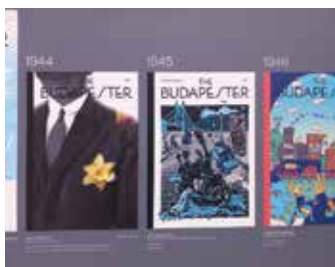

Talán nem is véletlen, hogy a *The Parisianer* pseudo-magazint franciák álmodták meg legelőször, ahol is a neves amerikai lap címlapjához hasonló tipóval terveztek fiktív újság borítókat »Párizs« témára. Ezután még jó pár metropolisz követte a példájukat. Köztük Tokió, Barcelona, Milánó. Tavaly pedig arra gondoltunk a Budapest Branddel – és Zimmermann Zsolttal közösen –, hogy meg kellene csinálni a *The Budapestert* is. Budapest 150 éves születésnapja adta az apropót.

151 alkotót kért fel a Budapest Brand, hogy készítsen címlapokat a város 150 évét illusztrálva. Az évszámokat kisorsoltuk az alkotók között. A végeredmény minden képezetet felülmúlt. Olyan anyag jött létre, ami a »Magyar Illusztráció Most« címet is elnyerhette volna. Mindenki nagyon komolyan vette

a feladatot, a maximumot hozták. Nagyon nagy köszönet érte nekik még egyszer! Azt gondolom, hogy a kiállítás és a katalógus is méltó az anyaghoz. Bízom benne, hogy lesz még új kiadása a könyvnek és

sok emberhez elér még a világszínvonalú magyar illusztráció híre. Aki kíváncsi rá, van egy instagram oldala a projektnek, illetve február végéig élőben még meg lehet nézni a Városháza Passzázsban a kiállítást.

A BUDAPESTER FOTÓKAT A KÉPSZERKESZTŐSÉG KÉSZÍTETTE

A szöfukar felkérdezés végén: mi az, ami kimaradt és ide illő volna?

(Persze ha marad hely a sok illusztrációd mellett)

❖ Azt hiszem, már így is meghaladtam a karakterszámot, én már nem hiánylok semmit.

Befejezésül mit is mondhatnék: puszi nyuszi... vagy inkább csók majom? Válassz egyet a házi állatkertedből!

❖ Csókolom, pókmajom! – Egész pontosan :) De legyen mondjuk egy *Au revoir, kazuár!*

Könyvtolmácsok

VILÁGIRODALOM ÉS A FORDÍTÓK, AKIK MÖGÖTTE VANNAK

A világirodalom klasszikusai, de legújabb csúcsteljesítményei sem maguktól fordulnak magyarra. Az Élet és Irodalom szerkesztősége a Magyar Műfordítók Egyesületével (MEGY) és az Írók Boltjával együttműködésben felvállalták, hogy bemutatják a műfordítók munkáját a nagyközönségnek. Anyanyelvünk, a minőségi magyar szöveg és az olvasás iránti rajongás összeköt, ezért a FERLING, a FleishmanHillard Café és a Noguchi kommunikációs ügynökségek örömmel támogatják a Könyvtolmácsok projektet. Az Írók Boltjában az Élet és Irodalom szerkesztői beszélgetnek a kortárs irodalom meghatározó műfordítóival – közösen dolgozunk azért, hogy minél többen megismerjék különleges mesterségük műhelytitkait.

Jon Fosse, Terézia Mora, Ali Smith, Karl Ove Knausgård, Ingo Schulze, Ljudmila Ulickaja – a sort még sok száz szerzővel folytathatnánk. A magyar könyvpiacon számos olyan, eredetileg idegen nyelven született kötet elérhető, amelyeket a magyar közönség nap mint nap olvashat. A magyar nyelven elérhető világirodalmi kínálat mindig naprakész, amely mindenekelőtt a műfordítók eredménye, akiknek kiváló munkájáról, műhelytitkaikról és annak kihívásairól kevés szó esik, még a szakmai közegekben is. Hiszen az ajánlók és fülszövegek csak ritkán említik a műfordítókat, akik valahol a könyv első lapjain bújnak meg.

Az Élet és Irodalom, a magyar anyanyelvi kultúra 1957 óta megjelenő meghatározó irodalmi-közéleti hetilapja fontos célkitűzésnek tekint, hogy a világirodalom friss és klasszikus műveit magyar nyelvre ültető műfordítókat a közönség is megismerje. Mennyi munkaórát

vesz igénybe egy regény fordítása? Ki dönti el, mely szerzők műveit fordítják magyarra? Milyen nehézségek adódnak műfordítás közben és hogyan vonják be a szerzőt? Többek között ezekre a kérdésekre is választ kaphatnak az érdeklődők az Írók Boltjában a Könyvtolmácsok beszélgetéssorozat rendezvényein.

A műfordítók munkáját olvasáskor természetesen vesszük, pedig műhelytitkok sorának eredménye a magyar nyelven olvasható kötet. A harmincnál is több idegen nyelv, amelyről folyamatosan magyarra fordulnak az alkotások, nemcsak nyelvi, hanem kulturális jártasságot is igényel. Az aktuális műfordító vendéget az Élet és Irodalom szerkesztői kérdezik a kultikus könyvesboltban; emellett elhangoznak olyan személyes ajánlások, amelyek a műfordítói szakma fiatal generációja felé terelik a figyelmet.

A nagy múltú hetilap kezdeményezését a FERLING, a FleishmanHillard Café és a Noguchi kommunikációs ügynökségek támogatják, hogy a műfordítók munkáját még többen megismerhessék a média közvetítésével. A közös cselekvést a magyar nyelvű olvasás népszerűsítése és a műfordítók ismertségének növelése motiválja. Az ügynökségek az ÉS, az Írók Boltja és a Magyar Műfordítók Egyesületének (MEGY) munkatársaival egyeztetve folyamatosan tájékoztatják a közönséget a legfontosabb információkról.

Emellett az Írók Boltjába látogatók nemcsak a beszélgetésekből, de különböző kreatív megoldások által is közelebb kerülhetnek a fordítói munkához. A közönség időről időre találkozhat a hazai műfordítói szakma legfontosabb szereplőivel, akik maguk is elárulják, mik voltak kedvenc lefordított kötetek.

Az első beszélgetésről készült felvétel az Írók Boltja YouTube-csatornáján is megtekinthető: <https://www.youtube.com/watch?v=vprdW1SOjeY>